



Gasilska zgodovina

Sto let gasilstva na Malem Mlačevem

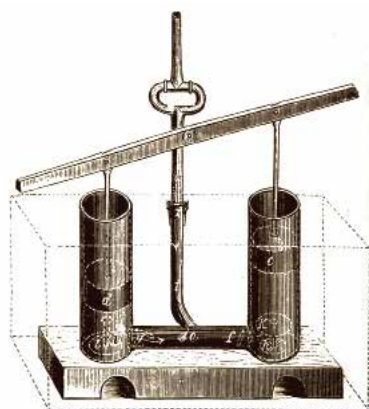
PGD Malo Mlačevsko
Zbornik 1914 - 2014

Začetki gasilstva in veliki požari v svetu

O začetkih gasilstva

Nekdanji stari narodi v območju rodovitnega polmeseca (Bližnjega in Daljnega vzhoda) od Asircev, Babiloncev, Egipčanov, Perzijcev, do Kitajcev, so se proti ognju borili na različne načine, ki so bili predvsem prilagojeni glede na njihove takratne možnosti in poznane iznajdbe.

- Kitajci so v Pekingu in drugih večjih mestih že več kot 1000 pred Kristusom imeli organizirane gasilske službe, ki so jih opravljale vojaške straže. Imeli so manjše prenosne brizgalne. Uporabljali so jih skoraj do leta 1000 našega štetja.



- Stari Grki so imeli organizirane v polisih svoje nočne čuvaje, ki so bdeli nad nesrečami, predvsem nad ognjem.

- 200 let pred Kristusom je mehanik Ktesibios v Aleksandriji izumil brizgalno, njegovučenec Heron pa je iznajdbo izpopolnil. Poimenoval jo je »sipfon«. Pri nas je poznana pod imenom Heronova buča. To brizgalno so nato v Aleksandriji uporabljali še 17 stoletij.

Rimski nočni čuvarji

Že v 2. stoletju pred Kristusom so tudi Rimljani imeli organizirano gasilsko službo, ki je spadala pod delokrog prometne policije. Leta 6 je v Rimu cesar Avgust organiziral poklicno gasilsko enoto. Poimenoval jo je »vigiles«, kar bi po naše prevedli nočni čuva(r)ji. Poleg poklicnih so bili v gasilstvo vključeni tudi prostovoljci iz različnih cehovskih združenj. Vsak ceh je imel svojega strokovnega predstojnika (magistra) in gasilskega načelnika (praefectusa). Imeli so tudi vaje v svojih društvenih domovih (sholah) ali v najetih društvenih prostorih (curiah). Naloge so imeli razdeljene na oddelke plezalcev, rušilcev, napadalcev, prinašalcev vode in podobno.

Vojaške čete (cohoertes – od 600 do 1200 vojakov), katerim so poveljevali stotniki, so morale v svojih okrajih poskrbeti za požarno-varnostno službo, prav tako v kasarnah. Rimski stavbenik Vitruvij je v Cezarjevem času nato izumil novo črpalko, ki jo je iz njegovih zapisov in risb leta 1518 »na novo odkril« Augsburžan Anton Plattner.



Holandija

Na gasilskem področju je precej prednjačila Holandija, ki je imela že v 17. stoletju razne prenosne in prevozne brizgalne. Leta 1671 je holandski slikar in mestni nadzornik Jan van der Heyede spoznal neprimernost starih brizgaln in je zato napravil cevi iz jadrovine in usnja. Izumil je tudi sesalne cevi in sesalo, ki pa še ni moglo črpati vode iz globine. Kljub temu je trajalo več kot stoletje, da so nato organizirali poklicno gasilstvo.

Francosko gasilstvo

Tudi na Francoskem so že proti koncu 14. stoletja napisali nekaj ukrepov za odvrnitev požarov. V Parizu so imeli leta 1716 že kar dobro organizirano gasilsko službo. Imeli so svojega požarnega ravnatelja, ki je imel na voljo 32 gasilcev. Cevi so izdelovali iz konoplje. Leta 1742 so francoske gasilce celo uniformirali in jim dali precej po vojaško zveneče čine: 6 je bilo inspektorjev (oficirjev), 8 brigadirjev (narednikov), 9 podoficirjev, 15 gardistov in 22 podgardistov. 1881 je bila ustanovljena prva gasilska zveza. Razvoj gasilstva po drugih razvitejših državah v Evropi se je zgledoval po francoskih izkušnjah. Ponekod so jim časovno dokaj dobro sledili, večinoma pa precej slabše. Po odločbi iz leta 1831 pa so v Franciji gasilci postali del narodne garde.

Angleške parne brizgalne

1827 so v Angliji izumili prvo parno brizgalno, ki je dajala na minuto od 1500 do 4000 l vode, kar je bilo v tistem času ogromen napredek pri gašenju večjih požarov, vendar pa je bila slaba stran teh brizgaln v tem, da so jih morali pred gašenjem kuriti skoraj pol ure. Gasilci, ki so s tako brizgalno odšli na pot, so jo kurili že med potjo, vendar se je velikokrat zgodilo, da do kraja, kjer je bil požar, v kotlu še ni bilo dovolj pritiska, ki bi poganjal bate v brizgalni.





Veliki požari

- Leta 1665 je v Londonu izbruhnila zaradi slabih higienskih razmer kuga, ki je septembra v enem tednu pomorila več kot osem tisoč ljudi. V nedeljo, 2. 9. 1666, pa je kmalu po polnoči zagorelo v neki pekarni. Zaradi močnega vzhodnega vetra se je ogenj kljub prizadevanju gasilcev in meščanov hitro razširil na sosednje lesene stavbe. Meščani so množično bežali iz Londona, a so za povrh prevozniki za desetkrat dvignili ceno svojih prevoznih storitev. Bežali so tudi s čolni po Temzi (slika zgoraj). Šele po treh dneh je požar ponehal, a so potrebovali še poldrugi dan, da so ga povsem pogasili. Zgorelo je več kot 13.000 stavb, med njimi tudi 87 cerkva. Na srečo človeških žrtev ni bilo veliko.

- Septembra 1827 je zgorelo tri četrtine mesta Turku, ki je bilo do leta 1812 glavno mesto Finske.

... in požigalci

- Leta 337 pred Kristusom je kot maščevanje za požgane Atene Aleksander Makedonski svojim pijanim vojakom ukazal naj požgejo perzijsko Kserksesovo kraljevsko palačo v Perzepolisu (slika spodaj).

- Velika aleksandrijska knjižnica – ena največjih kulturnih ustanov starega časa, ki so jo začeli graditi v 3. st. pred Kristusom, je bila od leta 47 našega štetja pa do 642. leta večkrat tarča raznih požigalcev in tistih, ki so separatno zažigali določene zvitke (spori med Cezarjem in Pompejem, pa z Avrelijem, Teodozijem in na koncu še z Arabci).

- Moskva je doživela vrsto požarov, med katerimi je najbolj znan tisti iz leta 1812, ki je uničil tri četrtine mesta. Ko so v Moskvo sredi septembra vkorakali Francozi, so presenečeni opazili, da so vsi prebivalci odšli, hkrati pa so na več krajih podtaknili požare. Napoleonova vojska se je morala zaradi mraza ter pomanjkanja zalog in hrane kmalu umakniti. Rusi so mesto pozneje obnovili.



Gasilstvo na Slovenskem

V monarhiji

1278

- Z razvojem cehovstva v srednjem veku so se začeli pojavljati požarni redi, ki so določali način gradnje zgradb in ravnanje meščanov v primerih izbruha požara. Cesar Rudolf je izdal leta 1278 prvi gasilni red.
- V avstrijski monarhiji so ugotavljali, da ni dovolj, če pri gašenju sodeluje samo požarna enota iz lastnega »požarnega rajona«. Zato so izdali uredbo, da morajo priti na požarišče tudi okoliške enote. S tem so zagotavljali množičnost.

1618

V Ljubljani je pogorelo celo predmestje Krakov, pozneje je v posameznih predelih mesta gorelo še večkrat.

1676

je bil v Ljubljani uveden prvi požarni red.

1686

28. 4. je strela udarila v cesarsko smodnišnico na Ljubljanskem gradu, v kateri je bilo okoli 50 t smodnika in še več drugih eksplozivnih sredstev. Stolp na gradu je enostavno odtrgalo, vse hiše v mestu pa so ostale brez šip, tiste pod pobočjem in tudi čez Ljubljano pa so bile precej razdejane. Kljub temu da je močno deževalo, je gorelo na gradu in po mestu. Nekateri vrli meščani pa so se pogumno spravili nad ogenj in ga pravočasno zadušili, sicer bi lahko prišlo še do večjih eksplozij smodnika, ki je bil shranjen le nekaj metrov stran.

1795

- Najobširnejši gasilni red je izdala cesarica Marija Terezija.
- Na Dunaju so organizirali prvo poklicno gasilsko enoto.

1787

je bil v avstrijskih deželah uveden postopek za predložitev gradbenega dovoljenja.

1792

- V monarhiji so izdali spet leta 1792 nov požarni red – *Postava zavolo ognja na kmetih*, ki je zahteval, da morajo »izseliti« sušilnice lanu iz naselij, saj se je v njih večkrat presuh lan vnel in je tako hitro nastal požar na bližnjih zgradbah. Nov požarni red je obširno obravnaval tudi vprašanja požarne službe ter



varnosti in določil naloge obrtnikov pri gašenju požara. Vozniki, mesarji, mlinarji, pivovarnarji in podobni obrtniki so morali odstopiti svoje konje za prevoz gasilskega orodja in vode na požarišče. Zlasti je dobro, da so v kraju živeči zidarji, krovci, kovači, tesarji, ključavničarji in dimnikarji poučeni, s kakšnim orodjem naj pridejo, za katero delo naj se pripravijo.

1800

- V Trnovem v Ljubljani je zgorelo nad 70 hiš.

1825

je bil napisan požarni red z naslovom *OGNJ GASITNI NAVOD ALI NAREDBANJE OGNI GASITI*, ki je bil preveden iz nemščine. Z novim požarnim redom so poostri prejšnje gradbene uredbe in predpise ter določili, da 'vodijo požare' predstavniki oblasti. Vseboval je tudi določila, s katerimi so ustanovili gasilske skupine. Od teh je ena oznanjala ogenj po bližnji in daljni okolici, druga je skrbela za dovoz vode, tretja je pripravljala gasilno orodje in opremo, četrta je gasila goreča poslopja, peta je reševala imetje pogorelcev in ga čuvala na določenem kraju.

Propad fevdalizma in nastajanje novih kapitalistov je sprožilo večje gradnje raznih tovarn, ki pa so bile grajene, kar se požarnega varstva tiče, še dokaj primitivno. Zato je prihajalo večkrat do različnih požarov, ki so se celo razširili na bližnjo stanovanjsko okolico, kjer so si delavci napravili bivališča. V takem okolju so se začela prva razmišljanja o prvih »požarnih brambah«. Stare gasilske enote pa so bile pod neposredno pristojnostjo županov.

1857

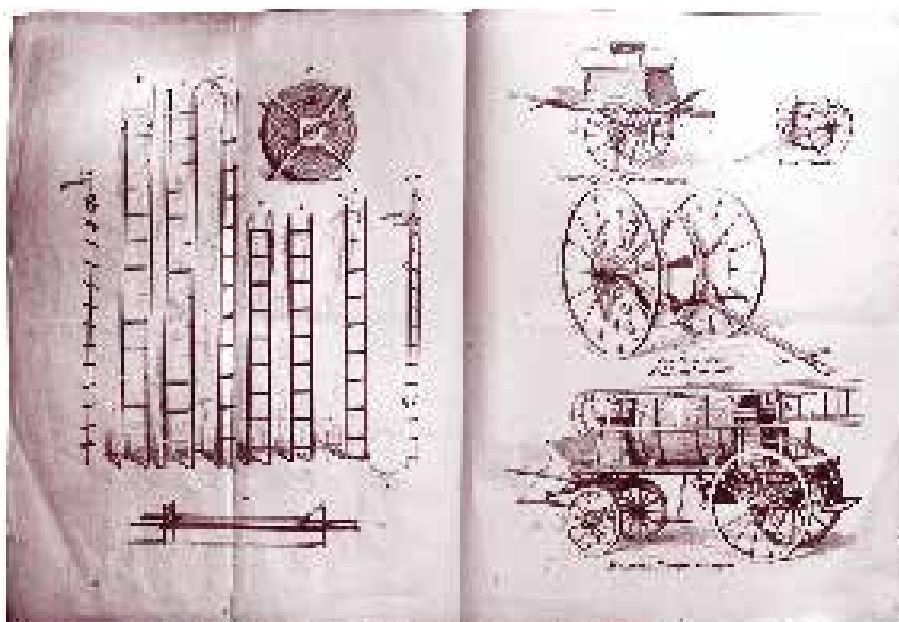
je stavbni red glede požarnega varstva v naseljih določal že precej več glede same izgradnje:

- *Kozolce in druge lesene objekte je treba preseliti na rob vasi.*
- *Hiše niso smele imeti več lesenih balkonov.*
- *Omejili so uporabo ilovice kot vezivnega materiala.*
- *Pri novih hišah so morale biti kleti obokane.*
- *Zahteval je kamnite portale pri vhodnih vratih.*
- *Polkna hiš v strnjenih naseljih so morala biti oblečena v železno pločevino.*
- *Kritina je morala biti opečna ali škrljina in le izjemoma slamnata.*
- *Dovolili so spremembo naklona strehe s 45° do 35°.*
- *Za kurišča v hišah je zahteval, da so najmanj pol vatla (približno 40 cm) nad tlemi in da imajo požarni zid.*
- *Za odprta kurišča je bilo treba zgraditi lovilec isker,*
- *napo in dimnik.*
- *Prostor za preužitkarje je moral biti obvezno v hišah in ne po skednjih ali kje drugje.*
- *Na dvoriščih so morali zasaditi orehe.*
- *Nekoč leseni zatrepi in frčade so morali biti zidani.*

Žal pa je bila gospodarska in kupna moč v naših krajih nizka in teh zahtev v glavnem niso izvršili. Zato so mnoge zgradbe hitro zagorele, saj sta bila njihova osnovna gradbena materiala les in slama.

1858

Požarna katastrofa druge »Cukrarne« 25. 8. 1858, ko je gorelo ves teden, je tudi povzročila, da v Ljubljani zasledujemo prve početke prostovoljnega gasilstva v letu 1861. Mestni svetnik Gutman je pritegnil v požarno službo magistratne uslužbenice. Mesto je izpopolnilo svoje gasilno orodje. ➤



1863

- Po češkem zgledu so začeli ustanavljati telovadna društva Južni sokol. V okviru tega Sokola so že bile organizirane požarne brambe, vendar še niso bile samostojno organizirane. Dr. Etbin Costa, poznejši župan Ljubljane, je izdal že leta 1863 za Južni sokol gasilski red, ki je med drugim določal: »Prostovoljna požarna obramba Ljubljanskega telovadnega društva Južni sokol se je izjavila, da hoče podpirati in izpopolniti mestno gasilstvo. Požarno obrambo sestavljajo člani omejenega društva, ki so k obrambi prostovoljno pristopili iz pomožnega osebja (hlapcev, pomočnikov itd.), katere dodeli obrambi v pomoč društvo ali mestni magistrat.«

- Ljubljanski župan Miha Ambrož je prevzel vodstvo gašenja, za pomoč pa je določil dva magistratna uradnika, osem slug in devet mestnih delavcev. Kljub temu pa so se pri vsakem požaru pokazale pomanjkljivosti. Sluge, delavci, pomočniki in uradniki so prepozno prihajali k ognju, orodje se je polomilo, porazgubilo itd. Magistrat je uvidel, da se bo moral lotiti drugačne rešitve tega vprašanja.

1869

- 18. 9. je bilo v Metliki ustanovljeno prvo gasilsko društvo. Ustanovil ga je graščak in vitez dr. Josip Savinšek. Društvo je štel 27 meščanov. Ljubljanski župan dr. Josip Suppan je prav tako leta 1869 ustanovil pripravljalni odbor za ustanovitev samostojnega prostovoljnega gasilskega društva, ki so ga nato ustanovili naslednje leto. Za ustanovitev gasilskega društva v Ljubljani ima precej zaslug tudi Franc Doberlet, ki si je pred tem podrobno ogledal organizacijo gasilstva v Gradcu in na Dunaju.

1873

je v Zgornji Šiški zgorelo 29 poslopij. Gašenje je vodil Franc Doberlet osebno, eden od tistih, ki jih poznamo kot staroste slovenskega gasilstva. Gasilci so bili pri gašenju zelo požrtvovalni. Zato so od grofa Auersperga dobili pisno pohvalo.

- Istega leta je na Ježici pogorelo 16 poslopij.

1877

je pogorelo na Viču 12 hiš, 22 gospodarskih poslopij in več drugih zgradb. Gasilca Jäger in Naglič sta rešila otroka Janeza Kosa. Za požrtvovalnost je Jäger prejel nagrado v višini 26 goldinarjev, ki pa jo je podaril rešenemu otroku.

1879

Ignacij Merhar je komaj 23-leten v Dolenji vasi pri Ribnici ustanovil

svoje gasilsko društvo in mu začel poveljevati v slovenskem jeziku, naslednje leto pa je to ponovil v Ljubljani. Ta zgled se je nato prenesel v večino gasilskih društev, ki so bila do takrat že ustanovljena na slovenskih tleh. Gasilce so na Slovenskem poimenovali različno: ognjegasci, požarni brambovci, požarniki.

1881

Pravila prostovoljnega gasilstva cesarja Franca Jožefa so izšla 15. 9. z naslovom *Postava, zadevajoča red o požarni policiji in gasilskih stražah*. Po tej »postavi« je morala vsaka vas s 50 hišami imeti brizgalno, vedra in lestve za gašenje požarov. Pobudo za ustanavljanje gasilskih straž je moral dati župan, kateremu so bili gasilci podrejeni.

1886

je stopil v veljavo zakon, ki je določil, da so občine dolžne skrbeti za ustrezno gasilsko brambo. Da bi omogočil čim večjo razširjenost slovenskega poveljevanja, je Ignacij Merhar izdal prvi slovenski Vadnik, kjer je v uvodu zapisal: »Čemu bi se mučil slovenski gasilec z nerazumljivo nemščino, čemu bi slovensko poučevali, nemško pa ukazovali storiti, ko nam tega ni treba«. V tem Vadniku je sestavil in razložil vsa slovenska povelja, službeni in poslovni red, vzorce za razne knjige, prošnje in vloge. Sestavil je redovne vaje in vaje z gasilskim orodjem ter priobčil požarni red. »Vadnik« je imel velik pomen za slovensko gasilstvo, ker je bil z njim prebit led ne le v strokovnem, ampak tudi v narodnostnem oziru.

1887

17. 2. je izbruhnil požar v Mestnem gledališču v Ljubljani, današnja zgradba Slovenske filharmonije. Gasilo je 90 ljubljanskih gasilcev. Glavno gašenje je v hudem mrazu trajalo 8 ur, dokončno pa je bil pogašen šele v 32 urah.

1888

- Dve leti po izdaji Merharjevega slovenskega Vadnika je 1888 Franc Doberlet ustanovil »Deželno zvezo gasilskih društev na Kranjskem« po zgledu koroške in štajerske zveze. Vendar se je v to zvezo od 46 gasilskih društev vključilo le 26. Istega leta se je Deželna zveza gasilskih društev na Kranjskem preimenovala v Slovensko deželno zvezo prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem, ki je istega leta začela izdajati tudi strokovno glasilo Gasilec. V tem času gasilci marsikje zahtevajo, da jim stroške za gašenje požarov izven njihovega požarnega rajona povrnejo ali lastniki ali kdorkoli drug. ►



Politike nisem poznal, ampak deloval sem po geslu, Bogu na čast, bližnjemu na pomoč.
Fran Doberlet, načelnik Deželne zveze gasilnih društev na Kranjskem

odbornikov), razvrstitev članov (plezalci, brizgalci, saniteta in varuhi), službe (ob požarih in drugih nesrečah, vajah, straži, pravilna zborovanja in nastopi – parade), obleke in oprava, oznake funkcij in činov, društveno premoženje (in njegovi viri), občni zbor, končne določbe (poveljnik zastopa društvo, načelnik in tajnik pa dajeta odredbe).

1890

je v Novem mestu Adolf Guštin zahteval slovensko poveljevanje med gasilci in s tem dosegel izstop vseh Nemcev in nemčurjev.

1904

je Fran Barle o odnosih z avstrijsko gasilsko zvezo spregovoril naravnost in ugotavljal, da je njeno obnašanje čudno. 14. 8. so v Postojni na čelu s Franom Barletom zaradi upora proti ponemčevanju slovenskega gasilstva sprejeli deklaracijo, ki je zahtevala prekinitev odnosov z Avstrijsko gasilsko zvezo in da je treba pristopiti k zvezi Slovanskih prostovoljnih gasilskih društev.



1910

• Kljub slabemu razumevanju oblasti pa so v občinah, kjer so bili ustanovitelji PGD župani, lastniki prvih tovarn, pa tudi kmetje in obrtniki ter drugi premožnejši prebivalci občine, razmeroma v kratkem času zbrali člane, organizirali akcijo za nakup orodja in opreme. Prve akcije so bile posvečene nabavi brizgaln, nato gradnji gasilskih domov.

• Slovenski gasilci so večinoma nabavljali brizgalne in ostalo zahtevno gasilsko orodje pri nemških, avstrijskih in čeških izdelovalcih. Le nekaj let za tem se je izdelovalcem pridružila tudi znana ljubljanska livarna in zvonarna Samassa na križišču Karlovške in Zvonarske ulice, ki je s svojo obrtjo začela že v 16. stoletju.

• V Gasilcu marca 1888 je objavljen obrazec enotnih pravil za prostovoljna gasilska društva, v katerega so nato društva vpisala svoje podatke in jih vložila v registracijo, ki pa so običajno trajala kar nekaj let. V teh pravilih je bil opredeljen namen in požarni rajon, društveniki (članstvo), sprejem članstva in čas službe (delujoči, podporni in častni člani), odbor (sestavljen iz načelnika, poveljnika, blagajnika, tajnika in treh

• Razvoj gasilske organizacije v monarhiji je bil ne glede na mednacionalne konflikte dokaj velik, saj je tudi cesar osebno podpiral gasilstvo in je iz državne blagajne dodeljeval kar precej visoke vsote denarja za požarne brambe po občinah oziroma organiziranih prostovoljnih gasilskih društvih.

• Po drugi strani pa so bila društva kljub zahtevi, da mora občina skrbeti za potrebno orodje in opremo, še vedno slabo opremljena z brizgalnimi in cevmi. Zato so se člani sami organizirali in z raznimi prireditvami in nabiralnimi akcijami povečali dohodke, iz katerih so nabavljali najpotrebnejše orodje in opremo za svoje delovanje.

1912

• Anton Belec je ustanovil še drugo Kranjsko deželno gasilsko zvezo, kar je povzročalo gasilskim društvom dodatne težave. V Slovenski deželni zvezi prostovoljnih gasilskih društev (podatek za 7. november 1913) pa so čutili kritične razmere, ki so se pokazale v tem, da se je sicer 130 društev vključilo, 56 društev pa je izstopilo, kar je povzročilo, da so zaradi pravil morali razpustiti več žup.

• Vsled izstopa 56-tih društev so se nekatere župe toliko zmanjšale, da se morajo v smislu § 26 župnih pravil razdružiti in odbor z ozirom na to določilo smatra šišensko, šentviško, vrhniško, radovljiško, mokronoško, belokranjsko in cerkniško župo za razpuščeno. Društva teh žup, ki so ostala zvesta stari zvezi, je odbor uvrstil k sosednjim ali pa onim čvrsto stoječim, ki so jih izvolila društva sama. Ko je pokojni Doberlet ustanovil »Slovensko deželno zvezo prostovoljnih društev na Kranjskem«, je štela l. 1913. že 185 društev s 5941 člani. Zaradi političnih razmer se je kmalu razcepila v dve zvezi. Poleg nje je obstajala na bivšem Štajerskem »Zveza slovenskih gasilnih društev za Spodnje Štajersko« s sedežem v Žalcu s 13 društvi, imela pa je ob koncu vojne 63 društev.

1913

Gasilstvo v kranjskem deželnem zboru

Znano je, da je Kranjski deželni odbor lani mahnil po kranjskem gasilstvu in da je idealno organizacijo razdvojil na »izvoljene« in »zavržene«. Blagor tistim, ki so izvoljeni in gorje tistim, ki so zavrženi, tako vabi kranjski deželni odbor kranjska gasilna društva iz »stare v »novo« gasilsko zvezo. 36.000 K na leto ima za tiste, ki so se pririli do korita, počen groš pa za tiste, ki so ostali nad strankami. Da je to krivica, da ji ni para, o tem ni, da bi govorili. Jasno je, da gasilna društva, ki so ostala zvesta »stari« gasilski zvezi, nimajo nikakega zaupanja do deželnega odbora in zategadelj razumemo, zakaj je poslanec g. Josip Turk v seji deželnega zbora dne 19. 2. t. l. stavil samostojni predlog na spremembo deželnega zakona od 20. 12. 1884.

1914

Do 1. svetovne vojne je bilo na Slovenskem že 378 društev v 8 gasilskih zvezah, kar kaže na nagel razvoj gasilske organizacije, ki se je globoko zasidrala ne le v mestih, ampak tudi na podeželju.

1916

• C. kr. ministrstvo je 11. 2. izdalo odredbo, da mora biti vsa gasilska oprava (gasilsko orodje, naprave in obleke) enotna. Za to je bila potrjena posebna razpredelnica, na kateri so bili opisani vsi predmeti.

• Ker je bila vojna v polnem teku, izid za avstrijsko vlado pa negotov, je začela oblast pobirati razne izdelke iz brona, bakra in medenine, da bi jih pretopila v topove in drugo strelno orožje ter vojaško opremo. Tako so gasilskim društvom pobrali tudi veliko raznih spojok, ročnikov, hidrantnih nastavkov, celad, svetilk in celo ročnih brizgaln.



V stari Jugoslaviji

1918

- Slovenska deželna gasilska zveza prostovoljnih gasilskih društev in Kranjska deželna gasilska zveza sta se združili v eno gasilsko zvezo, že **15. 12.** pa je bilo v Ljubljani posvetovanje o združitvi gasilstva v Sloveniji.
- Po koncu prve svetovne vojne je bilo na slovenskem ozemlju v Kraljevini SHS okrog 240 društev z 8000 člani.

1919

31. 5. in 1. 6. je bil prvi občni zbor »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«. Z izvolitvijo 11-članskega odbora je na čelo te zveze stopil Fran Barle. Na zboru so ukinili stare deželne zveze in sprejeli nova pravila. Delno so jih povzeli po starih avstroogrskih pravilih, nekaj pa po čeških zgledih. Osnutek pravil je pripravil Fran Barle. Objavljena so bila v glasilu Gasilec, 20. 4. 1920. Sprejeli so gasilski pozdrav Zdravo in geslo Na pomoč!

V pravilih so bile določene tudi pravice in dolžnosti članov gasilskega društva:

1. Plezalci morajo reševati ljudi, živino, dragocenosti in vrednosti. Pri svojem delu postavljajo lestve in uporabljajo drčo, vrečo ter lovenco. Polagajo in vlečejo cevi po lestvah in stopniščih do višjih nadstropij. Njihova zadnja dolžnost pa je gašenje požarov.
 2. Brizgači postavljajo in oskrbujejo brizgalnice, skrbijo za hidrante, dovajajo vodo na požarišče in polagajo cevi od vode do gorišča.
 3. Reditelji vzdržujejo red na požarišču na dostojen in dopusten način, skrbijo za nemoteno delo plezalcev in brizgačev, pazijo na položene cevi in ostalo gasilsko opremo. Reditelji prevzemajo in čuvajo rešene predmete, ki jih ne smejo izročiti vse do končnega gašenja.
 4. Trobentači se učijo in vežbajo pod vodstvom prvega trobentača. Ta stoji pri požarih in vajah poleg prvega poveljnika. Na požarišče gre trobentač takoj, ko skliče vse gasilce. Trobentači morajo sodelovati pri vseh vajah, da sklicujejo na poveljnikovo zahtevo člane k vaji in dajejo s trobento razna povelja in trobentaška znamenja.
 5. Zdraviliški oddelek nudi prvo pomoč na požarišču in skrbi za ročno lekarno z obvezami in pripravami za prvo pomoč.
- Vsak redni član je v službi pri požarih, pri vajah, pri stražah in pripravljenosti, pri službenih sestankih, pri zborovanjih in javnih nastopih in pri nadzoru društva po župnih in zveznih funkcijah.
- Župni načelnik ali nadzornik sme društva pregledati, preizkusiti njihovo znanje in se prepričati o spretnosti društva.
- Izvolili so tudi odbor, v katerem so bili sami Slovenci. Predstavnikov nemško usmerjenih zvez (Koroške, Štajerske, Kočevske) ni bilo na zboru.

1920

- Novoustanovljena Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana je že leta 1920 štela 22 gasilskih žup s 306 društvi in nekaj manj kot 10.000 člani. **9. 7.** sta imela predsedstvo in odbor Jugoslovanske gasilske zveze skupno sejo v Žalcu, kjer so razpravljali o razdelitvi nekaterih gasilskih društev ter o novih sprejetih gasilskih župah. Zaradi vse večjega nezumevanja oblasti do (slovenskega) gasilstva, so bili večkrat objavljeni tudi podobni prispevki ob raznih gasilskih dogodkih: »... Društva naj si pomagajo s prirejanjem veselice, igrice in prošnjami na rojake v Ameriki.«

1922

- Kralj Aleksander je nato 20. 2. 1922 svojeročno podpisal zakon o oprostitvi plačila carin in drugih taks predmetov za izključne potrebe gasilskih društev. Hkrati je nastopilo obdobje, ko so vsa gasilska društva prejela skupne podpore v vrednosti ene štirikolesne ročne brizgalne. Zakon o zavarovalnicah pa je določil, da dobijo 3 % zavarovalnih premij gasilska društva.

1924

so zapisali, da uspešno vodstvo in gospodarstvo vsake ustanove sloni predvsem na poslovnih knjigah. Te so podlaga vsakega delovanja. Tudi gasilska organizacija ne more uspevati brez poslovnih knjig. Ker pa strema gasilska organizacija v svojem ustroju po čim večji enotnosti, zato je potrebno, da temelji tudi na enotnih poslovnih knjigah. Na drugem mestu omenjamo seznam enotnih gasilskih knjig in tiskovin, katere naj bi uporabljala vsa organizirana gasilna društva. Knjige in tiskovine so sestavljene tako, da jih z lahkoto razume in vodi vsako gasilno društvo. V njih ni ničesar nepotrebnega in nerazumljivega in že njihova imena sama povedo, v kaj nam iste služijo: vložni zapisnik, zapisnik sej in zborovanj, blagajniška knjiga, inventarni izkaz, imeniki članov, zapisniki članskih nastopov (vaj, požarov, itd.), seznam požarov, dnevnik, članska sprejemnica, članska izkaznica, izkaznica za polovično vožnjo po železnici, pooblastilo za društvenega odposlanca, pooblastilo za župnega odposlanca in društvena razvidnica.

1925

Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana je leta 1925 štela že 457 društev, 31 žup in 15.000 članov.

1926

Gasilem je oblast spet postavila cel kup raznih preprek (od že prej zelo nizkih podpor, do ukinitve srečelovov in tombol, oprostil taks, znižanih vozovnic na železnici, pa do uvedbe ponovnega plačevanja carin in vseh drugih dajatev.) Ker je bila uvedena tudi cenzura, so v uredništvu Gasilca opustili vsakršno kritiko oblasti.

1928

26. 5. so v Ljubljani z visokimi gasilskimi častmi pokopali starosta Frana Barleta. Nasledil ga je Josip Turk, ki je na pokrajinskem zletu Jugoslovanske gasilske zveze in ob praznovanju 50-letnice PGD Vrhnika izrekel znamenite besede, ki še danes krožijo med slovenskim narodom, sicer nekoliko modificirano in s pridihom humorja obarvane: »Mi ne vprašamo, komu gori, ampak kje gori.« Bistvo teh besed pa je v tem, da pri svojem delu gasilci ne gledamo na razlike.

1930

je bil v Ljubljani vseslovanski gasilski kongres. Po zaslugi Barletovega naslednika, staroste Josipa Turka, je pokroviteljstvo nad Vseslovanskim gasilskim kongresom v Ljubljani prevzel sam kralj.

- Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana je štela 39 žup s 675 društvi in 21.000 člani. V tem času sta statistično gledano v Dravski banovini bila 2 gasilca/km² ali po 1 gasilec/37 prebivalcev.

1931

- V Mariboru so za prvega predsednika gasilske »Samopomoči« izvolili Franca Fajdigo iz Kamnika. Samopomoč je skrbela za gasilce v primerih njihovega poškodovanja ob požarih in pomagala družinam preminulih gasilcev na intervencijah. ➤



► Kako so gasilci nabavljali svoja orodja? (Za primerjavo!)

Dne **1. 10.** je bil srečni in najslavnejši dan« za vso Krko (v Suhi krajini). Tega dne so blagoslovili gasilski avto in motorko. Težko je bilo premagati težave v najhujših časih, pa z vztrajnim delom se premaga vse! Denarja smo imeli v blagajni najprej 639 din. Vsi Krčani, razen par hiš, so naklonjeni gasilcem. V letu 1932 smo nabrali krompir. Naprosili smo ga 3634 kg. Leta 1933 smo zopet pobirali. Nabrali smo 7000 kg krompirja in dobili zanj 3062 din. Gospodarski odbor nam je podaril 4000 din. Prirejali smo igre. Najprej smo jih imeli na farovškem podu, a pozneje smo si napravili oder v gasilskem domu. Po težavah smo prišli do vsote 25.000 din. S tem denarjem smo kupili motorno brizgalno od Zupana iz Ljubljane in avtomobil od družbe Ekspres iz Ljubljane. Za motorko smo dali 3500 din, za avto pa 20.000 din.

1932

je na novo izvoljena skupščina sprejela vrsto novih zakonov. Med drugim tudi gasilski zakon, ki pa ga Jugoslovanska gasilska zajednica v Ljubljani ni sprejela, saj je favoriziral poklicno gasilstvo, ki pa ni bilo na Slovenskem realno in bi se raven gasilske varnosti močno zmanjšala.

1933

• **15. 7.** je izšel zakon o organizaciji gasilstva, ki pa ga je takratno slovensko gasilsko vodstvo v JGZ, kljub močni »jugoslovanski« ideji, sprejelo. S tem zakonom je minister potrjeval izvoljene člane uprave Gasilske zveze Jugoslavije. Če jih ni potrdil, so mu morali gasilci predložiti druge osebe. Zakon je govoril tudi o sodelovanju gasilcev z vojaškimi in civilnimi oblastmi na pripravi za »obrambo« dežele. Zakon je ukinil gasilska društva. Namesto njih je dovoljeval le gasilske čete. Ukinjena je bila tudi samostojnost gasilskih organizacij. Upravo Gasilske zveze Jugoslavije je imenoval minister za telesno vzgojo naroda. Izvolitev osrednjega in nadzornega odbora gasilskih zajednic je potrjevala Gasilska zveza kraljevine Jugoslavije v Beogradu. Izvolitev župnih uprav je potrjevala novoizvoljena in potrjena uprava zajednice, izvoljeni upravni in nadzorni odbor gasilskih čet pa uprava gasilske župe. Po tem zakonu se je Jugoslovanska gasilska zveza preimenovala v Gasilsko zajednico Dravske banovine, ki je trajala vse do druge svetovne vojne.

• Od leta 1933 do 1936 je bila na oblasti Jugoslovanska nacionalna stranka (JNS), novembra 1936 pa se je oblasti polastila Jugoslovanska radikalna zajednica (JRZ), ki je zamenjala vsa vodstva gasilskih in drugih organizacij.

• Razrešeni funkcionarji so se pritožili na sodišče, vendar niso nič dosegli. V vodstva gasilcev so postavili funkcionarje, ki v glavnem niso bili gasilci ali pa niso bili sposobni za te odgovorne funkcije. Zakon pa je kljub vmesni vojni in novi komunistični družbeni ureditvi veljal vse do leta 1948!

• Iz podrobnega delovnega poročila JGZ leta 1933 je povzete podal tajnik Mežek. Zavarovalnice so v preteklem letu vplačale v gasilski sklad 1.259.786 dinarjev. Od te skupne vsote je pripadlo: četam 755.871, zajednici 251.957, župam in zvezi pa po 125.979 dinarjev. Razveseljiv pojav pa je bil znaten padec števila požarov v primeri s prejšnjimi leti. V vsej banovini je bilo leta 1932 699 požarov, od zgorelih poslopij pa je bilo 597 zavarovanih, a škoda, ki jo je povzročil požar, je preseгла vsoto 16.700.000 dinarjev.

• Na nezavarovanih poslopijih je bilo ugotovljene nad 1.300.000 dinarjev škode. Gasilske čete so gasile pri 668 požarih, pri ostalih 31 požarih pa ali niso bile obveščene ali pa je zaradi prevelike oddaljenosti gasilski nastop izostal. Pri požarih se je ponesrečilo 36 prebivalcev zgorelih poslopij, 44 članov gasilskih čet, med njimi dva smrtno, in 14 ljudi iz negasilskih vrst. Ogenj pa je ugonobil tudi 28 glav goveje živine in konj in 322 manjših

živali. Gasilci so s svojim nastopom obvarovali za okoli 80 milijonov dinarjev narodnega premoženja.

• Značilna je slika, ki jo kažejo številke o požarih po posameznih župah. Največ požarov je prijavila murskosoboška župa (99). Samo v marcu je v njenem okolišu gorelo 19 krat. Najmanj požarov pa izkazuje radovljiska župa, kjer je v celem letu gorelo le štirikrat. Glede na čas imamo največ požarov v juniju (84), najmanj pa v decembru (32).

• Razen pri gašenju so gasilske čete sodelovale tudi pri reševanju smučarjev, ki jih je pod Storžičem zasul snežni plaz, in pri petih poplavah, kjer so obvarovali za nad milijon dinarjev narodnega premoženja. Mnogo zanimanja so začele čete posvečati obrambi proti napadu iz zraka.

• Zajednica je leta 1933 štela 26 žup z 946 četami in okrog 31.000 rednimi člani. Gasilskih domov in orodišč premorejo čete nad 600, ročnih brizgaln 625, berglovk 124, motornih brizgaln 481, med njimi 353 prenosnih, 111 prevoznih in 17 avtoturbink. V bodoče bo treba posvetiti še mnogo pozornosti izpopolnitvi opreme, hkrati pa bo morala zajednica pritiskati na odločujoče činitele za boljšo preskrbo naših krajev z vodo. Zlasti severnovzhodni del naše banovine je v tem pogledu zelo zanemarjen.

1935

V celotni župi Ljubljana – Okolica je bilo v tem letu 31 požarov.

1937

Starešina na Slovenskem je bil Stanko Žagar. Slovensko gasilstvo se je moralo močno prilagajati veliko počasnejšemu dogajanju v zagrebškem, beograjskem, zemunskem in pančevskem gasilstvu. V strokovnem časopisu Gasilec pa vedno bolj prevladujejo teme, ki so pretežno povezane z vojno (obramba in zaklanjanje pred letalskimi napadi in zaščita pred bojnimi plini).

1938

• Z ustanovitvijo Gasilske šole v Ljubljani leta 1938 so začeli izvajati poveljniške izpite.

• Za gasilske žrtve se nihče ne briga. Banovina daje v izrednih slučajih kako malenkostno podporo ponesrečencu ali njegovim najbližjim. Tudi tu je mislila gasilska organizacija na Samopomoč. Za slučaj smrti deluje skoro pri vseh župah posebna organizacija »Samopomoč«, kakršno ima tudi gasilska zajednica. Le malo članstva razume pomen te socialne ustanove, a vsi tudi ne zmorejo prispevkov. Bolj pa je članstvo seglo po zavarovanju za slučaj nezgode v gasilski službi. Zavarovana je nad petino članstva. To zavarovanje je bilo izvedeno šele leta 1938.

• Število članstva je v letih takoj po oktroirani ustavi zanihalo navzdol, a je bilo nato tik pred 2. svetovno vojno na Slovenskem že 950 društev z nad 31.000 člani. Stanje gasilskega orodja koncem leta 1938: 500 motornih, 1100 ročnih brizgaln, 140 gasilnih avtomobilov, ca. 230.000 m gasilnih cevi. Gasilskih domov in orodišč imamo nad 600. Drugega gasilnega materiala niti ne omenjamo.

1939

9. 2. je bil izvoljen za starešino Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana Franc Snoj.

1940

je bilo v Sloveniji približno 32.000 gasilcev.

"Gasilska organizacija je strogo nepolitična, ustanovljena samo z namenom, da pomaga svojemu bližnjemu v nesreči. Zato mora gasilstvo postati in ostati last celokupnega naroda, odprto vsem in vsakomur."

Franc Snoj, starešina Gasilske zveze Jugoslavije, 1937. leta



Med 2. svetovno vojno

1941

• Na začetku vojne so bili v gasilskih četah predvsem starejši člani, določila pa jih je občina. Ta je skrbela tudi za njihovo strokovno vzgojo.

• Vseh gasilcev v takratni Sloveniji je bilo 32.302.

• **19. 4.** je starešina Gasilske zajednice obiskal predvidenega za visokega komisarja za ljubljansko pokrajino Emilia Graziolija, s katerim sta se pogovarjala o sodelovanju.

• **3. 5.** je bila seja osrednjega odbora gasilske zveze. Na njej je starešina dr. Kodre poročal, da je obiskal visokega komisarja, ki mu je izročil pozdrave v imenu fašistične Italije ter izjavil, naj zajednica skuša delovati naprej kakor doslej. Stališče komisarja je bilo odraz italijanske politike, da bo imela Ljubljanska pokrajina avtonomijo. Za slovensko prebivalstvo vojaška služba ne bo obvezna, osnovnošolski pouk bo v slovenščini, v srednjih in višjih šolah neobvezen pouk italijanskega jezika, vse uradne odredbe pa se bodo izdajale v obeh jezikih. Če to primerjamo z nemškim okupacijskim režimom, lahko razumemo ravnanje starešine dr. Antona Kodreta: »Župe in čete naj povsod sodelujejo z okupacijskimi oblastmi, ki se nahajajo na njihovem področju.

Takoj, ko je naš del Slovenije okupirala italijanska vojska, so zasedli tudi naše gasilske domove deloma vojaštvo, deloma fašistična milica. Naši domovi so dobili celo stalne oddelke italijanskega gasilstva, ki so prišli iz Trsta in Gorice. Dodeljeni so bili italijanski poklicni četi.

Ko so italijanske oblasti uvidele, da je naše gasilstvo kos vsem nalogam, so dne 11. 6. odpoklicale svoje gasilce, ki so se vrnili v Trst in Gorico ...

• Gasilski inšpektor ing. Franc Dolenc je opisal razmere v gasilskih četah: »... največ trpijo ... zaradi zasedbe gasilskih domov. V več primerih je bila odvzeta tudi zaloga bencina in deli opreme ali uniforme. Zato je razumljivo, da pri četah ni več pravega veselja do gasilskega dela ... Od stanja bivše dravske banovine smo izgubili 69,5 % članstva.«

• **23. 8.** je bila seja starešinstva Gasilske zajednice, na kateri pa je starešina dr. Kodre poročal, da se je »od zadnje seje marsikaj spremenilo. Tovariši, ki so padli pod nemško in madžarsko okupacijsko oblast, nimajo več možnosti, da bi prihajali v Ljubljano. ... Večina tovaršev osrednjega nadzornega odbora je pregnala bridka usoda in se nahajajo ... bodisi v Srbiji, na Hrvaškem, v Bosni itd. ... Manjkajo 3 člani starešinstva. ... Izšel je predpis, da se morajo vsi nazivi društev imenovati tudi v italijanščini.

Kakor vam je znano, je italijansko gasilstvo takorekoč miličniška ustanova, oziroma italijansko gasilstvo pozna neko poklicno gasilstvo, ki je edino upravičeno voditi vso gasilsko akcijo. To poklicno gasilstvo je podrejeno notranjemu ministrstvu. ... Zavedati se moramo, da ni verjetno, da bodo našo organizacijo pustili tako kot je. ... Vse gasilstvo je fašistično organizirano. ... Pričakovati je, da bo tudi pri nas nekaj sličnega prišlo. ...«

• Med drugo svetovno vojno je bilo uničenega na Slovenskem okoli 75 % vsega orodja, 90 % cevi in požgani so bili mnogi gasilski domovi.

• Veliko požarov in bombardiranj z letali vojske, ki so to počele, niso gasilcem niti dovoljevale, da bi gasili in reševali. To so ponekod počeli bolj na skrivaj, kolikor so sploh lahko.

Po 2. svetovni vojni

1945

Po vojni, **25. 7.**, je Ministrstvo za notranje zadeve LR Slovenije izdalo posebno okrožnico o delovanju in imenovanju gasilskih čet vse od ministrstva preko okrožij, okraja do krajevnih ljudskih odborov – KLO, kjer so bili imenovani gasilski referenti, gasilstvo pa vpeto v čete gasilske milice.

1947

• Ministrstvo za notranje zadeve FLRJ je leta 1947 izdalo navodila, kako naj se ravna gasilske organizacije do izdaje Zakona o gasilstvu. Uprava narodne milice je imenovala okrajne gasilske funkcionarje. Koncem leta začne izhajati strokovno glasilo z novim imenom Gasilski vestnik.

• Zakon o prostovoljnih gasilskih društvih, ki ga je sprejela Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije

19. 5., je že v 1. členu določil: »Prostovoljna

gasilska društva, ki naj se razvijejo iz prostovoljnih gasilskih čet, katere so v kratkem času po osvoboditvi 7. 5. 1945 leta dosegle velike uspehe na polju obnove ter se globoko zakoreninile v ljudstvu, se osnujejo z namenom:

2. da se v naporih za obrambo splošnega ljudskega, združnega, kakor tudi zasebnega premoženja pred požarom in v pomoč v nesrečah povežejo vsi sloji državljanov ...

3. da dobi dosedanje delovanje prostovoljnega gasilstva primerno organizacijsko obliko in možnost sodobnega razvoja in napredka ...«

V 33. členu pa je bilo določilo: »Prostovoljne gasilske čete, ki na dan, ko začne ta zakon veljati, delujejo, morajo najkasneje v dveh mesecih ... vložiti prijave, da želijo delovati naprej kot prostovoljna gasilska društva. Najdlje v dveh mesecih po potrditvi morajo izvoliti društvene organe po določbah tega zakona (ti organi so bili skupščina, upravni odbor in nadzorni odbor).«

1948

19. 5. je bil sprejet Zakon o prostovoljnih gasilskih društvih, ki je čete, ki so bile preimenovane v gasilske čete že po letu 1933 in ves čas med vojno, spet poimenoval kot nekoč prostovoljna gasilska društva.

1949

• je bil 1. kongres kot ustanovna skupščina v dvorani Union **2. 10.** v Ljubljani. Za predsednika postavijo Matevža Haceta (»veliki revolucionar, prekaljen komunist in borec«), za poveljnika pa Mirana Špicarja. Vseh gasilcev v Sloveniji je bilo 54.697.

• **1. 10.** je bila v Žireh organizirana prva gasilska šola, ki pa je delovala samo eno leto.

1951

• 2. gasilski kongres je bil **31. 3.** in **1. 4.** prav tako v unionski dvorani v Ljubljani. Število vseh članov pa se je zmanjšalo na 48.613. Istega leta so nato šele ustanovili Jugoslovansko gasilsko zvezo v Beogradu.

• **17. 8.** je bil v Ljubljani prvi gasilski festival, na katerem je sodelovalo okrog 18.000 članov gasilske organizacije.

1. 10. istega leta je v Medvodah začela delovati druga gasilska šola. ➤



1952

Gasilska zveza LR Slovenije je začela podeljevati: značke za dolgoletno službovanje, gasilsko odlikovanje I., II. in III. stopnje, odlikovanje za posebne zasluge, gasilske plamenice I., II. in III. stopnje.

Pozneje so bili sprejeti še razni pravilniki o priznanjih in odlikovanjih: gasilska zvezda GZJ, medalja za hrabrost GZJ, medalja za hrabrost GZS, gasilska priznanja I., II. in III., stopnje OGZ, gasilski veteran, nagrada Matevža Haceta in jubilejne medalje.

1953

Zaradi težkega finančnega položaja Gasilske zveze Slovenije so razpisali gasilsko loterijo.

1954

3. gasilski kongres je bil **24. in 25. 4.** na Bledu. Na njem so izvolili Jerneja Črtanca za sekretarja (katerega smo spoznali tudi udeleženci gasilskih častniških tečajev v Grosupljem v začetku osemdesetih let prejšnjega stoletja), kongres pa je bil predvsem delovne narave.

Število članov se je malenkost povečalo – 49.841.

1955

Zaradi uvedbe novih komunalnih občin so reorganizirali tudi gasilstvo in ustanovili občinske gasilske zveze.

1956

je bil sprejet Temeljni zakon o varstvu pred požari, ki je med drugim določal, da se določen delež davkov steka v Okrajni gasilski sklad.



Zavarovalna polica iz leta 1948 za gasilce v Krajevnem ljudskem odboru Grosuplje »po priloženem seznamu«.

1957

Maja je bila v Beogradu ustanovna skupščina Gasilske zveze Jugoslavije, njen podpredsednik pa je postal predsednik GZ Slovenije Matevž Hace. Na tej skupščini so sprejeli enotna gasilska pravila za vse gasilske organizacije v Jugoslaviji.

1958

Na 4. kongresu Gasilske zveze Slovenije v Ljubljani je bilo ponovno postavljeno vprašanje verskega obeležja sv. Florijana kot zaščitnika gasilcev. Sklenili so, da bodo podobe na gasilskih domovih odstranili.

Število vseh gasilcev je 55.044. Na čelu 70-članskega plenuma je Matevž Hace.

1960

2. 7. je bil razglašen Zakon o gasilskih društvih.

1961

Z razvojem komunalnega (preoblikovanja velikih občin!) sistema so spet začeli razmišljati o združevanju gasilskih društev.

1962

Gasilska šola v Medvodah je bila ukinjena in je bila priključena Gasilski šoli v Ljubljani, ki je delovala v novi zgradbi poklicne gasilske službe.

1963

5. gasilski kongres je bil **16. in 17. 11.** v Festivalni dvorani v Ljubljani. Glavni referat je imel Metod Rotar z naslovom Usklajevanje gasilske dejavnosti s splošno družbenoekonomskim razvojem. Postal je novi predsednik zveze. Sprejeli so združitev vseh vrst gasilskih organizacij pod enotno Gasilsko zvezo Slovenije.

1965

je bil dopolnjen Zakon o požarnem varstvu iz leta 1956. Odslej se je 4 % odvajalo v občinski gasilski sklad, 4 % pa je zbirala zavarovalnica.

1968

6. gasilski kongres je bil v Kranju **10. in 11. 5.** Vseh gasilcev je v Sloveniji 51.246.

1969

16. in 17. 8. so v Metliki praznovali 100 let gasilstva na Slovenskem. Še vedno pa so se čutile težave v gasilskih vrstah zaradi predhodnih družbenih in gospodarskih reform.

1972

Na 7. gasilskem kongresu **10. in 11. 6.** v Murski Soboti je Janez Vipotnik poudarjal, da »ima gasilska organizacija pomembno vlogo v okviru političnih organizacij v boju za napredek socialistične družbe«.

1976

8. gasilski kongres je bil **5. in 6. 6.** v Novi Gorici. Članstvo se je povečalo na 65.384. Glavni referat je imel Branko Božič z naslovom Gasilstvo, požarne skupnosti in družbena samozaščita. Pozdravil ga je Mitja Ribičič kot predsednik republiške konference SZDL. Na tem kongresu so prvič podelili najvišje priznanje za življenjsko delo – kipec Gasilec. Sprejet je bil tudi statut, ki je bil skladen z zakonom o društvih.

1980

- 9. gasilski kongres je bil v Brežicah 7. in 8. 6. Poudarek je bil na »utvrjevanju SIS-ov za požarno varstvo« (ki pa malim društvom spet niso prinesli nič boljšega).

1984

Gasilska organizacija se je na 10. kongresu GZS v Mariboru 22 do 24. 6. utrdila kot sestavni, enakopravni del družbenopolitičnih organizacij, zlasti SZDL in Zveze socialistične mladine.

1988

11. gasilski kongres GZS je bil 17. in 18. 6. v Celju. Gasilskih društev v Sloveniji je 1460, skupaj pa je bilo 108.000 članov. Močno pa se je že čutila jugoslovanska politična kriza, ki se je v gasilskih vrstah različno odražala.

1989

14. 9. se je predsedstvo GZ Slovenije seznanilo z odstopom dr. Branka Božiča z mesta predsednika zveze.

V samostojni Sloveniji

1991

- Že pred agresijo na Slovenijo je obrambni minister Janez Janša leta 1991 napisal skoraj dve strani dolg prispevek v Gasilski vestnik št. 1 (str. 4-5), kjer je spregovoril o podvajanjih določenih nalog v okviru civilne zaščite in gasilstva, o pristojnosti služb v podjetjih in ustanovah, ki morajo poskrbeti za varnost in varstvo pred požari, ter o poenotenju opreme. Izpopolniti je treba tudi sistem izobraževanja. Pri tem pa je posebej poudaril: »Tudi prostovoljnosti članstva (v gasilski organizaciji – o. p.) ne bi smeli omejevati, temveč le spodbujati. 120-letne izkušnje in tradicija najbolje potrjujejo, kolikšna je njena vraslost med ljudmi.« V nadaljevanju pa je spregovoril o zmanjšanju enot civilne zaščite.
- Gasilska zveza Slovenije je že v tem letu sprejela med drugim tudi nov znak kot simbol za slovenske gasilce. Čelada s prekrizano plamenico in sekirico je brez zvezde. Vse skupaj pa je upodobljeno na slovenski trobojnici, obrobljeni z zlatimi lipovimi listi.
- Kmalu po osamosvojitvi Slovenije pa so začele propadati SIS za požarno varstvo in GZS se je tudi ločila od Jugoslovanske gasilske zveze v Beogradu.

1992

V Sloveniji je potekalo tekmovanje o urejenosti gasilskih domov, ki pa manjšim in starejšim domovom sploh ni ponudilo nobene možnosti, da bi se v to tekmovanje vključili. Še posebej ne zato, ker je bilo preteklo, približno petnajstletno obdobje naklonjeno predvsem gradnjam gasilskih domov v občinskih in »sektorskih« središčih.

1993

- Gasilski vestnik je leta 1993 dobil novo podobo in tudi novo ime – kot nekoč pred drugo svetovno vojno – Gasilec.
- Pred prestavljenim 12. kongresom GZS se v Gasilcu pojavljajo še vedno vprašanja odnosa gasilstva do političnih

strank ter posebej odnosa do nacionalizma z diametralno nasprotnimi stališči – na eni strani s podžavljajem gasilstva, na drugi pa s politizacijo. Na koncu so vendarle prevladala načela humanosti, prostovoljstva, nevtralnosti, nepristranskosti, univerzalnosti in neodvisnosti.

- 12. kongres GZS 26. in 27. 6. v Slovenj Gradcu je za predsednika izvolil Ernesta Eöryja.
- 30. 12. je bil objavljen Zakon o varstvu pred požarom.

1994

je Gasilska zveza sprejela Statutarni sklep, da ostane začasno v veljavi še vedno stari način organiziranja občinskih gasilskih zvez v skupaj 59 zvezah ter obalni in ljubljanski mestni zvezi kljub sprejetemu zakonu o reorganizaciji lokalne samouprave, ki je predvidela ustanovitev 143 novih občin. Že čez dve leti so ta sklep odpravili, saj je že kmalu nastopil problem financiranja zvez in posredno tudi gasilskih društev.

- 14. 10. je bil objavljen še Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Sledil je izredni kongres GZS 26. 11. v Ljubljani, na katerem je bil sprejet – na podlagi Zakona o društvih – novi Statut GZS.

Pred koncem leta je bil sprejet nov zakon o društvih. Zakon pa je zgoraj omenjeni statutarni sklep postavil v nasprotje, zato ga je bilo treba čim prej nadomestiti z novim pravnim aktom.

1998

31. 5. je bil 13. gasilski kongres, ki je še vedno načenjal dilemo, kakšno gasilstvo, predvsem prostovoljno, potrebujemo v Sloveniji.

2001

Na 14. kongresu GZS v Sežani 30. in 31. 5. so še vedno razpravljali med drugim tudi o simbolnih vrednotah sv. Florijana kot zaščitnika gasilcev. Pobuda pa je vendarle šla v to smer, da naj se pri oblikovanju lika, ki se ga bo upodabljal na praporih, domovih in ob drugih priložnostih, vključni strokovnjake, a naj se prepuusti tudi svobodi umetnikom, ki bodo te podobe realizirali.



Razmišljanja župnika Andreja Šinka pri »Florijanovi sveti maši« 1. maja 2004

ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo in Florijanovem za vso GZ Grosuplje

Iz uvoda:

Pevci so že opravili uvodni pozdrav naši materi Mariji, ki je zavetnica Evrope, saj ima zastava enako dvanajst zvezd kot jih ima Marija okrog svoje glave - kot jo je videl videc, ko se je zamaknil na otoku in videl ženo, obdano z dvanajstimi zvezdami. In ko so napravili zastavo za Evropo, je bil motiv prav ta, da naj bi bila Marija varuhinja te skupne dežele. Danes pa smo zbrani tukaj še s posebnim namenom, da počastimo svetega Florjana, zavetnika vseh gasilcev in gasilk ter zavetnika naših domov pred ognjem in povodnjijo. Potem je gotovo velik razlog za praznovanje tudi sam praznik dela, ko goduje sveti Jožef, varuh Jezusa Kristusa, Marijin mož, vzoren zgled pristnega delavca.

Iz pridige:

God svetega Jožefa delavca nam vsem odpira spoznanje, kako pomembno dostojanstvo je Bog zaupal človeku, ko mu je izročil Zemljo, da jo obdeluje, da nad njo razumno gospodari in da iz zemlje pridobiva tisto, kar je nujno potrebno za njegovo dostojno preživetje... Pri svojem delu moramo še kako paziti, da ne gremo predaleč.

Pisatelj Svetega pisma je lepo zapisal prispodobo, da je Bog šest dni delal, sedmi dan pa počival. Tako tudi vsak človek, ki se rodi, na svet prinese pravilo, priloženo sporočilo v njegovega duha: Šest dni delaj, sedmi dan pa počivaj! To pomeni, da ni delo samemu sebi cilj in namen, ampak je tvoja osebna sreča glavni cilj. A to srečo boš mogoč uživati le, če boš priznaval svojega Boga...

Tudi v redovih je bilo včasih marsikaj nevarnega, da bi nekateri menihi rekli: "Samo molili bomo tukaj notri." Pa je modri sveti Benedikt zapisal pomembno načelo: "Moli in delaj!" In to načelo zavetnika Evrope, svetega Benedikta, si skušajmo vtisniti, ne toliko v svoj spomin, ampak predvsem v svoje srce kot moto svojega življenja. Tudi naš blaženi Slomšek je izrazil čudovito misel: "Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo!"

Zato danes prosimo za božji blagoslov ne samo gasilcem, ampak vsakemu človeku, ki se trudi, da bi napravil nekaj dobrega. Vsi, ki ste se odločili, da ste člani gasilskega društva, ste se odločili za nekaj zares plemenitega. Ste tisti, ki pazite, da naši domovi niso v nevarnosti, pa naj bo to pred ognjem ali povodnjijo.

In kaj pomeni, če vas zajame ogenj? To so predniki vasi Zagradec občutili - 8. julija 1919. Takrat je bila zaradi nesreče, ki je zadela to vas, v resnici prizadeta vsa župnija in je bila odeta v veliko žalost. Pogorela je vsa vas, razen treh hiš. In da je bila nesreča še hujša, je ogenj začel svoj uničevalni pohod v najhujši vročini in suši, ljudje pa so bili na njivah in travnikih. Skoraj ničesar niso mogli rešiti. Naenkrat so občutili na lastni koži, kaj pomeni ostati skoraj brez vsega: brez strehe, brez živčja, brez obleke.

Vendar, kadar se zapro vrata, pa je Bog tisti, ki velikodušno odpre okno. In odprl ga je tudi v tem primeru. Tako so tudi vaši predniki občutili, da v nesreči spoznaš svojega prijatelja. Takrat, ko si v nesreči, morajo popustiti vsi stari spori. Takrat je na mestu edino solidarnost in to imate gasilci že v svojem geslu, ko vzklikate Na pomoč!

Vaši predniki so lahko spoznali svoje prijatelje. Je pa tudi res, da so največ napravili sami, in njihova predanost je bila takšna, da je bila vas že v enem letu postavljena nazaj. Torej so vaši predniki vredni čudovitega spomina. Četudi jih je zadela nesreča, so si znali pomagati. Zanesli so se tudi na prijatelje. Gotovo pa je tudi tako, kot pravi pregovor: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

Zato je še kako razumljivo, da se gasilci te in tudi drugih vasi trudite in pripravljate za uspešno reševanje pred ognjem in varovanje pred nezaželenimi vodami. Vaš zavetnik sveti Florjan, ki je ob koncu 4. stoletja umrl mučeniške smrti, je vašemu delu pomočnik in tudi priprošnjik, da bi svoje delo znali uporabljati čim bolje, po možnosti pa čim manjkrat, še bolje pa nikoli...

Kipa svetega Florjana, kot smo najprej upali, tukaj danes ni med nami. Tudi v tem je zanimiva simbolika. Na zunaj je kip izgledal še vedno lep. Restavrador je rekel, da se ga bo dalo popraviti v nekaj dneh. Ko pa ga je začel obnavljati, je dejal: "Vse je znotraj črno."

Tudi mi ljudje smo poklicani k temu, da pazimo, da so ti naši medsebojni odnosi ne samo nekaj vsakdanjega, ampak predvsem skrb s človekom, s katerim delaš ali z njim tudi živiš, za pristen notranji odnos. Naj nam tudi današnje srečanje k temu pomaga! Ne samo k nekemu zunanjemu veselju, ampak predvsem k notranjim radostim. Gotovo pa tudi k zavesti, da je v medsebojni slogi ljudi velika moč in da ima ta moč še posebno veliko razsežnost, če je Bog tisti, ki naše delo blagoslavlja.

Po zvočnem posnetku povzetke pripravil Jože Miklič



Gasilstvo na Grosupeljskem, nesreče in »požarne brambe«

O požarni obrambi v našem prostoru pred ustanovitvijo prostovoljnih gasilskih društev v jugovzhodnem delu današnje občine Grosuplje oziroma Gasilske zveze Grosuplje praktično ne vemo ničesar. Lahko le sklepamo in naredimo nekaj primerjav z okoliškimi kraji. Bolj natančno spoznamo to področje, če se ozremo po bližnjem Šmarju, kamor je nekoč spadala skoraj vsa današnja občina Grosuplje razen Škocjanskih hribov, pa tudi po Višnji Gori in še nekaterih nekoliko bolj oddaljenih krajih kot na primer Šentvid pri Stični, Krka, Dobropolje, Škofljica ...

Požari in druge nesreče ter ustanavljanje prvih požarnih bramb

1831

Treščilo je v zvonik na Kopanju, v požaru sta se zvonova stopila in padla na tla.

1840

29. 8. je bil velik potres.

1864

Velik požar v Šmarju, ko je zgorelo 9 hiš in mnogo gospodarskih poslopij.

1875

Ustanovljena je bila »Prostovoljna požarna bramba« Višnja Gora.

1879/1890

Zima je bila tako huda, da take niso pomnili niti najstarejši ljudje. Otroci iz Malega Mlačevega in Luč so lahko ostali doma in jim ni bilo treba hoditi v šolo v Žalno.

1881

so v Šmarju pod vodstvom Vinka Ogorelca (iz Škofljice) nabavili prvo ročno brizgalno in ustanovili »Prostovoljno požarno brambo«. Društvo je štel 34 članov in je obsegalo požarni rajon od Lavrice do Grosupljega z okolico.



PGD Višnja Gora - ustanovljeno 1875.

1885

so v Šentvidu pri Stični že leta 1884 napisali prošnjo za ustanovitev »požarne straže« oziroma »prostovoljne požarne brambe«, ki pa je bila zavrnjena; naslednje leto so jo spet napisali – in dobili pozitivno rešitev.

1887

so začeli z deli za hitrejši odtok voda z Radenskega polja.

1890

Velik vihar v Grosupljem.

1891

Zgorela je streha na kopanjskem hlevu pri župnišču zaradi otroške igre župnikovega nečaka.

1893 in 1894

Odprti sta bili železniški progi proti Kočevju in Novem mestu, ki pa s seboj nosita poleg svojih zgodovinskih pričevanj tudi to sporočilo, da so bili nekdanji načrtovalci veliki strokovnjaki tudi za poplave, saj sta progi čez nižinske predele speljani vsaj kakšen meter višje od visokih stoletnih voda. Dva nekoliko večja propusta pa sta dimenzionirana tako, da »požreeta« vso vodo, kolikor jo sproti priteče do njiju, kar pomeni, da ne vplivata niti na poplave pred njima niti za njima.

1895

8. 3. so namerili 140 cm snega, koncem meseca so bile velike poplave, 14. 4., na velikonočno nedeljo, pa je bil hud potres, ki je podrl kar precej stavb v naši okolici. V slabih petih urah je bilo 45 tresljajev. Potres je na primer graščino Praproče tako prizadejal, da so morali srednji trakt podreti. Takrat so tudi po nekaterih nekoliko večjih cerkvah (Žalna, Boštanj ...), pa tudi po posameznih hišah, dodali pod oboke dodatne železne vezi. Po pripovedovanju moje stare matere se spomnim, ko je govorila, da je bila v njenem otroštvu večina hiš in drugih objektov za silo zakrpana z deskami in slamo, predno jih je ljudem uspelo temeljiteje popraviti.

1896

Ustanovljena je »Prostovoljna požarna bramba« Krka.



PGD Šmarje - Sap - ustanovljeno 1881.

► **Ogenj** - V četrtek **22. okt.** ob 2^h popoldan nastal je ogenj v skednju Ant. Javornika na V. Mlačevem, žalnske župnije. Zažgali so najbrže otroci. Radi močnega juga bilo je v trenutku v ognju čvetero sosednjih gospodarskih poslopij dveh posestnikov Pr. Zakrajšeka in Ant. Javornika, ter hiša in hlev Martina Bučarja. Velika sreča v tej nesreči je bila, da je pihal močan jugozahodnik, ki je gnal plamen v nasprotno stran vasij V. Mlačevega in Boštanske vasi, ki štejeta skupaj čez 40 h. št., drugače bi bilo ostalo malo hiš od imenovanih vasij. — Hvalo moramo izreči grosupeljski požarni brambi, ki je bila hitro na mestu požara, kakor tudi višnjegorski, ki je vkljub temu, da ni dobila vprežne živine, samotež s svojo brizgalno 2 uri daleč prišla na pomoč, da se je rešilo, kar se je rešiti dalo. Mili Bog povrni vsem stotero. Pogorelci bili so zavarovani le za malo vsoto. Ali kaj bo izdalo to v primeri s škodo, katero imajo. Vsak si lahko misli obupno stanje kmetovalca, ko mu v jeseni požar konča vse, kar si je s trdom pridobil skoz celo leto. Zato jih najtopleje priporočamo usmiljenim srcem. Slovenec, 24, 1896, št. 244 (23.10., str. 3:

1897

• Dne **7. 3.** je bil v Grosupljem sestanek načelnikov prostovoljnih gasilskih društev Dolenjske, osobito onih, ki so blizu železnice. Povabilo so se odzvala nastopna društva: Bizovik, Novo mesto, Žužemberk, Toplice, Trebnje, Višnja Gora, Krka, Ig. Šmarje je odsotnost opravičilo. Vabljeni so bila tudi druga društva, a žal zastopniki niso došli na ta sestanek.

• V Ponovi vasi so zgorele 4 hiše in nekaj gospodarskih poslopij (Martinceva, Mijavčeva, Franceva in Gričarjeva).

Deželni šolski svet je **11. 1.** izdal ukaz, s katerim je svaril otroke pred igranjem z žigalnimi predmeti, za kadilce pa je zahteval ostro kazen.

• V Veliki Račni so zgradili vodnjak z ročno črpalko.

• V Št. Juriju je župnik Matej Sitar nagovarjal ljudi, naj organizirajo »požarno brambo«. Ker pa je bilo ravno takrat močno izseljevanje v Ameriko, mu to ni uspelo.

1898

je bilo ustanovljeno Prostovoljno gasilsko društvo Škofljica.

• Med podporami gasilstvu je omenjeno, da je **17. 1.** visoki deželni zbor med drugimi dodelil podporo Višnji Gori v višini 60 goldinarjev in »Šmariju« v višini 50 goldinarjev. Podpore pa so znašale od najvišje 600 goldinarjev, ki jo je dobil Zavezni odbor, PGD Ljubljana pa že pol manj. Najmanjši dodeljeni znesek je bil 30 goldinarjev.



V Račni so leta 1897 namestili stabilno črpalko na vodnjak.



PGD Št. Jurij, ustanovljeno 1902.

1899

Pogorela je vas Velika Loka.

1900

Na Vidmu v Dobropolju je bila ustanovljena »Prostovoljna požarna bramba«.

1901

• Na Kopanju je ponovno treščilo v zvonik in poškodovalo krstni kamen.

• **16. 11.** so bile velike poplave na Radenskem polju in tudi drugod po Sloveniji.

1902

6. 12. je bilo na (ponovno) pobudo šentjurskega nadučitelja Ivana Remica ustanovljena Prostovoljna požarna bramba Št. Jurij.

1903

C. k. okrajni šolski svet v Ljubljani je z razpisom dne 22. 10. 1903, št. 2626, naznanil županstvu v Grosupljem, da je ukaz cesarsko kraljevega deželnega šolskega sveta z dne 30. marca 1903, št. 967., glede ustanovitve enorazredne ljudske šole v Grosupljem postal pravnomočen in se je zato c. k. dež. šolski svet naprosil, naj da izdelati stavbeni načrt in proračun, oziroma stavbeno skico. Naznanilo se je tudi c. k. dež. šols. svetu, da se namerava zidati šola na prostoru, kjer je sedaj shramba za gasilno orodje, ker je ta prostor veliko bolj ugoden in bode manj stroškov, ker ni treba nasuti toliko zemlje in svet ni tako vlažen. Za gasilno orodje se lahko zida nova shramba. Pri sestavi občinskega proračuna za leto 1904 naj se ozira na potrebo za šolsko stavbo, ki se mora smatrati za nujno z ozirom na prenapolnjeno šolo v Šmarju ...

1905

Za leto 1905 je prejelo PGD Št. Jurij podporo v višini 75 kron.

1906

• PGD Št. Jurje šteje 30 članov in je dobilo še 200 kron podpore.

• V Grosupljem so imeli nekaj velikih požarov (izjava Jožeta Škrjanca – Šmarje – Sap).

1907

• Št. Jur pri Grosupljem in Šmarje dobila še 100 kron podpore.

• V Ižansko gasilsko župo (načelnik Josip Ksaverij Trošt) sta bili vključeni društvi Šmarje in Št. Jurij, Krka in Višnja Gora sta spadali pod Litijsko gasilsko župo (načelnik Franc Lajovic), Dobropolje pa pod Ribniško gasilsko župo (načelnik Ignac Merhar).



PGD Grosuplje je bilo ustanovljeno leta 1909.

1909

- Ustanovljeno je bilo PGD Grosuplje.
- Ivan Remic in njegov sin Josip sta ustanovila šentjursko godbo, ki je gostovala po več krajih, predvsem na gasilskih prireditvah od Grosupljega, Šmarja, Račne, Višnje Gore in Žalne ter tudi drugih krajev. Med 1. svetovno vojno godba ni delovala.

1910

- Viljem Putick, Čeh, je v letih 1910 in 1914 intenzivno delal pri regulacijah na spodnjem delu Radenskega polja.
- V Ljubljani so ob praznovanju 40-letnice gasilstva gasilci iz slovanskih zvez prišli na zlet, ki je bil od 13. do 15. 8. Takrat so poleg Deželne zveze prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem ustanovili še Slovensko deželno gasilsko zvezo, ki poleg Kranjske obsegala tudi Primorsko in Spodnjo Štajersko, ki jo je vodil (Trnovčan) Fran Barle.

1911

- Močan razlog za »zapozneli« vpis gasilskih društev gasilskih društev je odigrala tudi kriza v organizaciji in delovanju gasilskih žup, na kar kaže naslednji zapis: *Odbor Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilskih društev na Kranjskem je imel dne 14. 6. t. l. odborovo sejo, na kateri se je konstatovalo, da je 56 gasilskih društev na pritisk proponentov (podpornikov – op. J.M.) za neko novo gasilsko zvezo izstopilo iz stare gasilske zveze, ki letos praznuje 25-letnico. 130 gasilskih društev pa je ostalo zvestih in neomahljivih.*
- 24. 4. je bilo ustanovljeno PGD Račna in je štelo 34 članov.
- Na Gatini so že imeli ročno brizgalno in zgrajeno majhno orodjarno. Delovali so kot desetina v PGD Grosuplje.

1912

Požar, Na vseh svetnikov dan dopoldne okoli 10, ure je izbruhnil ogenj pri posestniku Jožefu Škerjanc v Spod. Blatu št. 5 občine Grosuplje. Pogorel je hlev, pod in polovico kašče. Začelo je goreti ravno ob času, ko so bili vsi ljudje pri maši – komaj trije možki v vsi vasi doma. Na lice mesta je pa takoj prihitelo gasilno društvo iz Grosupelja, ki je ogenj omejilo. Na pomoč je prišlo tudi gasilno društvo iz Šmarja in Škofljice. Zadnjemu ni bilo treba stopiti v akcijo, ker se je ogenj že pogasil, vendar čast in hvala vsem, ker so prišli na pomoč. Škerjanc ima čez 4000 kron škode, zavarovan je pa bil komaj za 1600 kron.

Slovenec 1912, št. 258 (9.11.), str. 7



PGD Račna - ustanovljeno 1911.

1913

- Zaradi »krize« v župah nekatera društva na grosupeljskem koncu po 7. 11. niso vključena v lžansko gasilsko župo. Na čelu le-te pa je bil postavljen tudi nov načelnik Alojzij Minatti.
- **Požar 1** - Dne 14. t. m. je gorelo na Polici, okraj Višnjagora. Pogorela sta dva posestnika, in sicer Jože Bugar št. 17 in Anton Tomažič. Skupno je pogorelo šest poslopij. Prvi ima škode 5200 K, a zavarovan komaj za 800 K; drugi je oškodovan za 6500 K, zavarovan pa bil za 2000 K. Gasilno društvo v Grosupljem je takoj hitelo po trudapolnem in dolgem slabem potu na lice mesta z dvema brizgalnicama ter pri požaru pridno gasilo. V nevarnosti je bila vsa vas, vendar se je ogenj omejil. Pri požaru se je poškodovala kočarica Urša Jančar. Nanjo je padel obok in jo na glavi poškodoval in zlomil ključno kost.
- **Požar 2** - Dne 16. t. m. je bilo telefonično pozvano gasilno društvo v Grosupljem, da naj gre na pomoč k požaru v Predole, občina Račna, kjer je gorelo pri posestniku Janezu Nučiču, kateremu je zgorel pod in svinjak. Zažgal je štiriletni sin. Zavarovan je bil za 800 K, a škode je 1800 K. — V nedeljo, 23. t. m., ima gasilno društvo v Grosupljem redni letni občni zbor. Slovenec 1913, št. 40 (18.2.), str. 3:

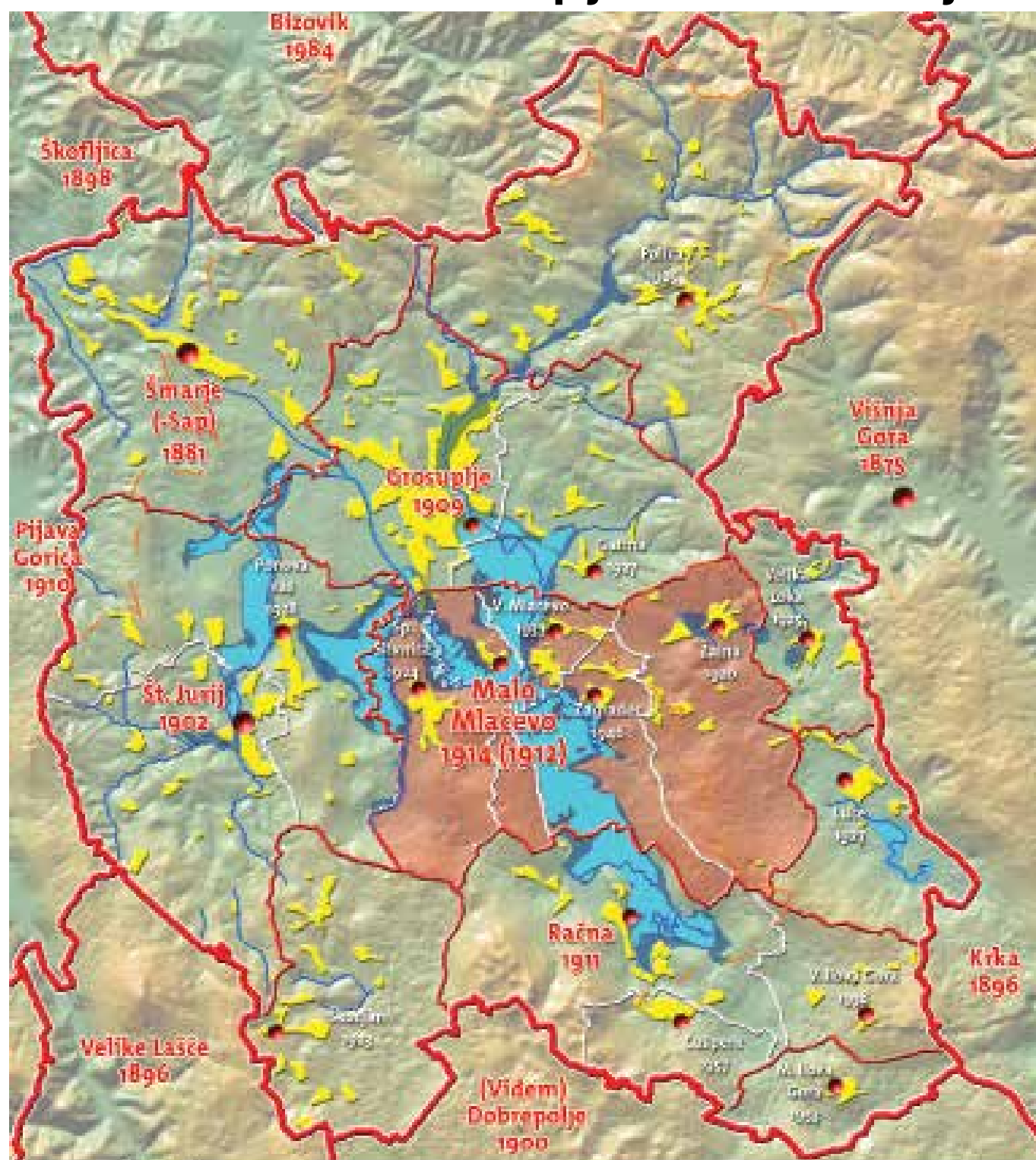
1914

- 31. 7. je bila splošna mobilizacija v Avstro-Ogrski, nato je sledila štiriletna prva svetovna vojna, ki je precej oslabila delovanje požarnih bramb.
- Iz Primorske so pribežali begunci, ki so se naselili v okoliške kraje. V raznih dokumentih in časopisih pa je zapisano, da so ženske v naših krajih pletle nogavice, rokavice, šale in razne kape za vojake ter da so bile zgradbe na stari pošti pri Grosupljem skladišča za zbiranje opreme (predvsem oblek in obutve) ter klavnica za živino, meso pa so pošiljali z vlaki v bližnja zaledja samih front.

1918

- Šmarski župnik v kroniki pravi: "Vojna je marsikateri družini pustila težke udarce. Škoda je bila materialna in moralna. Posledice vojnih razmer so bile poleg drugega tudi razbrzdanost, surovost. Kako jo zaježiti?"
- Ob številnih cerkvah so nato postavili spominske plošče in spomenike padlim v 1. svetovni vojni, a zanimivo: takega spomenika v župniji Žalna, kamor spada tudi soseska sv. Martina pod Boštanjem in vas Malo Mlačevo, niso postavili. Glede na to, da so samo dve leti pozneje nekateri župljani tožili škofu takratnega župnika, drugi pa so ga prosili, naj vendarle ostane, saj ima veliko posluha tudi za dobrodelnost, lahko del vzroka za to najdemo tudi v tem dogajanju.

Prostovoljna gasilska društva na območju današnje Gasilske zveze / občine Grosuplje do 1. svetovne vojne



LEGENDA:

- meja požarnih rajonov do leta 1914
- prvotno območje delovanja PGD Malo Mlačevo
- sedež prostovoljnih gasilskih društev
- imena PGD-jev do leta 1914
- meja požarnih rajonov PGD-jev po letu 1914
- imena PGD-jev po letu 1914
- posidano do leta 2014
- meja današnje Gasilske zveze (občine) Grosuplje

- glavni vodotoki
- glavne razvodnice
- poplavna ogroženost - visoke vode
- poplavna ogroženost - katastrofalne poplave

Viri za kartografske podatke:
 iz: Geodetska uprava Republike Slovenije, 2014
 Agencija Republike Slovenije za okolje, 2014
 Območja požarnih rajonov se tretirajo po mejah
 katastrskih občin in statističnih območjih naselij.
 Opomba:
 Izrisal Jože Mitlić, geom., v Zagradcu pri Grosupljem, julija 2014



PGD Žalna - ustanovljeno 1920.



PGD Velika Loka - ustanovljeno 1925.

Po 1. svetovni vojni

1919

- V Ižanski gasilski župi delujejo PGD Iška Loka, Iška vas, Pijava Gorica, Podpeč, Preserje, Račna. Studence-Ig, Šent Jurij, Škofljica, Šmarje, Tomišelj in Vrbljene.
- Na območju današnje občine Grosuplje so leta 1919 delovale naslednje občine: Grosuplje, Luče, Šentjurij, Polica, Spodnja Slivnica, Šmarje, Velika Račna in nova občina Žalna. Blečji Vrh in Velika Loka pa sta bili ukinjeni.
- Ustanovljena je bila Grosupeljska gasilska župa, ki je spadala pod Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana.

1920

- **7. 5.** je bilo ustanovljeno društvo v Žalni (načelnik Ivan Starc) in je bilo sprejeto v Litijsko župo. PGD Žalna naj bi glede požarnega rajona tedaj posegla na jugovzhodno območje župnije Žalna, še na Luče in Plešivico, kar pomeni, da sta se pri tem zmanjšala požarna rajona PGD Krka in Višnja Gora.
- Gasilska župa Ižanska je imela **22. 5.** svoj redni občni zbor na Igu. Med drugim je bilo sklenjeno: da se 12 načelnikov udeleži občnega zbora v Žalcu, da se župa razdeli na Ižansko in Grosupeljsko gasilsko župo, da se prirede 3 župne vaje, da se izposluje ukinjenje veselničnega davka, da se izposluje povrnitev stroškov na vožnjo k požarom, da vsako društvo naroči po en plačan natis Gasilca.
- Delitev Ižanske gasilske župe še na Grosupeljsko gasilsko župo, v kateri so PGD Škofeljica, Šmarje, **(Malo) Mlačevo**, Št. Jurij, Grosuplje in Račna. Iz Litijske pa se vključita Višnja Gora in Žalna.
- V Račni so nabavili dvokolesno ročno brizgalno Samassa.

1922

- **23. 4.** so se zbrali gasilci na blagoslovu novega gasilskega doma v Št. Juriju: »... Popoldne se je vršila na prostranem vrtu gosp. Goršiča v Št. Juriju gasilska veselica, katere se je udeležilo razen 62 domačih gasilcev še 144 tovarišev iz Ljubljane, Krke, Dobropolja, iz Ig-Studenca, Škofljice, Šmarja, Grosuplja, Žalne, **(Malega) Mlačevega** in Račne ter veliko domačinov in drugih gostov. ... Delavnost načelnikov posameznih gasilskih društev, včlanjenih v Gasilski župi Grosupeljski, in njihova skrb za vzgojo dobrih gasilcev zaslužita javno pohvalo. Vsa društva so pod njihovim vodstvom oživela in se zares pohvalno posvečajo gasilskemu delu. Delo, ki je v vojni zaostalo, se z vso vnemo nadaljuje in izpopolnjuje. Vsa društva so si v zadnjem času nabavila pomanjkljivo potrebno orodje in kroje. Društva, ki še nimajo svojih domov, so pridno na delu. V ta namen zbirajo darove, prirejajo z uspehom razne veselice in igre in upamo, da bodo imela vsa v doglednem času svojo lastno streho — svoj dom. Ta dom naj bo zavetišče gasilcem v prostih časih — naj jim bo dom izobraževanja in resnega dela,

katerega plod naj bo v blagor gasilstvu, narodu in državi! To je cilj, ki ga zasledujejo in tudi hočejo doseči gasilci, včlanjeni v Gasilski župi Grosupeljski.«

- Višnja Gora je po novem spadala pod Grosupeljsko gasilsko župo, Krka pod Litijsko (načelnik Fran Lajevic), Dobropolje pa pod Ribniško.
- V Račni so začeli z gradnjo gasilskega doma.

1923

- **26. 12.** je bilo ustanovljeno PGD Škocjan pri Turjaku, že **28. 12.** pa je bilo včlanjeno v Grosupeljsko župo in tudi Jugoslovansko zvezo gasilskih žup.

1924

- Gasilska župa Grosupeljska je imela **28. 9.** svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov župni odbor. Za načelnika je bil izvoljen Leopold Hude, za podnačelnika Jakob Štrubelj, za tajnika in blagajnika tov. Fran Leban. Prejšnji načelnik Jaka Perovšek se je zaradi preobilnega dela načelništvu odpovedal.
- PGD Spodnja Slivnica je bilo ustanovljeno **2. 11.**, v Grosupeljsko gasilsko župo pa je bilo razvrščeno **30. 12.**

1925

- PGD Velika Loka je bilo ustanovljeno **7. 6.**, iz Litijske župe pa je bilo nato prestavljeno v Grosupeljsko gasilsko župo, PGD Polica pa je bilo ustanovljeno v jeseni 1925, in je prav tako sprejeto v Grosupeljsko gasilsko župo že **29. 12.**
- **29. 12.** je bila na novo ustanovljena Gasilska župa Krka, v njo pa so se iz Grosupeljske prepisala društva Hočevje, Muljava in Višnja Gora, poleg teh pa so v krško vključena še društva Ambrus, Hočevje, Muljava, Št. Vid in Zagradec (na Dolenjskem). V istem Gasilcu je objavljena tudi informacija, da se vloga za ustanovitev Muljavske gasilske župe zavrne. ➤



PGD Polica - ustanovljeno 1925.



PGD Gatina - ustanovljeno 1926.

1927

- **12. 6.** je bilo ustanovljeno PGD Gatina. Istega leta sta bili ustanovljeni tudi Luče in Kriška vas, v Grosupeljsko gasilsko župo pa so bili sprejeti **16. 7.**

- Na Florijanovo nedeljo so gasilci v paradnih uniformah in s praporom odkorakali h gasilski maši v grosupeljsko cerkev, kamor jih je vodil Leopold Hude. Na koro je igrala gasilska godba iz Št. Jurija.
- Gasilci iz Ponove vasi, ki so do tedaj bili včlanjeni v PGČ Št. Jurij, so 1927 ustanovili svoje društvo.

1928

- **27. 2.** je umrl načelnik Grosupeljske gasilske župe Leopold Hude.
- »Gasilska župa Grosupeljska je imela dne **15. 4. 1928** v Grosuplju svojo redno letno skupščino. Skupščino je otvoril župni podnačelnik tov. Jakob Štrubelj ugotovivši sklepčnost in pozdravljajoč vse odposlance, katerih je bilo 38, zlasti pa starosta JGZ tov. Barleta, ki se je odzval župnemu vabilu. Vodstvo skupščine je na predlog župnega podnačelnika in na soglasno željo vseh zborovalcev prevzel tov. starosta. Po poročilu župnih funkcionarjev, ki so bili odboru sprejeti, je bil izvoljen nov župni odbor, in sicer so bili izvoljeni: za župnega načelnika tov. Alojzij Žitnik iz Grosuplja (na mesto umrlega tov. Hudeta), za župnega podnačelnika tov. Fran Gliha iz Šmarja, za tajnika in blagajnika tov. Fran Muzar iz Šmarja, za namestnika tov. Jakob Štrubelj iz Grosuplja, za prisednika tov. Jos Dremelj iz Št. Jurija; za odbornike Ivan Oven iz Žalne in Anton Mehle iz Račne. Po izvolitvi odbora so bili izvoljeni še trije odborniški namestniki, dva, odnosno trije računski pregledovalci, odposlanci na skupščino JGZ in na zvezni tečaj. Pri raznoterostih so bili na razgovoru: zlet v Prago, dr. Andrejkovo »Društveno pravo v Sloveniji« in »Samopomoč«. Če še omenimo, da se je tov. starosta v svojem nagovoru spominjal rajnega župnega načelnika tov. Hudeta, kateremu so zborovalci vzkliknili trikratnim: Slava, smo izvršili svojo poročevalsko dolžnost.«

1930

Gasilci na Spodnji Slivnici so zgradili gasilski dom.

1931

V Grosupeljsko gasilsko župo so vključena PGD Gatina (45 članov), Grosuplje (41), Kriška vas (20), Lipoglav (39), Luče (25), **(Malo) Mlačevo (31)**, Polica (46), Ponova

vas (20), Račna (33), Spodnja Slivnica (30), Št. Jurij (53), Škocjan (50), Škofljica (39), Šmarje - Sap (63), Velika Loka (42), Žalna (31). Število vseh članov v društvih nekoliko upade.

1932

- Gasilska župa je tudi letos kakor običajno vsako leto proslavila praznik sv. Florijana, zaščitnika gasilcev. Dne 5. 5. 1932 ob pol deveti uri so se zbrala vsa gasilna društva v Grosupljem pri gasilskem domu in so od tam v četrstopih odkorakala s Šentjursko godbo na čelu v cerkev sv. Mihaela v Grosupljem. Po končani službi božji je župa napravila obhod po vasi in je nato v lepem redu napravila defile mimo župnih dostojanstvenikov. Takoj za tem je župa zborovala. Zastopana so bila vsa društva po svojih delegatih. Sklenilo se je marsikaj važnega, med drugim, da se vrši letošnja župna vaja v treh skupinah. Ta način omogoča udeležbo v večjem številu, kajti nekatera društva so zelo oddaljena.

Vaja za prvo skupino se je vršila v Št. Juriju dne 29. 6., za drugo v Veliki Loki dne 5. 6., za tretjo pa v Šmarju dne 12. 6. Vaja prve skupine se ni mogla vršiti popolnoma po načrtu in to vsled skrajno slabega vremena. Vršila se je v manjšem obsegu. Vodil jo je župni podnačelnik tov. Gliha.

Vaje drugih dveh skupin pod nadzorstvom župnega načelnika tov. Žitnika so pa izpadle kar najbolje in je bil tudi uspeh zadovoljiv; zlasti pri tretji skupini v Šmarju, kjer se je dajala voda iz nizkega potoka ponikalnice v dve vasi hkrati. Po vsaki vaji z orodjem so se izvajale redovne vaje, ki so se tudi dobro izvršile. Tov. poveljnik Gliha je tudi to pot, kakor ob vsaki priliki, pozval člane, da varujejo red in disciplino, ker se nekatera društva oziroma člani ne morejo vživeti v disciplino, češ saj so gasilna društva prostovoljna, a ravno radi tega mora biti disciplina tem vzornejša. Vse priznanje in pohvala pa gre našemu župnemu načelniku tov. Žitniku, ki je napravil na Grosupljem dne 19. 6. župni tečaj.

Tečaja se je udeležilo 80 članov, pet od vsakega društva. Tečaj sta vodila tov. Žitnik in tov. Gliha. Tečaj se je razdelil v dve skupini. Tov. Žitnik je razlagal o knjigovodstvu. Ob tej priliki so se pregledale vse poslovne knjige. Kako je bil potreben ta tečaj, se je takoj na prvi pogled videlo. Tov. Žitnik je dal s svojim predavanjem podlago za enako poslovanje v vseh društvih naše župe.

Tov. Gliha je pa razlagal načelnikom, poveljnikom in nadzornikom uprave vežbovnik in o orodju sploh. Živo jim je stavil pred oči, kako sta potrebna red in disciplina v društvih, kako velikega pomena je, če je orodje pri društvu v redu, drugič, da ga tudi dobro pozna vsak član, zlasti pa zgoraj imenovani trije navzoči. Vse se je tudi kolikor mogoče praktično pokazalo. Da je pa tečaj čim lepše uspel, se pa župno vodstvo zahvaljuje vodstvu Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani, ker nam je poslalo g. ing. Hrovatina z motorno brizgalno, ki nam je razlagal o motorni brizgalni in nje posameznih delih.«

- V Račni izmerjena najnižja temperatura -29 °C.

1933

- Število članov v društvih je spet upadlo, opazno pa se je povečalo le v Lučah, Ponovi vasi in Račni.
- Starešina župe Ljubljana okolica je postal Ivan Vrbinc (Barje-Ljubljana), v njo pa je bilo včlanjenih 78 čet. Starešina župe Litija je postal Fran Lajovic (Litija), v katero je bilo vključenih 32 gasilskih čet. ►



1934

➤ **11. 3.** je bilo v Žalni ob likvidaciji Grosupeljske gasilske župe predavanje o prvi pomoči za več društev v okolici.

2. 9. so imeli župno gasilsko vajo (eno od dveh) v Grosupljem. Vodil jo je okrožni odbornik France Gliha. Ugotovili so, da je vaja lepo uspela, le društva imajo premalo cevi, ker jih ne morejo nabaviti.

1935

so se dokončno preoblikovale gasilske župe. Načelniki so bili preimenovani v starešine, prostovoljna gasilska društva pa v prostovoljne gasilske čete. Gasilske čete na Grosupeljskem spadajo pod Gasilsko župo Ljubljana – okolica. Načelnik je postal Ivan Grad iz Dola pri Ljubljani. Podstarešina župe je bil Franc Gliha iz Šmarje - Sapa.

1937

- Prostovoljne gasilske čete Luče (število članov 25), Polica (42), Velika Loka (36) (Kriška vas - 16) in Žalna (33) so bile (ponovno, a le eno leto) vključene v Litijsko gasilsko župo, ki jo je (še vedno) vodil Fran Lajevic.

- **2. 5.** je bila ustanovljena Prostovoljna gasilska četa Veliko Mlačevo.

1938

- V vsej župi Ljubljana - okolica je bilo v letu 1938 30 požarov, od tega 6 v marcu, 4 v aprilu, in 9 v juliju. Njen starešina je Jože Rupnik (Št. Vid nad Ljubljano), tajnik pa Janko Dolničar.

- PGČ Gatina (24), Grosuplje (40), Luče (41), **(Malo) Mlačevo (35)**, Ponova vas (34), Račna (47), Spodnja Slivnica (33), Škocjan (22), Škofljica (40), Šmarje - Sap (34), Št. Jurij (34), Velika Loka (41), Veliko Mlačevo (47) in Žalna (34) spadala skupaj v Gasilsko župo Ljubljana – okolico, v kateri je bilo 83 društev in 2813 vseh članov.

- PGČ Polica (41) spada pod Gasilsko župo Litija: starešina Josip Dolinar, tajnik Franc Zapušek. Vsa Litijska gasilska župa je v letu 1938 imela 13 požarov.

- **19. 3.** je bila ustanovljena PGČ Velika Ilova Gora.

1939

so organizirali veliko župno vajo, ki so jo poimenovali »obrambna«, saj naj bi bil izveden letalski napad. Sodelovalo je 305 gasilcev in gasilk z 11 motornimi in ročnimi brizgalnami.

1940

Od Predol prek polja mimo kopanjskega holma so skopali dokaj velik jarek in zgradili nov betonski most čez cesto.



Grad Boštanj pred požigom...

Med 2. svetovno vojno

1941

- Število članov v prostovoljnih gasilskih četah tik pred drugo svetovno vojno: Gatina (31), Grosuplje (47), Luče (49), **(Malo) Mlačevo (35)**, Ponova vas (33), Račna (61), Spodnja Slivnica (63), Škocjan (35), Škofljica (40), Šmarje - Sap (53), Št. Jurij (44), Velika Ilova Gora (32), Velika Loka (40), Veliko Mlačevo (38) in Žalna (36) so spadala še vedno skupaj v Gasilsko župo Ljubljana – okolico, v kateri je bilo 84 čet in 2813 članov. Polica (46) je še vedno v Litijski gasilski župi.

- Ozemlje današnje Gasilske zveze Grosuplje je v celoti spadalo od **3. 5.** pod italijansko okupacijo, ki so jo poimenovali Ljubljanska pokrajina.

- **1. 11.** - so italijanske oblasti razpustile uprave žup okrajev Ljubljana - mesto in Ljubljana - okolica. Z istim odlokom so razpustili upravne odbore gasilskih čet. Ostali so le poveljniki gasilskih čet, ki so prevzeli tudi blagajniške posle in premoženje gasilskih čet in so bili podrejeni italijanskemu uradniku v Ljubljani.

- V gasilski dom Grosuplje so se naselili italijanski vojaki, gasilsko četo pa so razpustili, saj se je lahko gasilo samo po nalogu vojske.

1942

- V noči iz **12. na 13. 6.** so partizani minirali most v Predolah in požgali železniško postajo.

- **30. 6.** so partizani med drugimi rekviacijami lovili Jožeta Adamiča iz Spodnjega Blata in mu zažgali kaščo.

- **6. 7.** so partizani na Spodnji Slivnici streljali na italijansko patruljo in ubili enega oficirja in enega vojaka, nekaj vojakov pa ranili. Zato so še istega dne Italijani požgali vas.

1943

- **9. 9.** - so partizani razdejali šolo v Šmarju - Sapu.

- **12. 9.** - so partizani zažgali boštanski grad.

- **19. 9.** - Partizani so minirali viadukt most v Veliki Loki.

- **23. 9.** - Nemško bombardiranje Višnje Gore - 9 smrtnih žrtev, porušenih in pogorelih več hiš.

- V jeseni so se v gasilski dom v Račni naselili Nemci. Boji Nemcev s partizani so potekali med Veliko in Malo Ilovo Goro ter Gabrjem. Vasi so bile nato požgane **4. 11.** Pri tem je bilo veliko mrtvih tako na eni kot drugi strani. Ob nemškem požigu Velike Ilove Gore je v gasilskem orodišču zgorela tudi ročna brizgalna. Ker pa so na Gatini že pred vojno kupili motorno brizgalno, so ročno brizgalno nato po vojni dali v last Ilovogorcem.

- **17. 12.** - so partizani požgali šolo na Kopanju.

- **18. 12.** - so partizani požgali novi grad v vasi Čušperk in župnišče na Kopanju.

- **24. 12.** - je bila požgana šola v Grosupljem.



... in po požigu.



Šola v Žalni je bila požgana 14. 1. 1944.

1944

- V Žalni so partizani **14. 1.** požgali osnovno šolo, zato več kot eno leto ni bilo pouka.

• V noči med **15. in 16. 2.** so partizani požgali kopanjsko cerkev. Vanjo so nanosili slamo in butare ter polili z bencinom. Domačini so rešili samo nekaj kipov in slik. Od tedaj, pa do zasilnega popravila, so maševali v kapeli sv. Marjete v Veliki Račni.

Ponoči so redno minirali železniško progo Grosuplje-Kočevje. Vaščani Spodnje Slivnice so bili zato stalno pod navzkrižnim ognjem. Po miniranju je pripeljal pod vas nemški oklopni vlak. Z reflektorji je razsvetlil okolico in spuščali iz težkega minometa mine. Podnevi so vas obiskovali Nemci in domobranci, ponoči pa partizani.

• **20. 3.** Spodnja Slivnica: Bilo je ob treh popoldan. Pod vas je pripeljal oklepni vlak in se ustavil. Takoj zatem so zagledali nad Slivniškim hribom tri letala - štuke, ki so se približevala vasi. Odvrgla so bombe, ki so bile vidne kot pivske steklenice. Letala so se vrtela v krogu, saj so istočasno bombardirala poleg Slivnice še Zagradec in Žalno. Ob desetih so letala še tretjič priletela in ponovno bombardirala vas. Zasilno obnovljena vas je bila ponovno porušena, več ljudi je bilo ranjenih, v Žalni pa tudi osem mrtvih.

• **1. 4.** - na velikonočno nedeljo so ponovno bombardirali kopanjsko cerkev in vas Veliko Račno, kjer je pogorelo 7 hiš in nekaj poslopij, ubit pa je bil deček, star 7 let.

1945

• **8. 2.** so zavezniška letala bombardirala železniško postajo Šmarje - Sap.

• Proti koncu vojne, **20. 4.**, so (zavezniška ali partizanska - tega do zdaj še niso uradno potrdili - o.p.) letala bombardirala Koš(č)akovo



Vas Spodnja Slivnica je bila požgana in še bombardirana.



Požgana šola na Kopanju.

domačijo, kjer so se malo pred tem zadrževali domobranci. Bombe so ubile gospodarja Franca in sosedovo Francko Zrnc, po domače Jurgovo, staro 21 let, ki je prišla pomagat sejat koruzo.

• **Vsi, ki so namerno požigali ali kako drugače uničevali imovino naših krajev, pa naj bo iz katere koli vojske že, so prepovedovali gašenje.**

• Občina Slivnica - Žalna: Med drugo svetovno vojno je bilo uničenih 41 hiš, 59 gospodarskih poslopij, škoda 3,7 mio it. lir brez boštanjskega gradu. Za primerjavo: Grosuplje - uničeni 2 hiši, 18 gospodarskih poslopij, škoda 0,6 mio it. lir, občina Št. Jurij - 1,6 mio it. lir, mesto Ljubljana - 0,7 mio it. lir.



Iste dne kot je »padel« Turjak je padel tudi velikološki železniški most.



Bombardiranje železniške postaje v Šmarju - Sapu, 8. 2. 1944.

Po 2. svetovni vojni

1945

- **25. 7.** je ministrstvo za notranje zadeve ponovno pozvalo k delovanju prostovoljnih gasilskih čet. Posebej je treba opozoriti glede imena četa in ne društvo. Ta naziv je ostal še iz predvojnih časov, ko je kralj Aleksander 15. 7. 1933 posegel v pravice, predvsem pa v samostojnost predvojnih prostovoljnih gasilskih društev, ki so se na predlog Gasilske zajednice Dravske banovine vključevala v gasilske župe. Te ureditve pri gasilcih (razen gasilskih žup) po vojni tudi nova oblast ni spremenila, saj je gasilske čete le vključila v »čete gasilske milice«.
- **11. 11.** - požig gospodarskega poslopja v Zagradcu ponoči po volitvah, ko je bilo tudi žegnanje v soseski pod Boštanjem. Na dostopnih poteh v Grahovcu in na Lobčku pa sta stala oborožena miličnika, ki okoliškim gasilcem nista dovolila, da bi šli pomagat gasit. To je bil tudi osnovni razlog, da so v Zagradcu ustanovili samostojno prostovoljno gasilsko četo že naslednjega leta.

1946

- **6. 7.** je bila ustanovljena Prostovoljna gasilska četa Zagradec pri Grosupljem.
- Poleti je bila ustanovljena Okrajna gasilska zveza Grosuplje. Le-ta ni pokrivala občine Dobrepolje. Slednja je spadala v Okraj Kočevje, gasilska društva v njej pa pod Okrajno gasilsko zvezo Kočevje.

1947

- **19. 5.** je oblast na republiški ravni sklenila, da se gasilske čete preimenujejo v prostovoljna gasilska društva, a se je večino tega zgodilo šele naslednje leto.
- Na Spodnji Slivnici so začeli z gradnjo zadržnega doma, v katerem je šele pozneje zgrajeni prizidek bil tudi prostor za gasilce.

1949

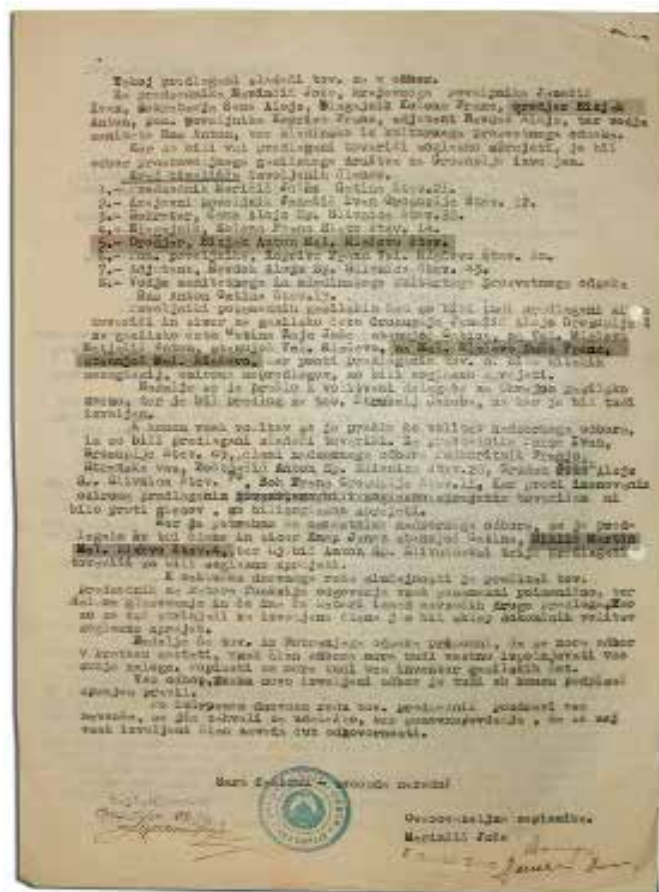
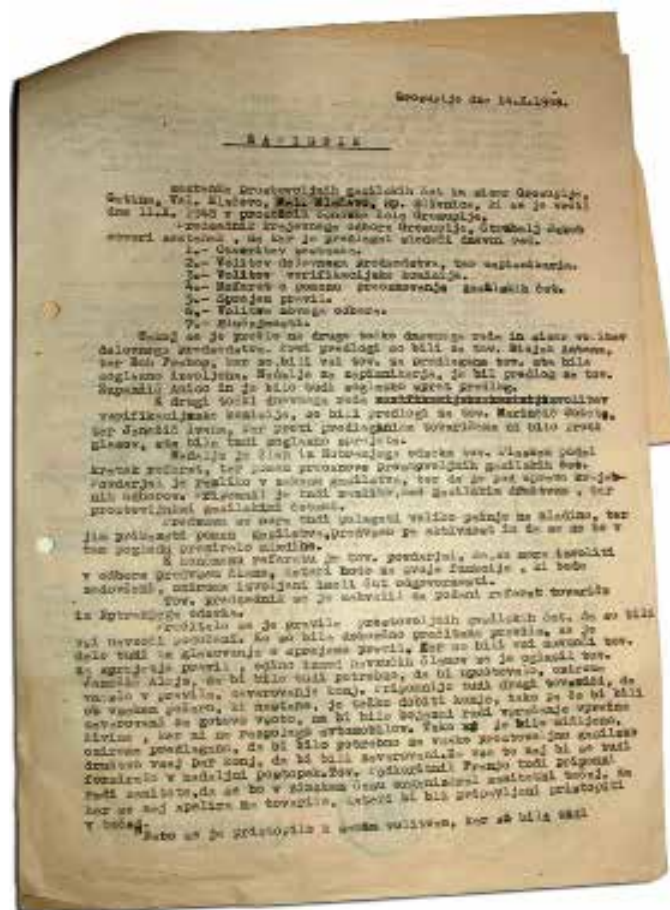
- Na 1. kongresu Gasilske zveze LR Slovenije **2. 10.** območje Grosupljega zastopajo Stane Strah, Franc Ponikvar, Jože Škrjanc in Lojze Janežič.
- Referenti za požarno varnost pri ljudski milici so vsak mesec pregledovali poročila gasilskih društev/čet.

1951

- V okviru nekdanje Okrajne gasilske zveze Ljubljana, v katero so bila vključena prostovoljna gasilska društva z območja današnje Gasilske zveze Grosuplje, je »delila **po posebnih merili** razno orodje in opremo, med drugim tudi motorne črpalke znamke Rakovica. Za vse te odločitve, komu se dodeli ali pa kaj zamenja, je skoraj **v celoti odločal** prav Gruden (PGD Šmarje - Sap). Če si mu bil prijatelj, ni bilo težav, da ne bi dobil zaželeno orodje ali opremo.« - izjava Lojzeta Ljubiča na praznovanju 50-letnice ObGZ Grosuplje. Gruden (PGD Šmarje) je bil hkrati predsednik Okrajne gasilske zveze Ljubljana - okolica.
- Na Grosupeljskem se je ravno zaradi združevanja gasilskih društev nekaj časa brez pravih zakonitih podlag razlikovalo med PGD in PGČ - društvo je bilo nekakšna zveza gasilskih čet.
- **10. 6.** je Prostovoljno gasilsko društvo Račna razvilo prvi prapor v Sloveniji z novo socialistično ikonografijo.
- PGD Zagradec pri Grosupljem je zgradilo gasilski dom - **2. 9.** je bila otvoritev z gledališko igro in veselico.

1952

- Huda zima, konec januarja in februarja je zapadlo izredno veliko snega.
- **5. 3.** pa so začasno opustili idejo združenih gasilskih čet v eno društvo tudi v Grosupljem. S tem datumom začne delovati Okrajna gasilska zveza Ljubljana - okolica, tudi to pot brez Dobrepolja. Pa ▶



Zapisnik prostovoljnih gasilskih čet Gatina, Veliko Mlačevo, Malo Mlačevo in Spodnja Slivnica 11. 10. 1948 – 1. in 2. stran.

► navedimo še nekaj razmišljanj o »duhu«, ki se je ovijal med gasilci. V program so poleg ostalega zapisali, da so splošne naloge prostovoljnega gasilstva tudi, »da razvija v duhu pridobitev NOB bratstvo in edinstvo naših narodov, da podpira in varuje izgraditev države v duhu socializma ter da razvija ljubezen do domovine ...« V nadaljevanju zapisnikar Peter Dovžan sicer navaja še vrsto nalog, ki naj bi jih poleg gasilskega delali tudi v širšem družbenem pomenu, a proti koncu le izvemo, da so bila predvidena sredstva v višini 100.000 din za 5 gasilskih čet odobrena le do višine 10 %. In če je v preteklem letu Ivan Ahlin opomnil – PGD Grosuplje, da je treba obnavljati gasilske domove, zapisnikar to pot ugotavlja, da »s tako nizkim kreditom se materialne potrebe za 5 čet ne bodo mogle dvigniti. Pri tem se namreč ne sme prezreti, da okupator ni prizanesel niti gasilskemu orodju in je tudi v njem videl svojega sovražnika.

Nadalje se je premalo delalo na obnovi gasilskih domov, ki so bili med vojno poškodovani. Zato bo v letu 1952 potrebno sledeče: Članstvo prostovoljnega gasilstva v društvih bodoče občine Grosuplje povečati vsaj za 25 % in to predvsem iz vrst mladine in žena.

Vsako društvo bo imelo:

- Štiri strokovna predavanja zaradi vzgoje in strokovnega izpopolnjevanja gasilskega kadra.
- En tečaj za strojnike tako, da bo čim več gasilcev usposobljenih za rokovanje z motornimi brizgalnami kot najbolj občutljivim gasilskim orodjem.
- Redne mesečne vaje z orodjem in strojeve vaje.
- Vsake tri mesece se bodo vršile skupne vaje z orodjem vseh društev na območju bodoče občine Grosuplje.
- Vršili se bodo vsakomesečni pregledi orodja in odstranili vsi nedostaki tako, da bo orodje vedno v izpravnem stanju in pripravljeno na gašenje požara ali reševanje pred kako drugo nesrečo.
- Tudi po vsakem požaru ali orodni vaji se bo orodje pregledalo in pravilno shranilo.
- Društva, ki imajo svoje domove, bodo iste obnovili v mejah svojih materialnih zmožnosti.
- Vsa društva bodo ustanovila čim tesnejše povezave z vsemi množičnimi organizacijami, predvsem z Zvezo borcev in Rdečim križem.
- Društva bodo stopila v stik tudi s predvojaško vzgojo tako, da se bodo člani seznanili z vsem lahkim orožjem in z rokovanjem orožja.
- Društva bodo ugotovila, kdo od polnoletnih članov še ni član OF in stremela za tem, da se vsi taki takoj vključijo v OF.
- Vsako društvo bo sodelovalo na kulturno prosvetnem polju, po zmožnosti pa tudi samo prirejalo kulturno prosvetne prireditve.
- Društva bodo s prostovoljnim delom prispevala pri gradnji

zadružnega in zdravstvenega doma v Grosupljem.

- Bodoča občina Grosuplje bo morala polagati več pozornosti pri sestavljanju proračuna za potrebe prostovoljnega gasilstva in ga snabdevala z vsemi potrebami, ker bo gasilstvo le na ta način lahko in uspešno nastopilo v obrambi splošnega ljudskega, zadružnega in tudi zasebnega premoženja ...«

- Po cerkvah se je od septembra naprej lahko zvonilo na dan največ trikrat po 3 minute, pritrkavanje pa je bilo prepovedano.

1953

- Ustanovljeno je bilo PGD Mala Ilova Gora.
- Na območju Grosupljega so bile vse dodeljene srečke Gasilske zveze LR Slovenije razprodane. Del sredstev je šel za poravnavo dolgov, del pa za pomoč društvom pri nabavi opreme. Iz teh sredstev je bilo nekaj denarja namenjenega tudi za nabavo dveh avtomobilov TAM – Pionir za PGD Grosuplje in PGD Stična.

1954

so na Okrajnem ljudskem odboru Grosuplje načrtovali obsežna osuševanja cele Grosupeljske kotline in posledično zato tudi za Radensko polje. V ta namen naj bi poleg načrtovanih večjih hidromelioracijskih jarkov, ki so jih v zgornjih koncih Grosupeljske kotline nato izvajali vse do začetka sedemdesetih let, zgradili kar 7 zadrževalnikov. Pozneje so v prostorski plan ob koncu osemdesetih let načrtovali le še tri - Veliki potok pri Veliki Stari vasi, Podlomščica pod Slivniškim hribom in Brezje na poti, kjer danes približno poteka mimo Sončnih dvorov do vasi Brezje. Tega so nato prestavili nekaj sto metrov višje za vasjo Brezje in med vasjo Sela pri Šmarju - Sapu. In samo ta je do zdaj zgrajen, vendar predvsem za zaščito novozgrajene soseske Sončni dvori v Grosupljem.

- Tega leta so se v Račni hudo sprli zaradi nepospravljanja gasilskih prostorov, ki so jih uporabljali tudi kulturniki. Na naslednji seji pa so se dogovorili, da bo KUD v korist PGD enkrat na leto uprizoril igro.
- V zgrajeni novi šoli na Ilovi Gori so prostore dobili tudi velikoilovogorski gasilci.

1955

- 21. 12. je bila izdana od Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana – tajništva za notranje zadeve – odločba, ki dovoljuje ustanovitev in delovanje Občinske gasilske zveze Grosuplje s sedežem v Grosupljem. Dobrepolje je bilo še vedno vključeno pod Kočevje. Pod odločbo se je podpisal Peter Zorko, vročena pa je bila Jakobu Štiberniku, Ponova vas 46. { ... z obvezno pripisanim Smrt fašizmu ► – svoboda narodu! }



Prvi prapor v Sloveniji po 2. svetovni vojni.



PGD Grosuplje je dobilo vozilo TAM-PIONIR iz prodaje srečk GZ Slovenije.

► Predsednik ObGZ Grosuplje je postal Jakob Štibernik (Ponova vas), poveljnik Alojz Gruden (Šmarje - Sap), tajnik Lojze Janežič (Šmarje - Sap), blagajnik Franc Kolenc (Gatina).

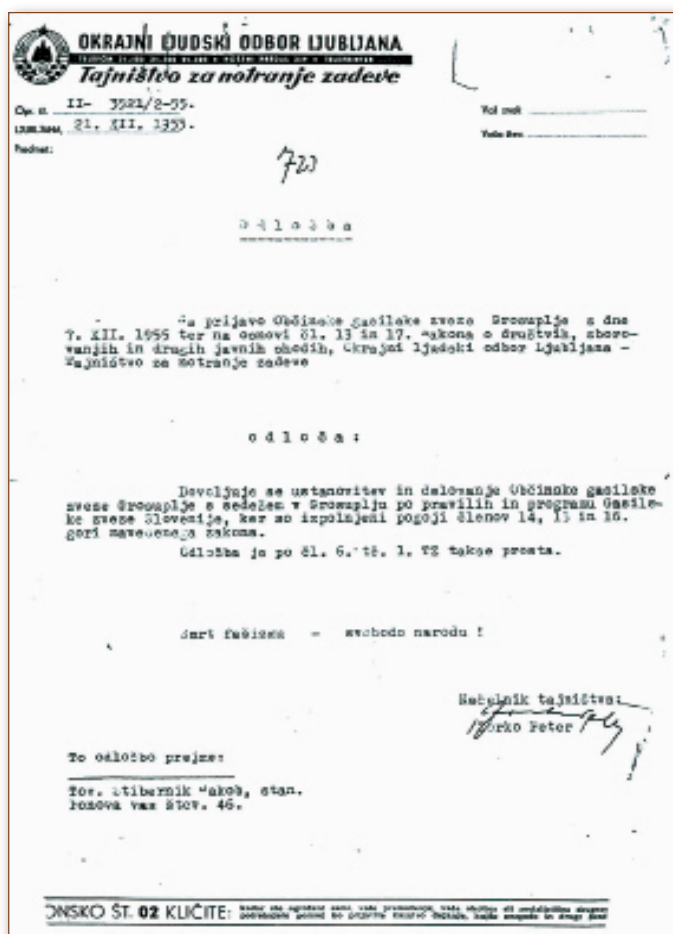
- Iz zapisa v Gasilskem vestniku razberemo, da društva v grosupeljski občini niso dobro opremljena, še najbolj pa jim primanjkuje cevi. Vendar jim je v kratkem času obstoja občinske zveze le-ta nabavila tri motorne brizgalne in nekaj cevi. Na občnem zboru ObGZ so sprejeli kot glavno nalogo povečanje števila članstva v društvih ter njihovo strokovno izpopolnjevanje.
- Na Veliki Ilovi Gori so razvili gasilski prapor in prevzeli motorno brizgalno Savica.

1957

- S pomočjo vplivnih lokalnih političnih organizacij je protikrščanska kampanja dosegla svoj namen. Zaradi tega so v naših društvih drug za drugim začeli razvijati nove prapore z novimi socialističnimi simboli. S starih so trgali podobe sv. Florijana, ponekod pa so jih celo izrezali.
- Ukinjen je bil Okraj Kočevje, občina Dobropolje skupaj z Občinsko gasilsko zvezo Grosuplje pa je bila priključena OLO Ljubljana okolica oz. OGZ Ljubljana okolica.
- 20. 6. - Božidar Štrukelj je z nekaj člani iz Čušperka ter ob podpori gorenjskih delegatov v Republiški gasilski zvezi Slovenije dosegel, da so ustanovili svoje društvo. PGD Spodnja Slivnica je razvilo prapor.

1958

V krajšem poročilu ObGZ Grosuplje vodstvo zveze navaja, da opažajo osip zanimanja za gasilstvo med mladimi. Zato so nabavili v vsej zvezi 70 oblek in jih razdelili PGD Grosuplje, Čušperk, Račna, Podtabor (zdaj Št. Jurij), Polica, Sp. Slivnica in Šmarje.



21. 12. 1955 je Okrajni ljudski odbor Ljubljana izdal odločbo o ustanovitvi nove Občinske gasilske zveze Grosuplje.

S tem naj bi se pionirji zelo navdušili za gasilstvo. Ugotavljajo pa tudi, da jim primanjkuje »komandnega kadra« s častniško in podčastniško izobrazbo.

1959

Občinska gasilska zveza Grosuplje (ObGZ) je na novo oblikovana, kamor je vključeno tudi območje Dobropolja.

1961

je bila v Grosuplje vključena tudi ObGZ Ivančna Gorica. Predsednik v »prehodnih letih« je bil Franc Okorn iz Luč, tajnik Alojz Janežič (Šmarje - Sap), poveljnik Alojz Gruden (Šmarje - Sap), blagajnik Ivan Vilar (Šmarje - Sap), po drugih podatkih pa Franc Kolenc (Gatina).

- Na Velikem Mlačevem so začeli graditi gasilski dom.
- »Politični intervencionizem« je bil nato še nekoliko bolj prisoten od leta 1961 naprej, ko so spet želeli združevati gasilska društva in ga je možno opaziti tudi iz zapisov in sosledja razvitih praporov v gasilskih društvih na območju današnje Gasilske zveze Grosuplje, kar je trajalo vse do sredine sedemdesetih let prejšnjega stoletja.

1963

so na občnem zboru Občinske gasilske zveze Grosuplje v novem območju, ki je obsegalo 43 prostovoljnih gasilskih društev, izvolili: predsednik ObGZ Grosuplje Ivan Perme (Grosuplje), poveljnik Franc Ponikvar (Videm Dobropolje), tajnik Lojze Ljubič (Stična), blagajnik Ivan Vilar (Šmarje - Sap), predsednik NO Gaber Zorc (Šentvid pri Stični). Zveza se je delila na tri sektorje: Grosuplje, Ivančna Gorica in Dobropolje.

1965

so se ukinili okrajni gasilski skladi.

- Na občnem zboru delno izvolijo novo vodstvo Občinske gasilske zveze Grosuplje: predsednik Ivan Ahlin ml. (Grosuplje), poveljnik Franc Ponikvar (Videm Dobropolje), tajnik Lojze Ljubič (Stična), blagajnik Franc Javornik (Žalna), predsednik nadzornega odbora Gaber Zorc (Šentvid pri Stični).
- O stanju gasilstva v občini v Gasilskem vestniku pa Božidar Štrukelj piše, da je bil požarnovarnostni teden (na Gatini - o.p.) dobro organiziran. Komisije so predhodno pregledale objekte in našle nekatere pomanjkljivosti. Tam bo zveza ukrenila vse potrebno za boljšo varnost. ... Društva pa še vedno nimajo dobre opreme, cevi so skoraj v vseh društvih slabe in so že zdavnaj odslužile. Prav tako je odsluženih že večina motork in bo treba misliti na nove.

Gasilski dom na Velikem Mlačevem je bil zgrajen do tretje ► gradbene faze.



PGD Veliko Mlačevo je bilo ustanovljeno 1938, gasilski dom pa je zgradilo do leta 1967.

1966

- Še vedno je v okviru ObGZ Grosuplje prisotno razmišljanje o ukinjanju in združevanju manjših prostovoljnih gasilskih društev, čeprav se je že po nekaj začetnih korakih ta ideja pokazala za neizvedljivo, saj so bila v ozadju temu dogajanju prisotne močne čustvene povezave, po drugi strani pa tudi veliki konflikti med vasmi oziroma društvi.

• »Trudijo se za svoj obstoj z raznimi nabiralnimi akcijami lesa in denarja in s prireditvami. Precej kritike je bilo zaradi plačila porabljenega električnega toka po gasilskih domovih. Zakaj so organizacijam predpisane tako velike dajatve itd. Tožili so zaradi avtomobilov, ki bi jih radi uvozili, pa je previsoka carina. Zakaj ne bi ukinili carine za uvoz gasilskih avtomobilov, ki so v korist celotni družbi?

Zakon o varstvu pred požari naj bi rešil tudi to. Tudi pri sprejemu v službo naj bi bolj upoštevali, koliko pojma imajo na delo sprejeti o gasilstvu, posebno pa, če je član ali članica gasilske organizacije. Vse to bi vplivalo na izboljšanje gasilske organizacije. Državni zavarovalni zavod bi moral bolj gledati na agilna društva, ne pa da jim zavrača prošnje, ko zaprosijo za malo podporo za dozidavo doma ali izpopolnitev opreme. Društva se na vse načine trudijo, da bi seznanila ljudi, kako preprečiti požar in pomagati drug drugemu v nesreči. Po vseh društvih pa bo treba izboljšati opremo.«

- 5. 6. je PGD Zagradec pri Grosupljem razvilo prapor.

1967

Odprtje gasilskega doma in razvitje gasilskega prapora na Velikem Mlačevem.

1968

so na ObGZ Grosuplje spet delno prenovili vodstvo: predsednik - Ivan Ahlin (Grosuplje), poveljnik - Vinko Ljubič (Stična), tajnik - Lojze Ljubič (Stična), blagajnik - Franc Javornik (Žalna), predsednik NO - Gaber Zorc (Šentvid pri Stični).

• V okviru civilne zaščite in ljudske obrambe so gasilske organizacije dobivale vedno več nalog tudi s tega področja, deloma tudi zaradi nameravane gradnje novega objekta »gasilskega centra«, ki pa ga je želela graditi predvsem »vojska« in ne toliko gasilstvo.

• Pospešeno so se na občinski ravni prek odseka za narodno obrambo začela razna predavanja v sklopu narodne obrambe in zaščite, ki so jih nato izvajali tudi po posameznih gasilskih domovih.



Upravični odbor občinske gasilske zveze Grosuplje 1973 (Foto: Urjanec)
 (Od leve proti desni): I. vrsta — Kralj Rudolf, Jančič Alojz, Arlan Jože, Ljubič Lojze, Javornik Franc, Bernar Augustin, Ferme Ivan, Štrubelj Božidar; II. vrsta — Kastelic Jože, Virant Franc, Javornik Inž. Jože, Hamman Drago, Ivan Lojze, Kastelic Janez, Ljubič Vinko, Pušlar Jože; III. vrsta — Mednik Alojz, Zrncec Jože, Bregar Štefan, Puntihar Slavko, Hren Tone, Sircelj Marjan

1972, 1973, 1974 in 1975

Na bližnje posestvo Ljubljanskih mlekarj pod Boštanjem so leta 1972 zgradili vodovod, hkrati pa tudi v vas Veliko Mlačevo. Nato so vodovod na intervencijo vaščanov razširili še v Zagradec in na Malo Mlačevo. Slednja dva so zgradili predvsem z udarniškim delom vaščanov in z dodatnim zbiranjem denarja po domovih. Dela v Zagradcu so trajala do avgusta 1974, v naslednjem letu pa še na Malem Mlačevem. S tem so vasi dobile večino hišnih priključkov in nekaj hidrantov in nekaj osnovne požarne zaščite.

1977

• Na podlagi Zakona o samoupravnih interesnih skupnostih za varstvo pred požari je v prvi polovici leta začela delovati SIS za varstvo pred požari v Grosupljem. Njen predsednik je postal Anton Krašovec, direktor Komunalnega podjetja Grosuplje, predsednik izvršnega odbora pa Lojze Ljubič, ki je bil hkrati predsednik ObGZ Grosuplje. »V času SIS za varstvo pred požarom, to je pred tridesetimi leti, so mi tesno ob strani stali spoštovani gospodje: Anton Krašovec, predsednik skupščine SIS za varstvo pred požarom občine Grosuplje, neumorni Božo Knez, poveljnik ObGZ Grosuplje in France Javornik, tajnik ObGZ Grosuplje, s katerimi smo z roko v roki ustvarjali napredek in bogastvo gasilstva v občini Grosuplje skupaj z ostalimi sočlani takratnega Upravnega odbora in štaba operative in organov SIS občine Grosuplje.« Besede je izrekel Lojze Ljubič ob praznovanju 50-letnice Gasilske zveze Grosuplje leta 2005.

• Temeljna sredstva je prispevalo zavarovalništvo s 6 % od prispevka od požarnih premij. Že na prvi seji so sklenili, da začnejo z gradnjo področnih - sektorskih gasilskih središč v Grosupljem, Dobropolju in Stični, pa še v nekaterih drugih večjih krajih.

1979

Grosuplje, pobuda Štaba za civilno zaščito - Nič nas ne sme presenetiti: Gasilci so sodelovali v akciji Nič nas ne sme presenetiti v sklopu več organizacij v Grosupljem. Kombinirano vajo reševanja iz ruševin in z visokih stavb, obrambe pred bojnimi strupi in gašenja požarov je pripravil občinski štab za civilno zaščito.

1980

• Začetek tekmovanj Na rdečega petelina na Velikem Mlačevem. 25. 10. — je bil pred občinskim praznikom odprt Gasilski center Grosuplje.

• Začela so se resnejša prizadevanja za izdelavo lokacijske dokumentacije za zadrževalnik na Velikem potoku - Grosupeljščici, ki pa po 34 letih leta 2014 še vedno ni zgrajen.



25. 10. 1980 je bil pred občinskim praznikom odprt Gasilski center Grosuplje.

1981

▶ Gasilci v Šmarju - Sapu so zgradili nov gasilski dom.

1984

Predsednik ObGZ Grosuplje je Lojze Ljubič (Stična), tajnik Franc Javornik (Žalna) in poveljnik Božo Knez (Grosuplje).

1985

se je začelo povezovanje občinskih gasilskih zvez v med-občinsko Ljubljansko območje II, zdaj poimenovanem Ljubljanska regija II. V to združenje sta vključeni še Občinski gasilski zvezi Ribnica in Kočevje z vsemi njunimi prostovoljnimi gasilskimi društvi. Za člana predsedstva je bil potrjen Lojze Ljubič (OGZ Grosuplje), poveljnik območja pa je bil Anton Adamič (OGZ Ribnica). Po letu 1995 so se na tem območju pojavile na območjih novih občin tudi nove gasilske zveze.

1986

26. 4. je bila velika jedrska nesreča v elektrarni Černobil – Sovjetska zveza.

1990

Na občnem zboru Občinske gasilske zveze Grosuplje se že močno čutil duh predvolilnega časa. Kljub usmeritvam, ki jih je sprejela Gasilska zveza Slovenije 23. 12. 1989, da ostane gasilstvo nepolitična, nestrankarska, strokovna, prostovoljna in humanitarna organizacija, je delegat z Muljave C. J. javno izpostavil, koga naj bi gasilci volili na volitvah. Dejal je: »Tistega, ki bo nam gasilcem več dal.« Ker sem menil, da gre v tistem trenutku za precej rizično opredelitev, sem se z glasnim nestrinjanjem odzval in pozval ves zbor, da mora vendarle gasilstvo ostati v tem pogledu predvsem strokovno in politično nepristransko.

1991

- 6. 6. so na izredni seji Skupščine občine Grosuplje govorili o izvajanju nalog Civilne zaščite, o težavah z zaklonišči, načinu obveščanja in o veliki nevarnosti, ki grozi z vojaškega skladišča v Kamni gorici pri Grosupljem. O tem so največ vedeli Marjan Balant, Janez Vrhovec in Vinko Blatnik iz takratnega občinskega odseka za ljudsko obrambo.

- Po osamosvojitvi Slovenije se gasilstvo (so)financira iz občinskih proračunov in zavarovalnih premij.

27. 6. je izbruhnila desetdnevna vojna za samostojno Slovenijo.

V samostojni Sloveniji

1995

- Novim občinam se je morala prilagoditi tudi gasilska organizacija. Iz dotedanje Občinske gasilske zveze Grosuplje so bile organizirane Gasilske zveze Dobrepolje, Ivančna Gorica in Grosuplje. GZ Grosuplje združuje 18 društev.

- 9. 11. je bil na občnem zboru izvoljen za poveljnika zveze izvoljen Avgust Burger (PGD Grosuplje), za tajnika pa Božo Knez (PGD Grosuplje). Andrej Bahovec (PGD Čušperk) je postal predsednik GZ Grosuplje, blagajnik pa Alojz Zoran (PGD Šmarje - Sap).

- V zvezo so vključena PGD Čušperk, Gatina, Grosuplje, Luče, **Malo Mlačevo**, Mala Ilova Gora, Polica, Ponova vas, Račna, Spodnja Slivnica, Škocjan, Šmarje - Sap, Št. Jurij, Velika Ilova Gora, Velika Loka, Veliko Mlačevo, Zagradec pri Grosupljem in Žalna.

2004

V vsej Gasilski zvezi Grosuplje bi morali imeti po slovenski zakonodaji najmanj 306 zaščitnih oblek, a so jih do vaje pod Boštanjem oktobra 2004 zagotovili le 48.



Prostovoljno gasilsko društvo Malo Mlačevo od ustanovitve do konca 2. svetovne vojne

O verjetnem prvem sklicu

PGD Malo Mlačevo in »dokazi« za to

V Gasilcu št. 2, 1913, v prispevku Predsedstvene vesti s podnaslovom Razvrstitve društev po župah pod št. 2 Gasilska župa Ižanska, so navedena poleg ostalih društev Št. Jurje (št. članov 30), Šmarje (št. članov 38) in Račna (št. članov 34), ostala društva pa so bila še Iška Loka, Pijava Gorica, Podpeč, Studenec-Ig, Škofljica, Tomišelj in Vrbljene. Bližnja društva so bila vključena v Litijsko gasilsko župo, in sicer Krka, Šentvid pri Stični in Višnja Gora. Drugih društev v okolici še ni bilo ustanovljenih. Prav zadnja desetletja monarhije pa so med drugim postopke registracije zavirali togi birokratski postopki, kar smo že ugotavljali pri več ustanovljenih društvih v naši okolici – (Grosuplje, Št. Jurij ...). Zdaj ugotavljamo to tudi za **Malo Mlačevo**.

Poleg tega je v gasilskem koledarju 1914 zapisano leto ustanovitve 1913, pozneje pa je ta letnica prestavljena na 1914, ki verjetno predstavlja zgolj administrativno registracijo društva. Zato iz tega lahko sklepamo, da so imeli prvi občni zbor ali »skupno vaško pobudo« že leta 1912, nato pa so čakali na registracijo do leta 1914. Ta letnica je bila leta 1972 tudi napisana na gasilskem domu, ko so praznovali 60 let obstoja in so prevzeli novo prenosno motorno brizgalno Rosenbauer 5/8. Od 1912 pa do prve svetovne vojne so pridni Malomlačevci že zgradili gasilski dom na Lampretovem / Mikličevem zemljišču, ki pa ga pozneje niso lastniško prepisali. Pa še to: Ker je v pisnih virih za PGD Malo Mlačevo do ustanovitve PGD Veliko Mlačevo leta 1937 zapisano samo **Mlačevo**, sem v besedilu dodajal pred **Mlačevo** v oklepaju še **Malo - (Malo) Mlačevo**.

1912

- Načelnik Fran(ce) Ahlin
- »Ustanovni občni zbor«, na katerem je sodelovala večina gospodarjev iz vasi **(Malo) Mlačevo** - ustanovni člani: Anton Ahlin, France Ahlin, Martin Boštjančič, France Hren, France Janežič, Martin Miklič, France Miklič, Anton Šipelj.

1913

- Načelnik Fran(ce) Ahlin, število članov 22.
- V gasilskem koledarju iz leta 1914 je za leto ustanovitve PGD **(Malo) Mlačevo** zapisano 1913.

1914

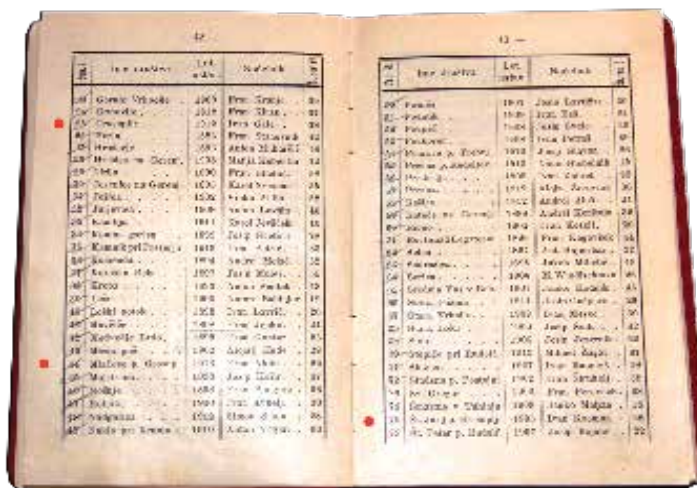
- Načelnik Fran(ce) Ahlin
- Leta 1914 so na (Malem) **Mlačevem** že zgradili gasilski dom.

1918

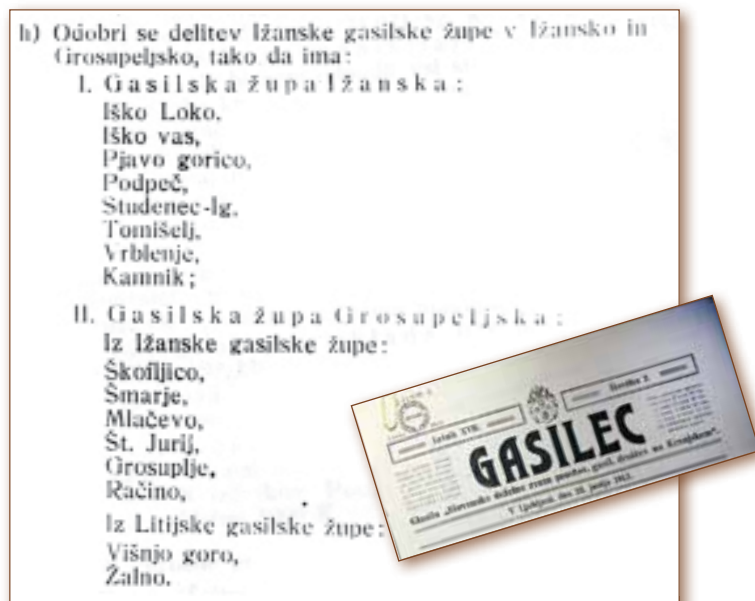
- Načelnik Anton Ahlin
- Prostovoljno gasilsko društvo (Malo) **Mlačevo** v Gasilskem koledarju v Ižanski gasilski župi ni navedeno. Verjetno je to še vedno posledica predhodno ustanovljenih dveh deželnih gasilskih zvez in zato posledične razdvojenosti med gasilci.

1919

- Načelnik Anton Ahlin
- **8. 7. – Grozen požar:** Ob dveh popoldne v vasi Zagradec pri Grosupljem sredi poletja, z več kot polovico s slamo kritih streh, se je vnel velik požar. »Ko je bil ječmen v kozolcih,« je zaradi otroške igre z vžigalicami skupaj pogorelo 27 hiš in 58 gospodarskih poslopij – skupaj 85 zgradb. Pri gašenju so pomagali domačini in ljudje iz okoliških krajev ter gasilci iz bližnjih društev. Časopis Slovenec št. 156 na strani 2 piše med drugim pod naslovom »Grozen požar na Dolenjskem«, da so požar najprej začeli gasiti gasilci iz **(Malega) Mlačevega** in Grosupljega, nato so prišle še druge,« a vasi rešiti niso mogle. Zgorelo je vse vsaj 30 posestnikov, samo dvema so ostale hiše (Vidičeva in Bahovčeva). Dodatno je ugotovljeno, da tudi Urhova domačija ni pogorela, pa lesena in s slamo krita Mncalova (Mikličeva) kašča, ker je bila na robu vasi in je veter pihal stran, pa tudi gasilci so jo obvarovali.
- Prav tako je v Slovenscu **15. 7.** objavljena »Prošnja za pogorelce«, v kateri piše: »Dne 8. julija je velik požar vpepelil veliko vas Zagradec v občini Spod. Slivnica pri Grosuplju. Pogorelo je 85 stavb: 27 hiš in 58 gospodarskih poslopij. Zgorele so vse zaloge krme, stelje, drv. Zgorel je večini posestnikov prav ves živež; mnogi si niso rešili niti za enkrat v usta, niti ene žlice. Pogorelo je nešteto strojev (mlatilnice, »



Gasilski koledar iz leta 1914, v katerem je že prvič zapisano pod zaporedno številko 44 **Mlačevo p. Grosuplje**, leto ustanovitve 1913 (!), načelnik je bil Franc Ahlin, število vseh članov pa je bilo 22.



Zapis v Gasilcu leta 1921 o ustanovljeni novi Grosupeljski gasilski župi.

slamnoreznice, šivalni stroji itd.). Zgoreli so skoraj vsi vozovi in vse orodje. Zgorelo je 8 goved, do 20 prešičev in nešteto perutnine. Do 60 ljudem je zgorela prav vsa obleka, razen kar so imeli na sebi. Mnogim je zgorel tudi ves denar do zadnjega krajčerja. Vsa vas je danes v razvalinah. Do 200 ljudi je brez strehe in so popolni berači...»

• Pogorelci so si nato pomagali na različne načine. V župniji Žalna so osnovali odbor, ki si je zadal nalogo naprositi ali izposlovati kar največ podpore in darov ter jih razdeliti prizadetim, kar izvemo posredno iz zapisa, ki so ga pisali nekateri žalski verniki **22. 11. 1919** ljubljanskemu škofu, v katerem so ga prosili, naj ne prestavi žalskega župnika Ivana Drešarja, ker »človekoljubno in požrtvovalno deluje za nesrečne pogorelce v Zagradcu...« Tudi vaščani iz okoliških župnij so precej pomagali z raznimi obrtniškimi deli, s prevozi in z lesom. Pomagali pa so celo nekateri, ki so se izselili v Ameriko, a je bilo nekaj tudi takih, ki so zbirali na račun zagraške nesreče, pa Zagradčani zbranega niso videli.

1921

• **9. 7.** sta imela predsedstvo in odbor Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana skupno sejo v Žalcu, kjer so razpravljali o razdelitvi nekaterih gasilskih društev ter o novih sprejetih gasilskih župah. Omenjena je gasilska župa Grosupeljska, ki se je odcepila od izanske gasilske župe, v katero so se iz območja današnje GZ Grosuplje vključila naslednja prostovoljna gasilska društva: Šmarje, **(Malo) Mlačevo**, Št. Jurij, Grosuplje in Račna. K grosupeljski župi so spadala še Krka, Škofljica in Višnja Gora.

• **9. 10.** so se zbrala prvokrat društva novoustanovljene Gasilske župe Grosupeljske k občnemu zboru, na katerem so bili izvoljeni z večino glasov: za župnega načelnika tovariš Jakob Perovšek iz Šmarja, za župnega namestnika tovariš Jakob Štrubelj - Grosuplje, za župnega tajnika tovariš Flajs - Račna, za odbornike **Anton Ahlin - (Malo) Mlačevo**, Mihael Omahen - Višnja Gora, Josip Šipelj - Št. Jurje, Jernej Dolenc - Škofljica. Razen poslednjega so vsi načelniki gasilskih društev na svojem bivališču. Mladi gasilski župi: Vivat, crescat, floreat!

1922

23. 4. so se zbrali gasilci na blagoslovu novega gasilskega doma v Št. Juriju: »... Popoldne se je vršila na prostranem vrtu gosp. Goršiča v Št. Juriju gasilska veselica, katere se je udeležilo razen 62 domačih gasilcev še 144 tovarišev iz Ljubljane, Krke, Dobropolja, iz Ig-Studenca, Škofljice, Šmarja, Grosuplje, Žalne, **(Malega) Mlačevega** in Račne ter veliko domačinov in drugih gostov. ...«

1923

• Velika gasilska vaja v Veliki Račni, kjer so sodelovala društva Škofljica, Šmarje, Grosuplje, Št. Jurij, **Mlačevo**, Žalna, Višnja Gora, Račna in Krka. Vaja je dobro uspela.

• November in december 1923 - Na Radenskem polju so bile velike poplave.

1924

• Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Martin Miklič, število članov 17.

• Gasilska župa Grosupeljska je imela dne **4. 5. 1924** Florijanovanje v Grosupljem. **Maše so se udeležila vsa v župi združena gasilna društva**, 189 članov v kroju, s šentjursko godbo na čelu. Po maši je imel župni načelnik Jaka Perovšek primeren nagovor za udeležence.



Blagoslov motorne brizgalne enega od gasilskih društev (?) v Grosupeljski gasilski župi. v atriju boštanjkega gradu.

1925

• Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Martin Miklič, število članov 36.

• **Župna vaja na Mlačevem:**

Gasilska župa Grosupeljska nam je poslala temeljito poročilo o delovanju župe v preteklem društvenem letu. Župne vaje so se vršile v treh skupinah dne 29. junija na Muljavi, dne **5. julija na Mlačevem** in dne 30. avgusta na Škofljici. Vaje sta vodila tov. župni načelnik in župni podnačelnik. Pri vajah se je konstatovalo, da nekatera društva še vedno nimajo enotnega kroja in odznakov, kakršne predpisuje Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana.

1926

• Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Martin Miklič

• Spodnje Duplice: Velik požar, ki je upepelil poslopja številnih gospodarjev.

1927

• Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Martin Miklič, število članov 33.

• V Gasilskem koledarčku se prvič pojavi letnica 1914 kot ustanovna letnica **PGD Malo Mlačevo**.

• Od leta 1927 do 1929, ko je bil ponovski župan Jože Perme tudi oblastni poslanec, je izposloval, da so na širšem območju Grosupeljske kotline začeli z melioracijskimi in regulacijskimi deli. Bil je tudi predsednik vodne zadrage za to območje.

Gasilska župa Grosupeljska.

Načelnik: Perovšek Jakob, Šmarje=Sap.

Društva:

1. Grosuplje	58 članov
2. Krka	32 »
3. Mlačevo, p. Grosuplje	36 »
4. Muljava, p. Krka	48 »
5. Račna, p. Grosuplje	45 »
6. Št. Jurij, p. Grosuplje	50 »
7. Škocijan, p. Turjak	52 »
8. Škofljica	36 »
9. Šmarje=Sap	46 »
10. Višnja Gora	53 »
11. Žalna, p. Višnja Gora	27 »

Prostovoljna gasilska društva, ki so bila vključena leta 1925 v Grosupeljsko gasilsko župo, in število članov v društvih.

1929

► Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Martin Miklič, število članov 31.

• **Vas Gatina v ognju. Pogorelo 17 poslopij — 10 požarnih bramb gasi / Grosuplje, 20. aprila.**

Danes poldne je postala vas Gatina pri Grosupljem žrtev strašnega požara. Sodijo, da je ogenj zanetila iskra lokomotive. Goreli je namreč začela hiša Janeza Kmeta št. 12, ki je edina bila krita s slamo in stoji blizu železnice.

Ogenj je izruhnil na hiši ob pol 1 popoldne. Hiša je bila mahoma v ognju in je do tal pogorela.

Ker je pihal silen jugozapadni veter, se je ogenj bliskoma razširil in je bila v nekaj hipih v ognju vsa severna stran Gatine.

Na pomoč je prihitelo ljudstvo od blizu in daleč. Najprvo je stopila v delo domača požarna bramba iz Gatine. Kmalu je bilo skupaj 10 požarnih bramb s svojimi brizgalnami. Motorne brizgalne so pripeljala društva: Šmarje in Višnja gora, navadne brizgalne pa so pripeljala društva: domače iz Gatine, dalje iz Vel. Loke, **Malega Mlačevega**. Grosuplja, Slivnice, Št. Jurja, s Police in iz Žalne.

Združenim naporom 10 gasilskih društev se je posrečilo, ogenj omejiti. Sedaj v tem trenutku (ob pol 5 popoldne) sicer še gori, a je požar omejen in se ne širi več. - Pogorelo je vsega skupaj 17 poslopij. Razun 2 prašičev, ki sta zgorela in 2 kokoši, menda ni zgorela nobena žival. Saj doslej se še ni ugotovilo. Tudi človeških žrtev ni.

Pogorela je Janezu Kmetu št. 12 hiša. Jerneju št. 5 je pogorel kozolec; na št. 6 je Pakletu pogorel pod in hlev; Kranjčanova hiša št. 7 je pogorela, ž njo je pogorel dvojni kozolec, pod, hlev in 2 prešiča; na št. 8 je pogorela hiša Martina Žitnika; na št. 9 pri Martinu Pavčiču je pogorel pod in hlev. Ančniku na št. 10 so pogorela 4 poslopja: dvojni kozolec, svinjski hlev, pod in šupa. Držaju na št. 11 je pogorel hlev ter hišno ostrešje, ki se pa ni sesulo.

Pri vsej nesreči je sreča to, da so vse hiše, razen Kmetove bile pokrite z opeko, vsled česar so bile manj izposlavljen nevarnosti. Če bi tega ne bilo, bi tudi požrtvovalni gasilci ne bili mogli omejiti strašnega požara.

Slovenec, 57, 1929, št. 91 (21.4.), str. 3:



Gatina več let pred požarom.

1932

• Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Martin Miklič, število članov 31.

• **Malo Mlačevo** je sodelovalo na župni vaji v Veliki Loki, ki jo je vodil novi župni načelnik Alojz Žitnik.

1933

• Starešina Anton Šipelj

• Na **Malem Mlačevem** se članstvo poveča za enega člana.

• Iz zapisa Pouk prve pomoči v Žalni za osem gasilskih čet iz okolice o dogodku v Prostovoljnem gasilskem društvu Žalna je med drugim zapisano: »Ob likvidaciji grosupeljske gasilske župe so prejele vse pri njej včlanjene čete lične ročne lekarne...« Od tedaj naprej je organizirana Gasilska župa Ljubljana - okolica, v katero so vključena naslednja društva iz območja današnje Gasilske zveze Grosuplje: Gatina, Grosuplje, **(Malo) Mlačevo**, Ponova vas, Račna, Spodnja Slivnica, Škocjan pri Turjaku, Šmarje in Št. Jurij. Žalna in Velika Loka nista navedeni. Polica je bila vključena pod Litijško gasilsko župo.

• **Požar v Motvozu in platnu**

Večji požar je bil v petek na Grosupljem. Malo pred poldnem sta tovarniški delavec Rudolf Mehle s Perovega in zidarski ►

Gasilska župa Grosupeljska.

(Načelnik: Hude Leopold, Grosuplje.)

Društva:

1. Gatina, p. Grosuplje (1927 — 45).
2. Grosuplje (1912 — 68).
3. Lipoglav, p. Šmarje-Sap (1925 — 40).
4. Luče, p. Višnja gora (1927 — 25).
5. Mlačevo, p. Grosuplje (1914 — 25).
6. Polica, p. Višnja gora (1926 — 62).
7. Račna, p. Grosuplje (1911 — 40).
8. Spodnja Slivnica, p. Grosuplje (1924 — 30).
9. Št. Jurij, p. Grosuplje (1905 — 57).
10. Škocjan, p. Turjak (1923 — 50).
11. Škofljica (1898 — 41).
12. Šmarje-Sap (1881 — 71).
13. Velika Loka, p. Višnja gora (1925 — 44).
14. Žalna, p. Višnja gora (1920 — 31).

Že čez tri leta so bila dodatno v Grosupeljsko gasilsko župo vpisana kar 3 društva — skupaj 14 društev in 629 članov.

Gasilska župa Grosupeljska.

(Načelnik: Žitnik Alojz, Grosuplje.)

Društva:

1. Gatina, p. Grosuplje 1927.—32.
2. Grosuplje 1912.—39.
3. Križka vas, p. Višnja gora 1928.—18.
4. Lipoglav, p. Šmarje-Sap 1925.—30.
5. Luče, p. Višnja gora 1927.—33.
6. Mlačevo, p. Grosuplje 1914.—32.
7. Polica, p. Višnja gora 1926.—41.
8. Ponova vas, p. Grosuplje 1929.—30.
9. Račna, p. Grosuplje 1911.—55.
10. Spodnja Slivnica, p. Grosuplje 1924.—31.
11. Št. Jurij, p. Grosuplje 1905.—43.
12. Škocjan, p. Turjak 1923.—36.
13. Škofljica 1898.—36.
14. Šmarje-Sap 1881.—50.
15. Velika Loka, p. Višnja gora 1925.—36.
16. Žalna, p. Višnja gora 1920.—30.

Spremembe v letu 1933 — skupaj 16 društev in samo 572 članov (43 manj kot 1928).



Poškodovana fotografija: Malomlačevski gasilci na Gatini pred gasilskim domom leta 1938. Starejši so prepoznali samo Martina Mikliča, Toneta Boštjančiča in Ivana Piškurja. En član neznan.

➤ mojster Anton Ljubič iz Spodnje Slivnice zapazila, da je švignil plamen iz poslopja tvornice motvoza in vrvarne, kjer so bile delavnice za ključavničarstvo in mizarstvo kakor tudi skladišče za drva in stanovanje strojnika Frana Vidmarja. Požar je nastal pri dimniku. Vnelo se je seno. Podstrešje s senom je požar uničil. Prav tako tudi strojnikovo stanovanje. Gasilci iz Grosuplje, Ponove vasi, **(Malega) Mlačevega** in Št. Jurija so ogenj z naporom udušili. Bila je nevarnost, da se požar razširi še na druga poslopja tovarne. Domovina, 31. 9. 1933

• Velike poplave na Radenskem polju – dvakrat tega leta – 26. 6., ko je tudi treščilo v kapelo v Veliki Račni, in 23. in 24. 9.

1936

• 6. 8. ob 15:03 se je začela vaja gasilske župe sreza Ljubljana okolica. Vaj se je udeležilo 13 gasilskih čet z vso opremo, ki so jo uporabljali pri požaru, in sicer pr. gas. čete: Šmarje, Škofljica, Št. Jurij, Račna, Grosuplje, **(Malo) Mlačevo**, Škocjan pri Turjaku, Orle, Spodnja Slivnica, Lipoglav, Gatina, Ponova vas in Lavrica z 211 člani, 7 motornimi in 9 ročnimi brizgalnami ter z 2240 m cevi. Vaje z orodjem so se vršile ob 15. uri v Šmarju. Brizgalne se je porazdelilo na vzhodno, zahodno, severno in južno stran vasi. Znak alarma je dal rog iz zvonika ob 15. uri 3 minute. Prva je dala vodo severna stran ob 15. uri 4 1/2 minute, druga zapadna stran ob 15. uri 5 minut, tretja – južna stran ob 15. uri 5 minut, četrta vzhodna ob 15. uri 7 minut. Vse 4 strani so dale vodo v 4 minutah. Skupno brizganje je trajalo 3 minute, na znak roga se je vaja ustavila, nakar so čete pripravile brizgalne za odhod. Po tej vaji so se vršile redovne vaje, ki so trajale približno 15 minut in pokazale, da so tudi take vaje za dosego brežhibnega delovanja čet in pravo disciplino zelo potrebne.

Vajo je vodil Franc Gliha (Šmarje). Po vaji se je zahvalil navzočim tov. predsednikom in vsem članom, da so se odzvali pozivu na skupno vajo v tako častnem številu, nakar jih je pozdravil z lepim nagovorom o gasilstvu v imenu gasilske župe sreza Ljubljana okolica še tov. tajnik Franc Presetnik iz Šmartna. Po nagovoru je bil razhod moštva k brizgalnam, nakar se je izvršil defile čet z vso opremo. Vaja je bila zaključena ob 16. uri.



Gasilci Malega Mlačevega v letu 1938. Prva vrsta: Franc Miklič, Anton Ahlin, Anton Duša, France Boštjančič, Anton Boštjančič, Franc Ahlin. Druga vrsta: Franc Janežič, Jože Sever, Jože Podržaj, Anton Hren, Ivan Piškur, Martin Boštjančič. Tretja vrsta: Lojze Okorn, Franc Hren, Alojz Vrečar, Martin Miklič, Anton Šipelj ml., Anton Šipelj.

1938

- Starešina Anton Šipelj, število članov 35
- Kljub temu da se je leto prej ustanovila v sosednji vasi samostojna gasilska četa Veliko Mlačevo, se je na **Malem Mlačevem** vključilo več mlajših v gasilske vrste in se je kljub nekaterim članom, ki so bili iz Velikega Mlačevega ter so se potem vključili v domače društvo, se je skupno število članstva celo povečalo za enega člana.
- **Kozolec je zgorel.** - V Ponovi vasi je zgorel županu g. Permetu kozolec-dvojniki. Pomoč sosedov, ki so bili hitro na kraju nesreče, je preprečila, da se požar ni dalje širil. Domači gasilci in gasilci iz Št. Jurija in **(Malega) Mlačevega** so ogenj omejili. Domovina, 14. 4. 1938
- Prvih 675 izpitov so opravili 29. 12. 1938. Med temi je bil podpoveljnik **Anton Šipelj ml. iz Malega Mlačevega**, iz bližnje okolice pa samo še Franc Potokar iz Luč.

1939

- Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Anton Šipelj ml., število članov 35.
- Velike poplave na Radenskem polju, najprej koncem maja, nato še koncem junija.

1940

- Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Anton Šipelj ml.
- Po pripovedovanju Ludvika Hrena je bil starejši brat Tone Hren trubač pri malomlačevskih gasilcih, saj je to pred tem že počel v starojugoslovanski vojski.

1941

- Načelnik Anton Šipelj, poveljnik Anton Šipelj ml., število članov 35.
- Med vojno so malomlačevskim gasilcem pobrali vse uniforme in celo nekaj cevi. Ostala je le brizgalna z navijakom cevi, ki so jo občasno nekoliko skrivali pred opaznimi večjimi vojaškimi premiki.

1942

Po požigu Spodnje Slivnice 6. 7. se je večina prebivalcev za približno tri tedne preselila v sosednje vasi, nekaj na **Malu Mlačevu**, Veliko Mlačevo, v Zagradec in druga naselja v okolici. Ko so se razmere nekoliko umirile, so se vrnili.

1943

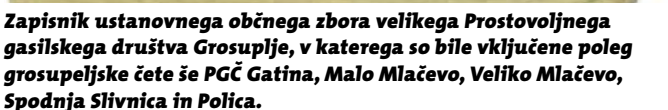
12. - 13. 9. so partizani požgali boštanjski grad, ki je gorel 14 dni.

1944

Med vojno je bila marca 1944 odvržena zažigalna bomba nad **Malim Mlačevim** in je zadela Lesarjev kozolec. Bolj natančnega datuma se starejši ne spomnijo. Dogodek sovпада z bombardiranjem Spodnje Slivnice 23. 3. po partizanskem miniranju kočevske proge, prihodom oklepne vlaka pod Spodnjo Slivnico in partizanskega obstreljevanja z minometi z Boštanja. Kozolec je kljub zasilnemu reševanju močno pogorel in so ga nato podrli, tri domača dekleta pa nato naredile po vojni vsaka svoj kozolec.



Staro ročno brizgalno PGD Malo Mlačevo so obnovili mladi Malomlačevci v letih 2013 in 2014.



» organizaciji. Dosti boljša tudi ni bila četa iz Sp. Slivnice. Poslati je treba tudi poročilo o socialnem zavarovanju posameznih članov in predloge o izprašanih gasilcih, ki pridejo v poštev v posameznih četah.«

- Na koncu svojega poročila je predlagal, naj se člani čete Mlačevo med seboj pogovorijo z dosedanjim poveljnikom in tako omogočijo redno delo društva.
- V razpravi je bilo nato tudi izpostavljeno kritično materialno stanje po gasilskih domovih, ki jih je treba čim prej začeti obnavljati in posodabljati. Prav tako naj plačujejo najemnine vsi, ki imajo razne kolektivne sestanke in prireditev v gasilskih domovih.

1952

- Predsednik Anton Jamnik, poveljnik Ludvik Hren
- Februarja je bila huda zima in je zapadlo 140 cm snega, kar je za tri dni popolnoma ustavilo ves promet. Ljudi so mobilizirali, da so odšli čistiti poti in ceste v okolici.
- Spomladi do veselice so obnovili v gasilskem domu vrata, okna, popravili lesen sušilni stolp in dom prepleskali.
- Veselica je v blagajno prinesla 14.474 din.

[illegible]

26. 2. 1956: V Nadzorni odbor je ObGZ Grosuplje bil izvoljen Anton Javornik, član PGD Malo Mlačevo, stanujoč na Velikem Mlačevem.

1954

- 13. 6 - Veselica - dobiček 4.404 din.

1955

- 9. 7. - Veselica na Malem Mlačevem - dobiček 7424 din.
- 15. 7. - Požar na kozolcu v **Boštanju**. Poleg več gasilcev iz okolice so požar z ročno prevozno brizgalno gasili tudi malomlačevski gasilci.

1956

- 26. 2. je Občinska gasilska zveza Grosuplje imela občni zbor, na katerem so bili izvoljeni organi zveze. V šestčlanski nadzorni odbor Občinske gasilske zveze Grosuplje je bil kot član izvoljen **Anton Javornik, član PGD Malo Mlačev**, sicer stanujoč na Velikem Mlačevem, kar kaže tudi na to, da se vsi člani iz Velikega Mlačevega niso včlanili v novonastalo velikomlačevsko prostovoljno gasilsko društvo leta 1937.
- Že 17. 6. so v okviru Občinske gasilske zveze Grosuplje organizirali strojniški tečaj za 21 članov iz različnih društev. Med uspešnimi, ki so ta izpit zaključili, sta bila **Jože Ahlin in Jože Sever z Malega Mlačeva**.
- Istega leta je **PGD Malo Mlačev** prispevalo 1000 din za prapor Gasilske zveze Ljudske republike Slovenije (v naši sosesčini oziroma sedanji Gasilski zvezi Grosuplje so zanj prispevali samo še Gatina, Grosuplje, Velika Ilova Gora in Račna).

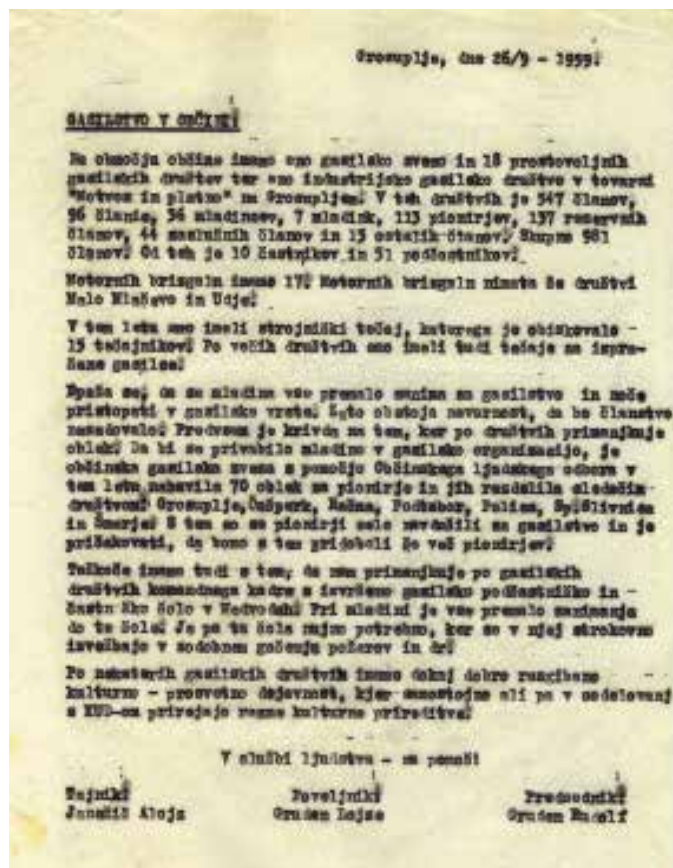
1957

- V juliju in avgustu je bila huda vročina, ki je povzročila več požarov.
- Iz Okrajne gasilske zveze Ljubljana so zato prek občinskih zvez pozvali, naj bodo še dodatno društva pripravljena in naj se celo ob nedeljah opravljajo dežurstva v gasilskih domovih. Prepovedana

Členov prostovoljnih gasilskih društev občinjske gasilske zveze Grosuplje, ki so opravili strojniški tečaj v Grosuplju dne 17. junija 1956.

Ime	Priloga in leto	Leto	V katero društvo	V katero društvo	V katero društvo
1. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
2. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
3. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
4. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
5. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
6. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
7. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
8. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
9. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
10. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
11. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
12. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
13. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
14. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
15. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
16. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
17. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
18. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
19. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
20. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora
21. Članov Janec	10. II. 1951	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora	Vel. Ilova gora

17. 6. 1956 so opravili v novi gasilski zvezi prvi strojniški tečaj, katerega sta se udeležila tudi **Jože Ahlin** in **Jože Sever** iz Malega Mlačeva.



Iz poročila o gasilstvu v občini Grosuplje je razvidno, da je z gasilstvom kar precej težav, saj poleg ostalih problemov ni pravega zanimanja med mladimi.





Med drugim tudi napis na fotografiji pove, da so stari ljudje vseeno bolje vedeli, kdaj so društvo ustanovili, kot pa se je pozneje zapisalo v razne birokratske in druge arhive.

- je bila uporaba gasilskih avtomobilov za odhode na razne gasilske prireditve v tem času. Opozorjeni so bili celo na to, da se sredi naselij ne sme mlatiti žita, po gozdovih naj se pobere suhljad, manjše potoke pa naj se zajezi, da bo več vode v primeru požara.
- Za prapor PGD Gatina so dali za žebliček 500 din.

1959

Iz poročila ObGZ Grosuplje je razvidno, da samo še PGD **Malo Mlačevo** in Udje (Udje se je pozneje vključilo v Št. Jurij) nimata motornih brizgaln. Zato je njuno delovanje začelo precej zamirati. Hkrati pa je iz istega zapisa razvidno, da med mladino ni zanimanja za gasilstvo, pa tudi z vodstvenimi kadri so večje težave.

1961

- Od gasilske veselice je to leto ostalo največ dobička - 35.498 din.
- Iz nekrologa za Antonom Rozmanom iz Velikega Mlačevega – po domače Žgajnarjevim očetom (objavljen v Gasilskem vestniku 1961, str. 161) izvemo, da je bil že **leta 1921 član PGD Malo Mlačevo**. Ob ustanovitvi PGD Veliko Mlačevo leta 1937 se je prepisal v novo društvo in tam prevzel blagajniške posle.



Povorka je krenila na čelu s poveljnikom Rudolfom Kraljem s Police na gasilskem džipu od gasilskega doma na prireditveni prostor, ki je bil na Škrebetovem – Podržajevem vrtu.



1964

Posestvo Boštanj - Požar drugega velikega kozolca. O udeležbi gasilcev iz Malega Mlačevega ni podatka.

1968

Posestvo Boštanj - Požar na tretjem kozolcu, na katerem se je pokazalo, da imajo težave z zadostno količino ustreznih tlačnih cevi, saj jim stare pokajo sredi požara. Okoliški vaščani so poleg gašenja pomagali tudi pri evakuaciji krav iz bližnjih hlevov.

1969

- Predsednik Anton Jamnik, poveljnik Ludvik Hren, število članov 17.
- Veliko Mlačevo: Pijan popotnik je v nedeljo sredi popoldneva s cigareto zažgal Jeromov kozolec. V istem času je na Spodnji Slivnici potekala gasilska proslava z veselico. Zato je bil čas prihoda gasilcev še malo daljši, saj so morali najprej v svoje gasilske domove po orodje in šele nato na požar.
- V jeseni so bile spet velike poplave na Radenskem polju. ➤



Po praporih sodeč se je slovesnosti udeležilo kar precej gasilskih društev iz okolice.



Na častni tribuni so bili (od leve) Franc Javornik (ObGZ Grosuplje), Anton Jamnik (predsednik PGD Malo Mlačevo), Martin Miklič (sedi, PGD Malo Mlačevo), Lojze Ljubič (ObGZ Grosuplje), Franc Miklič st. (PGD Malo Mlačevo), Anton Šipelj st. (sedi, PGD Malo Mlačevo), neznan, Jože Brlan (ObGZ Grosuplje) in Milan Ljubič (ObGZ Grosuplje).

1972

- PGD Malo Mlačevo: Prevzem nove prenosne motorne brizgalne Rosenbauer 5/8 z veliko vrtno veselico pod **Bubnovim** kozolcem, vrtu in bližnji okolici, na kateri je igral ansambel Topničarji – vojaški ansambel iz kasarne v Šentvidu pri Ljubljani.
- Brizgalno so v glavnem nabavili z denarjem od nabiralne akcije v domači vasi in okoliških vaseh, cevi in ročnika pa so nabavili iz dobička od veselice.
- 10. 6. – Veliko Mlačevo: Strela je udarila v Gabrov kozolec – 8 oken.

1973

- Boštanj:** Požar pri Rozmanu – v nekdanjem boštanskem mlinu.
- Velike poplave na Radenskem polju od 23. do 26. 9.

1974

- Predsednik Leopold Kadunc, poveljnik Alojz Klančar.

1975

- Gradnja vodovoda v vasi Malo Mlačevo.

1976

Obnova gasilskega doma (dobava in montaža peči, izdelava dimnika, pleskanje, izdelava klopi in miz).



Pogled s častne tribune na zbor gasilcev in praporov.



Ob novi motorni brizgalni so: Alojz Klančar, Brane Matjažič in poveljnik PGD Malo Mlačevo Ludvik Hren.

1977

Vas **Malo Mlačevo** je izglasovala na referendumu prvi samoprispevek za asfaltiranje poti do vasi in po vasi. Referendumsko glasovanje je potekalo v gasilskem domu na Malem Mlačevem.

1979

- Predsednik Leopold Kadunc, poveljnik Janez Hren.
- V sklopu akcij Nič nas ne sme presenetiti je požarna vaja potekala na posestvu Boštanj, kjer so skupaj sodelovala gasilska društva **Malo Mlačevo**, Veliko Mlačevo in Zagradec pri Grosupljem.
- Uvedba prvega skupnega samoprispevka v KS Mlačevo za razširitev pokopališča in gradnjo mrliške vežice. Glasovanje se je odvijalo na treh voliščih v gasilskih domovih na **Malem Mlačevem**, Velikem Mlačevem in v Zagradcu.

1981

Na **Malem Mlačevem** so zgradili meteorno kanalizacijo pretežno z udarniškim delom, za material pa je prispevala Krajevna skupnost Mlačevo.

1984

- Predsednik Anton Novljan, poveljnik Alojz Klančar.
- PGD Malo Mlačevo je od predsedstva Gasilske zveze



Na veselici so poskrbeli za bogat srečelov z glavnim dobitkom – Rogovo pony kolo. Za pultom Franc Garbas in Franc Matjažič.

➤ Slovenije na podlagi pravilnika o odlikovanjih dobilo ob svoji 70-letnici delovanja gasilsko odlikovanje III. stopnje.

- Uvedba skupnega samopriskevka v KS Mlačevo. Iz drugega skupnega samopriskevka se asfaltirajo poti tudi proti **Malem Mlačevem** in skozi vas.

1985

- V tem letu so se lotili precej temeljite prenove gasilskega doma: dozidali so prizidek za staro ročno gasilsko brizgalno, podrli staro streho, naredili betonsko ploščo, novo ostrešje prekrili z novo opeko, ter znotraj vse skupaj obložili s stenskimi in stropnimi lesenimi oblogami. Po tleh so položili keramične ploščice ter prenovili fasado. Nabavili so tudi trofazno električno sireno.
- Za to so najprej po vasi naredili nabirko, delo so opravili udarniško, SIS za požarno varnost pa jim je nato 23. 7. 1985 nakazala 2000. 000 din.
- **Malo Mlačevo:** Požar je uničil še drugi Svijarjev kozolec, ki ga je zažgal še do zdaj neodkrit požigalec.
- **25. 7.** - Zagradec pri Grosupljem: Večji požar na gospodarskem poslopju 11 x 25 m. Zgorelo ostrešje in kozolec/nadstrešek. Požar so gasili grosupeljski, mlačevski, poliški, ponovski, slivniški, žalskih, loški in ljubljanski gasilci.

1986

Po navodilih Štaba za civilno zaščito je bilo nujno zaradi jedrske nesreče v Černobilu - SZ iz vodnjakov vso vodo izčrpati. Vodo so izčrpavali tudi na **Malem Mlačevem**.



Žig PGD Malo Mlačevo (Občina Grosuplje), ki je veljal v času SFRJ.

1988

22. 8. so se asfaltirale poti od križišča **Malo Mlačevo** do pokopališča Boštanj in nato čez posestvo mimo »tadolgega« kozolca do križišča z glavno cesto in odcepa v Zagradec ter odcep do razvalin gradu Boštanj.

1989

- **25. 2.** so krajani Krajevne skupnosti Mlačevo izglasovali na voliščih v gasilskih domovih že tretji samopriskevek za nadaljnje urejanje vaških poti in druge infrastrukture.
- Pri gasilskem domu so prizidali na zadnji strani garažo za prevozno ročno brizgalno. Nato so prostor v domu ponovno ometali, naredili ladijski strop in vse skupaj prepleskali.
- Od tedaj naprej so se začele pojavljati tudi težave lastništvom zemljišča zaradi dostopa do novozgrajene garaže.

1990

- Predsednik Alojz Klančar, poveljnik Anton Podržaj ml.
- **16. 3.** - Radensko polje: Travniški požar med Zagradcem in Račno. Požar so poleg PGD Zagradec gasili še **PGD Malo Mlačevo**, Račna, Gatina in Grosuplje.
- **30. 10. do 1. 11.** - Velike poplave na Grosupeljskem in na Radenskem polju.



Žig PGD Malo Mlačevo po osamosvojitvi Slovenije.



Po izgradnji prizidka za prevozno ročno brizgalno so malomlačevski gasilci kmalu naleteli na nerešljiv problem dostopa do te garaže.



Stara malomlačevska ročna brizgalna v povorki 2004.

Mlada generacija malomlačevskih gasilcev po osamosvojitvi Slovenije

1991

- Predsednik Alojz Klančar, poveljnik Anton Podržaj ml.
- Težave z lastništvom zemljišča, na katerem stoji stari gasilski dom, so bile vedno večje. Zato niso mogli nadaljevati z nameravano obnovo in razširitvijo.
- Gasilci, ki niso bili vpoklicani v Teritorialno obrambo, so bili v času agresije Jugoslovanske armade **vključeni v civilno zaščito KS Mlačevo, kjer so izmenično skupaj z ostalima dvema prostovoljnima gasilskima društvoma Veliko Mlačevo in Zagradec pri Grosupljem ter z nekaterimi drugimi sokrajani od 27. 6. popoldne do 11. 7. 1991 dopoldne noč in dan izmenično v »četvorkah« dežurali v gasilskem domu na Velikem Mlačevem** in na posestvu Boštanj ter bili ves čas tako v stiku z občinskim štabom za civilno zaščito, enoto Teritorialne obrambe na boštanskem hribu, vodstvom Občine, kurirji in predstavniki podjetij, ki so bila zadolžena za zaščito in reševanje prebivalstva.
- Koncem oktobra so bile spet velike poplave na Radenskem polju ter so prizadele najnižje hiše na Malem Mlačevem, v Zagradcu ter v Mali Račni. Voda je zalivala kleti, garaže, gospodarska poslopja in nekaj stanovanjskih prostorov. Gasilci so pomagali pri umikanju premičnega inventarja pred poplavami.

1993

Od **23. do 26. 10.** so bile spet poplave na Malem Mlačevem, v Zagradcu ter v Mali in Veliki Račni.

1995

25. 11. - Ob konstituiranju nove Gasilske zveze Grosuplje je bil na občnem zboru predsednik **PGD Malo Mlačevo** Alojz Klančar izvoljen v upravni odbor in v poveljstvo Gasilske zveze Grosuplje. Na tej funkciji je ostal do leta 1998.

1994

15. 1. je bil v Krajevni skupnosti Mlačevo referendum o samoprispevku za potrebe vasi in pokopališča, ki pa ni uspel.

1996

Odbor v sestavi Matjaž Okorn, Anton Novljan in Dušan Steklačič se je večkrat obrnil na Marijo Miklič, da bi odkupili zemljišče pred vasjo, v neposredni bližini starega gasilskega doma. Na njem so sprva nameravali zgraditi samo športno igrišče. Pogovori o prodaji pa so trajali več kot dve leti.



1997

V letu 1997 sta umrla člana Marjan Janežič in nekdanji predsednik Anton Novljan.

1998

- Predsednik Damjan Kadunc, poveljnik Anton Podržaj ml., število članov 30. Damjan Kadunc: član upravnega odbora Gasilske zveze Grosuplje od 1998 do 2004.
- Začasno so prenovili notranjost starega gasilskega doma in kupili nekaj gasilske opreme k skoraj 30 let stari motorni črpalki Rosenbauer. Svoje spretnosti so preizkušali na vajah s hidranti in tako pridobivali prva gasilska znanja.
- Organizirali so tečaj za gasilce.
- V tem letu so se udeležili kviza na Spodnji Slivnici. Ekipo so sestavljali Damjan Kadunc, Sarah Zavodnik in Benjamin Steklačič. Na koncu so zasedli 2. mesto. Polovico vprašanj je bilo iz gasilstva, polovico iz poznavanja lokalne zgodovine in drugih zanimivosti.
- Pri delovanju društva se je poleg članov društva še posebej izkazalo domače podjetje Grotex, ki jih je še dodatno podprlo.
- S sredstvi Krajevne skupnosti Mlačevo je bil zgrajen nov most čez Stari breg pri Rozmanu na dovozni cesti za Malo Mlačevo.
- V oktobru in novembru 1998 sta bili kar dvakrat poplavi.

1999

- Predsednik Damjan Kadunc, poveljnik Anton Janežič, število članov se je povečalo na 57.
- Nabavili so rabljeno vozilo Lada Niva.
- **Mladi gasilci PGD Malo Mlačevo so se ponovno udeležili kviza na Spodnji Slivnici in tokrat zmagali. (Glej prilogo stran 58!)**

20. 11. so se dokončno odločili za izgradnjo večnamenskega športnega igrišča. Mokroten del so močno nasuli na najnižjem delu približno 1,70 m in ga več kot 90 % udarniško pripravili za finalizacijo. Pri tem so se še posebej izpostavili Dušan in Benjamin Steklačič, Matjaž in Tone Okorn, Anton Duša in Anton Podržaj.

2000

- Po dokončni sklenitvi pogodbe o nakupu zemljišča so ponovno zbirali denar za gradnjo športnega igrišča, ki so ga najprej pobirali po Malem Mlačevem. Precej hiš je prispevalo v približni vrednosti 500 DEM. Nabiralno akcijo pa so razširili še na ➤



Začetki izgradnje športnega igrišča in bližnje brunarice, ki je bila v času gradnje gasilskega doma tudi »gradbiščna baraka« segajo v leto 1998.

Gasilstvo na Malem Mlačevem

Začetki gasilstva na Malem Mlačevem segajo v leto 1912, ko je bilo ustanovljeno Gasilsko društvo. Tako sodimo med najstarejša gasilska društva v grosupeljskem okolišu. Takratni člani so dve leti kasneje že zgradili gasilni dom, ki stoji še danes. Člani so bili zelo dejavni predvsem na področju gasilstva: gasili so številne požare, ki so se zanetili daleč naokoli, udeleževali so se gasilskih tekmovanj, organizirali so gasilske veselice, sodelovali so na različnih gasilskih prireditvah...

V začetku 90-ih so se pojavile številne težave, ki so povezane z neurejenim lastništvom zemljišča, na katerem stoji gasilni dom. Zaradi le-teh pa članom ni bilo dovoljeno gasilnega doma obnavljati. Gasilni dom je bil iz leta v leto v slabšem stanju. Tako je začela tudi gasilska dejavnost počasi zamirati.

V letu 1998 pa smo se na pobudo Damjana Kadunca (sedanjega predsednika društva), člani Gasilskega društva ponovno zbrali. Društvo smo ponovno registrirali (Gasilsko društvo Malo Mlačevo se je tako preimenovalo v Prostovoljno gasilsko društvo Malo Mlačevo) in vpisali 30 novih članov, tako da zdaj društvo šteje 57 članov. V letu 1998 nam je Gasilska zveza Grosuplje namenila nekaj finančnih sredstev, s pomočjo katerih smo obnovili notranjost gasilnega doma in kupili gasilsko opremo. Organizirali smo številne delovne akcije, v katerih smo očistili okolico ga-

silnega doma in vas samo. Svoje spretnosti smo preizkušali v vajah s hidranti. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in dejstva, da članstvo društva sestavlja predvsem mlajša generacija, posvečamo veliko pozornost izobraževanju. Tako smo se udeležili "tečaja za izprašane gasilca" in ga tudi uspešno opravili. Tako v letu 1998 kot v letošnjem letu pa smo se udeležili gasilskega kviza, ki je potekal na Spodnji Slivnici. V preteklem letu je naša ekipa, ki so jo sestavljali Damjan Kadunc, Sarah Zavodnik in Benjamin Steklačič, zasedla drugo mesto, v letošnjem letu pa je naša ekipa zmagala. Na obeh tekmovanjih smo imeli tudi najboljšo navijaško skupino, kar prav gotovo kaže na navdušenje predvsem mladih članov nad gasilsko dejavnostjo.

Tudi v prihodnje bomo veliko časa posvetili izobraževanju, vendar pa je naša prioriteta naloga rešiti že zgoraj omenjene težave, ki so povezane z zemljiščem na katerem stoji gasilni dom. Leta 2012 bo naše majhno društvo praznovalo 100 letnico obstoja in do takrat želimo obnoviti in razširiti gasilni dom ter vrniti društvu takšen ugled, kot ga je imelo v času ustanavljanja.

Za veliko podporo pri našem delu bi se radi zahvalili Gasilski zvezi Grosuplje, še posebej njenemu predsedniku g. Andreju Bahovcu. Zahvaljujemo pa se tudi podjetju Grotex z Malega Mlačevega, ki je bil naš pokrovitelj na že omenjenem kvizu.

PGD Malo Mlačevo



Pokal za 1. mesto je predsedniku PGD Malo Mlačevo Damjanu Kaduncu podelil župan občine Grosuplje Janez Lesjak.

Gasilstvo na Malem Mlačevem
- Grosupeljski odmevi, 1999, št. 9, str. 11.



SLIKA ZGORAJ:
Tekmovalna ekipa PGD Malo Mlačevo: Damjan Kadunc, Sarah Zavodnik in Benjamin Steklačič, 1998.



SLIKA DESNO:
Pa še opojen požirek iz pokala!

SLIKA SPODAJ:
Številni navijači so nedvomno pripomogli k zmagi malomlačevske ekipe.



Veselite ob zmagi je trajalo pozno v noč.



Lada Niva s prikolico kot prevozno gasilsko vozilo PGD Malo Mlačevo.



Leta 1998 so iz sredstev Krajevne skupnosti Mlačevo zgradili nov most na cesti za Malo Mlačevo.

▶ nekatera bližnja naselja. Skupna vrednost zemljišča je bila okoli 6000 DEM.

- Zgornji tampon in asfalt na športnem igrišču jim je poravnala Krajevna skupnost Mlačevo.
- Ustanovili so Športno društvo Malo Mlačevo ter organizirali kar nekaj turnirjev v malem nogometu. V društvo je bilo včlanjenih 40 članov in članic.

2001

- PGD Malo Mlačevo šteje 59 članov, od tega je bilo mlajših od 18 let 18, članic nad 18 let 8, operativnih članov od 18 do 63 let 20, veteranov od 63 leta naprej 4, veterank od 55 leta naprej pa 2.
- Gasilska oprema: avto Lada Niva, motorna brizgalna Rosenbauer 5/8 - letnik 1972.
- **10. 1.** - Z Antonom Dušo in Antonom Okornom st. so sklenili najemno pogodbo za 99 let za zemljišče čez dostopno cesto v vas, kjer so še istega leta postavili brunarico Športnega društva Malo Mlačevo.
- **5. 5.** - Florijanjanje pri sv. Martinu pod Boštanjem, ki ga je organiziralo PGD Veliko Mlačevo, so se udeležila vsa društva iz župnije Žalna. Po maši je sledil še blagoslov slike sv. Florijana na gasilskem domu na Velikem Mlačevem.
- V jeseni so preizkusili in očistili vse hidrante v vasi.
- Pionirji in mladinci so se udeležili orientacijskega pohoda v Šmarju - Sapu.

2002

- Vodstvo PGD Malo Mlačevo je sklenilo pogodbo za nakup zemljišča in so pričeli pridobivati dokumente za gradnjo novega doma.
- **5. 5.** - Florjanova maša pod Boštanjem v organizaciji PGD Malo Mlačevo in blagoslov zemljišča za novi gasilski dom na bodoči lokaciji novega gasilskega doma. (Glej prilogo desno!)
- **15. 6.** - se je 11 mladih gasilcev udeležilo testiranja za pridobitev značk.
- **14. 9.** - sta se po ena ekipa mlajših pionirjev, starejših pionirjev in mladincev udeležili orientacijskega pohoda v Št. Juriju.
- **4. 10.** so člani PGD Malo Mlačevo sodelovali na meddruštveni vaji z naslovom 3 podtaknjeni požari v Zagradcu pri Grosupljem skupaj z gasilci iz Luč, Velike Loke in Žalne. Vajo sta nadzirala in komentirala poveljnik GZ Grosuplje Avgust Burger in podpoveljnik Franc Brlan. Poleg vaje z gasilsko verigo in gasilsko avtociстерno so za komunikacijo uporabljali radijske zveze.
- **12. 10.** - so se udeležili tudi meddruštvene vaje skupaj z Gatinci in Velikomlačevci vaje na Velikem Mlačevem.

BLAGOSLOVLJENO MALOMLAČEVSKO GASILSKO ZEMLJIŠČE

Malo Mlačevo - nedelja, 5. 5. 2002
 - V žalski župniji se že vrsto let zbira-
 jo gasilci ob praznovanju godu svoje-
 ga zavetnika, sv. Florjana. Vsako leto
 pa to srečanje organizira eno od
 šestih društev v pripadajoči župniji.
 Tako je vrsta letos pripadla Pro-
 stovoljnemu gasilskemu društvu Malo
 Mlačevo, ki je bilo ustanovljeno že
 leta 1914. Ob tej priložnosti je
 župnik Andrej Šink blagoslovil
 zemljišče, ki bo namenjeno za grad-
 njo gasilskega doma ob lani zgraje-
 nem novem športnem igrišču.



Zbor gasilcev pred cerkvijo v Boštanju.

Pred cerkvijo sv. Martina so se zbrali nekaj minut pred 14. uro gasilci iz društev
 v žalski župniji in odšli v sprevedu k sv. maši. Med nagovorom je župnik Andrej
 Šink poleg misli, ki so govorile o samem zavetniku, humanitarnem poslanstvu
 gasilcev in želje, da jim ne bi bilo treba nikoli posredovati v nesreči, a da bi bili
 vedno nanjo dobro pripravljeni, omenil tudi vlogo gasilcev pri krepitvi vezi med
 ljudmi in izboljšanju in urejanju odnosov v družinah.

Po sv. maši so v sprevedu pod vodstvom poveljnika malomlačevskih gasilcev
 Toneta Janežiča odšli na prireditveni prostor na Malem Mlačevem. V pozdravu je
 predsednik društva Damjan Kadunc v športnem slogu pozdravil vse navzoče ter
 jih povabil k sodelovanju pri nadaljnjih korakih, ki bodo potrebni pri željeni grad-
 nji, župnik pa je nato z molitvijo blagoslovil zakupljeno zemljišče.

Po blagoslovu je sicer padlo nekaj kapelj dežja, kar so nekateri razumeli kot
 dodaten blagoslov z neba, a vseeno ne toliko, da gostoljubne malomlačevske
 gospodinjice ne bi postregle gasilcem in ostalim udeležencem s prigrizkom in
 kapljico. Med sv. mašo in pri blagoslovu pa je prepeval Moški pevski zbor
 Samorastnik.

Jože Miklič



Ob blagoslovu gasilskega zemljišča na Malem Mlačevem.

Blagoslovljeno malomlačevsko gasilsko zemljišče
 - Grosupeljski odmevi. 2002, št. 5, str. 14



Strela je 15. 8. 2003 zanetila požar na gospodarskem poslopu v Prapročah. Požar so pomagali gasiti tudi malomlačevski gasilci.



PGD MALO MLAČEVO

PGD Malo Mlačevo je eno najmanjših društev v GZ Grosuplje. Začetki razvoja gasilstva segajo v leto 1912, dve leti kasneje pa je bil že zgrajen gasilski dom, ki stoji še danes.

V začetku 90. let so se pojavile številne težave, ki so povezane z neurejenim lastništvom zemljišča, na katerem stoji gasilski dom. Zaradi le-teh pa članom ni bilo dovoljeno gasilskega doma obnavljati in zato je iz leta v leto v slabšem stanju. Tako je začela tudi gasilska dejavnost počasi zamirati.

Letos smo se prvič po dolgih letih udeležili občinskega gasilskega tekmovanja v Grosupljem. Nastopili smo v kategoriji "člani A". Priprave za to so se začele že v maju in potekale skozi celo poletje, saj smo se morali naučiti vaj in taktike čisto od začetka. Pri tem so nam priskočili na pomoč člani iz PGD Čušperk, ki so nas "naučili" osnovnih vaj za gasilsko tekmovanje. Za to se jim iskreno zahvaljujemo, še posebej pa gre zahvala poveljniku čušperskega društva g. Božu Perku, ki nam je s svojo nesebičnostjo veliko pomagal. Zahvaljujemo pa se tudi GZ Grosuplje, še posebej g. predsedniku Andreju Bahovcu, ki nam je priskočila na pomoč, da smo se uspeli ustrezno opremiti za tekmovanje.

Tukaj naj omenim še naše pionirje in mladince, ki so se vsak dan pod budnim očesom poveljnika gospoda Antona Janežiča pripravljali na tekme pod okriljem GZ Grosuplje in s tremi ekipami pritekmovali tri pokale.

Pred leti je društvo kupilo zemljišče za izgradnjo novega gasilskega doma, saj se v društvu zavedamo, da lahko samo tako ohranimo naše malo društvo živo, vrnilo pa bi mu tudi ugled, ki ga je imelo v času ustanavljanja. Vse pa se konča s formalnostjo in pridobivanjem ustreznih dovoljenj in, žal, še vedno ni težko pričakovanih temeljev nove zgradbe.

V letu 2004 praznujemo 90-letnico obstoja in se tako uvrščamo med najstarejša društva v GZ Grosuplje. Že zdaj izkoriščamo priložnost in Vas vabimo, da se te visoke obletnice udeležite in se povešate z nami.

**ŽELIMO VAM SREČNO TER ZDRAVJA
POLNO PRIHAJAJOČE LETO 2004!**

Helena Miklič in Damjan Kadunc



Malomlačevska gasilska deseterina pripravljena za tekmovanje.

PGD Malo Mlačevo

- Grosupeljski odmevi, 2003, št. 12, str. 14

SLIKE LEVO: Mesec požarne varnosti 2002, meddruštvena vaja v Zagradcu pri Grosupljem: PGD Malo Mlačevo je poskrbelo na vaji »Trije podtaknjeni požari« za zaščito okoliških zgradb pri Novljanovem kozolcu.

2003

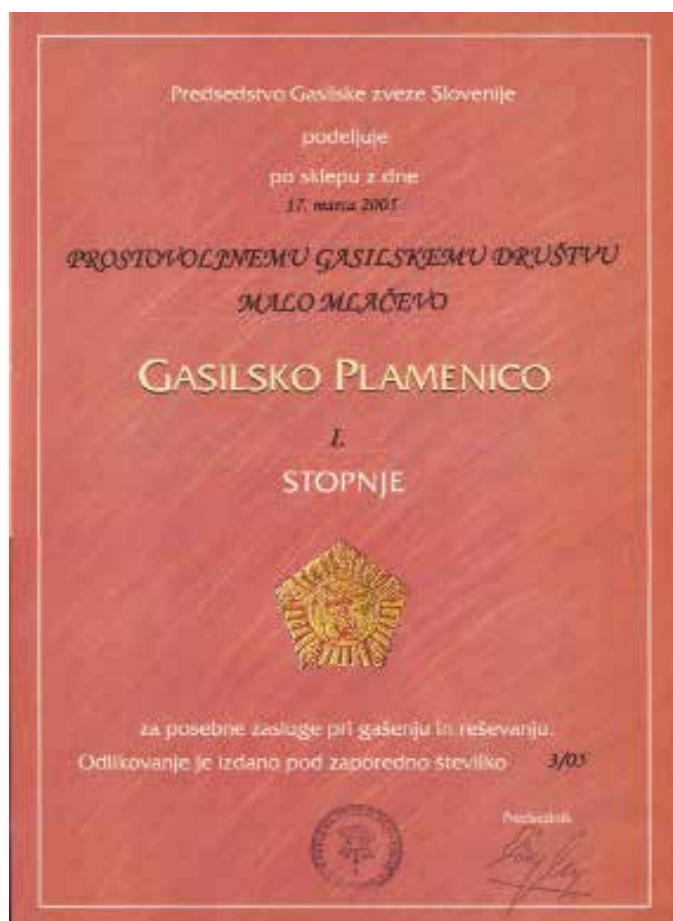
- • **16. 3.** - Na občnem zboru je Lojze Klančar prejel priznanje 3. stopnje Gasilske zveze Slovenije za aktivno delo in vodenje prostovoljnega gasilskega društva.
- Benjamin Steklačič je opravil tečaj za nižjega gasilskega častnika.
- **3. 5.** - Florijanovanje za vseh šest PGD v župniji Žalna pri sv. Antonu v organizaciji PGD Velika Loka.
- S pomočjo sredstev Krajevne skupnosti Mlačevo so dopolnili z opremo in prebarvali 4 hidrantne omarice v vasi.
- **15. 8.** so gasili požar na gospodarskem poslopju v Prapročah, ki ga je povzročil udar strele. Požar so gasili PGD Gatina, Šmarje - Sap, **Malo Mlačevo** in Zagradec pri Grosupljem.
- **4. 10.** - Člani A PGD **Malo Mlačevo** so se prvič udeležili občinskega gasilskega tekmovanja v Grosupljem s predhodnimi vajami. Instruirali so jih iz PGD Čušperk. (Glej prilogo na strani 60!)
- **20. 11.** - so skupaj s PGD Veliko Mlačevo in Zagradec sklenili, da bodo sofinancirali obnovo kipa sv. Florijana v cerkvi pod Boštanjem.

2004

- **1. 5.** so se člani PGD **Malo Mlačevo** ob vstopu v Evropsko unijo in na prvi prireditvi v občini Grosuplje v organizaciji PGD Zagradec pri Grosupljem udeležili Florijanove maše, po njej pa prevzema gasilskega vozila FIAT Ducato in nato veselice pod nadstreškom Grajskega vrta pod Boštanjem. Poleg vodstva Gasilske zveze Grosuplje Andreja Bahovca in poveljnika Janeza Brodnika ter domačega župnika Andreja Šinka se je prireditve udeležil tudi župan Janez Lesjak. V kulturnem programu je nastopal Moški pevski zbor Samorastnik. Na prireditvi so bila objavljena vsa društva iz Gasilske zveze Grosuplje, udeležilo pa se jih je 12.
- **12. 6.** je PGD **Malo Mlačevo** praznovalo 90 letnico obstoja društva in je na proslavi razvilo svoj prvi prapor. (Glej priloge ➤ na strani 62 in 63!)



➤ Na orientaciji mladih gasilcev v Žalni sta 25. 9. 2004 iz PGD **Malo Mlačevo** tekmovali dve ekipi mlajših pionirjev.



90 LET PGD MALO MLAČEVO



Na začetku parade Lojze Klačar, za njim pa stara ročna prevozna gasilska brizgalna.

Malo Mlačevo, 12. junija 2004 – Gasilci Malega Mlačevega so svoj visok jubilej obeležili z razvitjem društvenega prapora. Po povorki, v kateri je sodelovala tudi dobro ohranjena stara ročna prevozna brizgalna, so se poleg gasilcev iz vseh društev v Občinski zvezi slovesnosti udeležili tudi visoki predstavniki gasilskih zvez Slovenije in Grosuplje, predsednica KS Mlačevo Valentina Vehovec, žalski župnik Andrej Šink in župan občine Janez Lesjak.

»90 let – to je takšna številka, da je za nekatere znak pozne jeseni. Za malomlačevske gasilce pa je ta obletnica pravzaprav prelomnica oziroma nov preporod, s katerim vstopajo s polnim in močnim korakom« je na začetku slovesnosti dejala povezovalka Saša Lendero, ki je v nadaljevanju programa zapela tudi nekaj svojih pesmi.

Županu Janezu Lesjaku so zaupeli razvitje prapora, ki ga je predal predsedniku malomlačevskih gasilcev Damjanu Kaduncu z besedami: »Predajam vam ta prapor, in vam želim, da bi ga nosili častno in s ponosom.« Nato je nanj predsednik zveze Andrej Bahovec pripel trak GZ Grosuplje. Po krajšem uvodnem nagovoru je župnik Andrej Šink zbranim prebral iz veselega sporočila: »Vsaka božja stvar je dobra in nobena se ne more zametati, če se s hvaležnostjo uživa. Posvečujo se namreč z božjo besedo in molitvijo.« Po blagoslovu je sledilo pobratenje praporov z ostalimi prapori iz Gasilske zveze Grosuplje.

Predsednik Damjan Kadunc je v svojem nagovoru še posebej izpostavil člana Lojzeta Klačarja, ki je v kriznih časih malomlačevskega gasilstva tega ohranil pri življenju, saj je društvo nazadnje imelo večjo slovesnost pred tridesetimi leti, ko je nabavilo črpalno Rossenbauer, ki jim še vedno služi. V zadnjih letih je društvo nabavilo vozilo Lada Niva in zemljišče za zidavo novega gasilskega doma. Tega bodo začeli graditi takoj, ko bodo uspeli pridobiti vsa dovoljenja.

Župan Janez Lesjak je poleg čestitk obljubil, da se bodo na občini kljub težavam zaradi spremembe namembnosti dela tega zemljišča trudili za pridobitev želenega dovoljenja. Predsednik Gasilske zveze Grosuplje Andrej Bahovec je poudaril simbolnost prapora, ki gasilce druži v dobrem in slabem. Prepričan pa je, da bo gasilstvo z novim vodstvom uspešno, in da bodo na zvezi podpirali prizadevanja malomlačevskih gasilcev ob gradnji doma. Član predsedstva GZ Slovenije Božo Knez pa je čestital v imenu več kot 120.000-članske organizacije in člane PGD Malo Mlačevo kot tudi ostale pozval tudi k nadaljnjemu izobraževanju. Predsednica KS Valentina



Župan Janez Lesjak izroča prapor predsedniku Damjanu Kaduncu.



Župnik Andrej Šink blagoslavlja prapor.

Vehovec je še posebej izpostavila prizadevanja vaščanov tudi v okviru krajevne skupnosti in dodala pohvale nekaterim posameznikom ter da bo v bodoče poleg novogradnje gasilskega doma treba urediti tudi zaradi prometne varnosti osrednjo vaško cesto.

Sedila je podelitev priznanj najstarejšima članoma Ludviku Hrenu in Antonu Okomu, prerano umrlima članoma Marjanu Janežiču in Antonu Novljanu ter darovalki zemlje Mariji Mikič, vsem pokojnim članom pa so se poklonili z minuto molka. Gasilci Malega Mlačevega so se zahvalili vsem društvom, gostom in sponzorjem za udeležbo in darove s priznanjem in s posebej stekleničenim vinom.

V kulturnem delu praznovanja pa je poleg omenjene napovedovalke Saše in Pihalnega orkestra Bežigrad iz Ljubljane z recitacijo je nastopila Anja Klačar. Po slavnostnem delu je sledila gasilska veselica, ki pa jo je na žalost prehitro zmotil dež.

Jože Mikič





Utrinki s povorke in proslave ob praznovanju 90 let PGD Malo Mlačevo z razvitjem prapora, 12. 6. 2004.



Kulturni del programa je povezovala Saša Lendero, ki je zapela tudi nekaj svojih pesmi, na veselici pa so goste zabavale Mlade frajle.



Sodelovanje malomlačevskih gasilcev v skupni vaji društev v GZ Grosupljem pod Boštanjem, 29. 10. 2004.

DEJAVNOSTI GASILCEV V OKTOBRU – MESECU VARSTVA PRED POŽARI

Ker je oktober eden iz prvih mesecev letošnje jeseni s hladnimi dnevi, ko se začnejo pojavljati prvi snežni padavine, je pomembno, da se v tem času pripravi na morebitne požare. V tem času je pomembno, da se pripravi na morebitne požare. V tem času je pomembno, da se pripravi na morebitne požare.

Na gasilski vaj na Malem Mlačevem v oktobru, ki so se goj. dnevnice obiskali pri gasilskih inšpektorjih in vodilnih gasilskih enot, ki so se goj. dnevnice obiskali pri gasilskih inšpektorjih in vodilnih gasilskih enot, ki so se goj. dnevnice obiskali pri gasilskih inšpektorjih in vodilnih gasilskih enot.

V oktobru so se gasilci na Malem Mlačevem pripravili na morebitne požare. V oktobru so se gasilci na Malem Mlačevem pripravili na morebitne požare. V oktobru so se gasilci na Malem Mlačevem pripravili na morebitne požare.

Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare.

Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare.

Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare.

Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare. Gasilci so se pripravili na morebitne požare.



Dejavnosti gasilcev v oktobru – mesecu požarne varnosti / Grosupeljski odmevi 2006, št. 11, str. 3.

Opomba: Barvne fotografije so vstavljene na novo z motivi, na katerih so malomlačevski gasilci.

- **20. 9.** so se udeležili občinske gasilske orientacije v Žalni z dvema skupinama mlajših pionirjev.
- **29. 10.** so z gasilsko verigo sodelovali v vaji Gasilske zveze Grosuplje pod Boštanjem.

2005

- Vodstvo: predsednik Matjaž Kastelic, poveljnik Benjamin Steklačič, tajnik Anton Okorn, blagajnik Helena Miklič.
- Od tega leta dalje sta predsednik in poveljnik člana upravnega odbora Gasilske zveze Grosuplje, poveljnik pa tudi član poveljstva.
- **13. 3.** – Na občnem zboru je bilo prisotnih 29 članov.
- **19. 3.** – Na sestanku so se odločili, da uredijo članske vrste, poberejo članarino in začnejo z vpisovanjem v program Vulkan. Marca so oddali vlogo na Občino Grosuplje za lokacijski postopek novogradnje gasilskega doma.
- **4. 6.** – so organizirali veselico, ki pa kljub prizadevnostim večjega števila članov in članic zaradi slabega vremena ni najbolje uspela.
- Sodelovali so na dveh skupnih vajah, ki sta jih organizirala PGD Veliko Mlačevo in PGD Zagradec pri Grosupljem.
- Umrli je aktiven član društva in organizator Športnega društva Malo Mlačevo Dušan Steklačič, za katerim so gasilci organizirali pogreb z udeležbo 11 prostovoljnih gasilskih društev iz sosedstva.
- **19. 11.** – so se udeležili proslave 50-letnice delovanja GZ Grosuplje.
- **17. 12.** – Razširjena seja upravnega odbora, na kateri so povedali, da je društvo pridobilo vso potrebno dokumentacijo v zvezi z nakupom zemljišča in novogradnjo, razen gradbenega dovoljenja zaradi poplavnega območja. Gasilska zveza Grosuplje ni nakazala obljubljenih sredstev.
- Ker članarina še ni pobrana, je tudi število aktivnih članov po evidenci nerealno. V seznam aktivnih članov je po novem vpisanih skupaj 38 članov, od tega 9 pionirjev.

2006

- Predsednik Matjaž Kastelic, poveljnik Benjamin Steklačič, število članov 55.
- **22. 4.** – so sodelovali v čistilni akciji v okviru KS Mlačevo s sodelovanjem vseh treh gasilskih društev v njej ter se na koncu udeležili skupne malice v gasilskem domu v Zagradcu pri Grosupljem. (Glej fotografiji spodaj!)
- **24. 6.** so se udeležili proslave 60-letnice in razvitja novega prapora PGD Zagradec pri Grosupljem. V tem letu so se udeležili tudi prevzema visokotlačne črpalke v Žalni, na Polici prevzema gasilskega avtomobila in v Račni razvitja prapora.
- **14. 10. ob 16:55** je PGD Malo Mlačevo v vasi organiziralo meddruštveno vajo skupaj z gasilci iz Čušperka in Velikega Mlačevega - Požar lesene lope, ki bi se lahko razširil na sosednje stanovanjske hiše in gospodarska poslopja. V vaji je skupaj sodelovalo 28 gasilcev, vajo pa si je ogledal poveljnik GZ Grosuplje Janez Brodnik in jo nato na koncu pred zborom tudi ocenil. (Glej prilogo na levi strani!)



Del Malomlačevske ekipe, ki je nabrala cele kupe raznih odpadkov v potoku ...

... in jih je s traktorji vozila na dodatna zbirna mesta.

2007

- Skupno število članov 34, od tega 6 pionirjev.
- **23. 2.** – Sestanek, na katerem so kritično ocenili delovanje društva. Na sestanku so se dogovorili, da bodo na starem gasilskem domu zamenjali okna in vrata ter prepleskali notranjost, kar so udarniško opravili v spomladanskih mesecih. S pomočjo nekaterih donatorjev pa so prepleskali in nekoliko obnovili notranjost starega gasilskega doma.
- **4. 3.** – Na občnem zboru so se dogovorili, da se z gradnjo gasilskega doma še počaka.
- **17. 3.** – Sodelovali so v čistilni akciji v KS Mlačevo, skupaj vsa tri prostovoljna gasilska društva. Zaključek v Zagradcu pri Grosupljem.
- V letu 2007 so preizkusili vse hidrante v vasi.
- **5. 5.** – Udeležba na Florijanovem praznovanju z mašo pod Boštanjem, ki ga je organiziralo PGD Veliko Mlačevo.
- **25. 8.** so se s praporom udeležili praznovanja 70-letnice delovanja in razvitja prapora na Velikem Mlačevem.
- **15. 9.** se je ekipa članov A udeležila občinskega tekmovanja v Grosupljem.

2008

- **2. 3.** – Na občnem zboru so izvedli volitve: za predsednika je bil izvoljen Tadej Garbas, za poveljnika pa Matej Podržaj.
- V začetku leta so težavo z zemljiščem na lokaciji starega gasilskega doma poskušali spraviti h koncu, da bi se lažje posvetili gradnji novega gasilskega doma.
- Gasilsko vozilo Lada Niva so imeli parkirano pri članu Antonu Janežiču.
- **12. 4.** – Sodelovanje v čistilni akciji na območju vasi Lobček, Zagradec in zgornjega dela Radenskega polja v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Mlačevo.
- **3. 5.** – je PGD Malo Mlačevo organiziralo Florijanovo praznovanje z mašo v cerkvi sv. Martina pod Boštanjem. Nato so pripravili še zakusko za vseh 6 društev v župniji Žalna. (Glej prilogo na strani 66!)
- **30. 8.** – so zavrnil vse tri predloge lastnika zemljišča, na katerem je bil zgrajen stari gasilski dom, saj so bili prepričani, da je bilo zemljišče ob gradnji leta 1914 podarjeno oziroma dano vsaj v neomejeno uporabo gasilcem, čeprav uradno v zemljiški knjigi ni bil postopek lastništva izveden. Zato so se odločili za novogradnjo in okvirni idejni načrt oziroma velikost novega gasilskega doma.
- Pričeli so z gradnjo novega gasilskega doma, ki so ga do zime že spravili do strehe. Večino del so opravili sami gasilci in vaščani, nekaj mojstrskih del pa so oddali ugodnim obrtnikom. Streho je brez plačila izdelal Izidor Javornik (Sivčev), ki je tudi njihov član.
- **4. 10.** – Člani A PGD Malo Mlačevo so se udeležili občinskega gasilskega tekmovanja.
- **17. 10.** – S petimi gasilci so se udeležili popoldanske vaje Gozd gori ... ob železniški progi pod slivniškim Gradiščem. V scenariju vaje pa si je eden od gasilcev med gašenjem zlomil nogo. Sodelovala so še PGD Gatina, Veliko Mlačevo in Zagradec, vajo pa je organiziralo Veliko Mlačevo. (Glej prilogo na strani 68 in 69!)
- **17. 10.** – Istega dne se je že v trdni temi 5 malomlačevskih gasilcev udeležilo osrednje nočne gasilske vaje GZ Grosuplje na industrijskem objektu G-M&M na Brvacah 1 - Grosuplje, kjer so sodelovali pri oskrbi vode z gasilsko verigo napadalnima ekipama.
- Ob koncu leta so naredili svoj koledar, ob raznosu pa so izvedli ➤ še nabirko po vasi in prejeli kar lep znesek za gradnjo doma.

Florjanovo pod Boštanjem

Boštanj, 3. maja 2008 – Gasilci prostovoljnih gasilskih društev iz Luč, Malega in Velikega Mlačevega, Velike Loke, Zagradca in Žalne, ki spadajo pod župnijo Žalna, so se tudi to pot zbrali v podružnični cerkvi pod Boštanjem, da bi počastili svojega zavetnika sv. Florjana, katerega kip stoji v niši na severni strani cerkvene ladje. Za organizacijo tokratnega srečanja so bili zadolženi gasilci iz Malega Mlačevega, sveto mašo je daroval domači župnik Andrej Šink, za slovesno vzdušje pri maši pa je ubrano prepeval Moški pevski zbor Samorastnik pod vodstvom Draga Zakrajška.

Jože Miklič

Že pred mašo so se gasilci postrojili in v zboru odšli v cerkev sv. Martina, kjer so prisluhnili nagovoru domačega župnika, v katerem je posebej izpostavil zgled svetega Florjana, ki je živel v nevarnem času za prve kristjane. Ker se je zavzel za preganjane in jih hotel moralno in duhovno okrepiti, so ga poganski vojaki umorili. S tem pa je prestopil iz svetnega v večno življenje svetnika, ko ga med drugimi kot svojega zavetnika častijo tudi gasilci.

Poslanstvo gasilcev je, da pomagajo ljudem v nesreči. Zato je vse delo in izobraževanje podrejeno temu cilju. G. župnik pa je poudaril tudi velik pomen



druženja in skupnega reševanja odnosov in težav med gasilci. Izrednega pomena med gasilci je tudi zaupanje v božjo pomoč. Stemeljitim razmislekom, kakšno mesto v družbi naj si najde vsak človek v občestvu, pa se bo nedvomno udeležilo poslanstvo vsakega posebej. V gasilskih vrstah je za uresničevanje plemenita poslanstva nedvomno veliko prostora.

Po maši je vse zbrane gasilce novi in mladi predsednik PGD Malo Mlačevo Tadej Garbas povabil v gasilski dom, kamor so odšli v zboru. Tam so jih malomlačevske gospodinje pogostile, tamkajšnji gasilci pa so primaknili nekaj mokrote, da je beseda ob druženju lažje stekla.



Florijanovo pod Boštanjem – Grosupeljski odmevi, 2008, št. 5, str. 33

Čistilna akcija v KS Mlačevo



Tudi letos je Krajevna skupnost Mlačevo na priporočilo Občine Grosuplje organizirala s pomočjo treh prostovoljnih gasilskih društev (Malo Mlačevo, Veliko Mlačevo in Zagradec) čistilno akcijo na svojem območju. Akcijo so letos izvedli že 29. marca, kar je sovpadalo tudi s čistilnimi akcijami, ki jih več ali manj vsi naredimo okoli svojih hiš, ko sneg in zima nekoliko popustijo, pa tudi lepo je, če pred velikonočnimi prazniki tudi kraji dobijo nekoliko lepšo podobo – vsaj na zunaj.

Zbrani iz treh vasi, se se razdelili in odšli pobirat smeti ob glavnih cestah in vaških poteh, nekaj pa jih je odšlo tudi na predel Radenskega polja neposredno ob Zagradcu, kjer so pri mostu poleg nanešenih smeti počistili tudi naplavljenno vejevje, ki je oteževalo pretok vode. Očistili so tudi nekaj peskolovov meteorne kanalizacije ter pometli okoli gasilskih domov, avtobusnih postajališč in uredili nekaj vaških jeder.



Čistilne akcije se je tudi letos udeležilo precej mladih iz Malega in Velikega Mlačevega ter Zagradca, ki so jim zagraški gasilci pripravili prikaz in poizkus vaje gašenja začetnih požarov z gasilniki na prah. Žal, se le z Lobčka akcije ni udeležil nihče.

Po končani čistilni akciji pa so se zbrali v gasilskem domu v Zagradcu, kjer je naš ljubiteljski kuhar Nace s svojimi pomočnicami vse dopoldne pripravljal in skuhal zelo okusen divjačinski golaž, za katerega je sestavine plačala krajevna skupnost.

Jože Mikliž



Oktober – mesec požarnega varstva

Gasilci v 18 gasilskih društvih v Gasilski zvezi Grosuplje večinoma zelo aktivno delajo na različnih področjih skozi vse leto. Tudi letos je več društev iz zveze odšlo na pomoč ljudem v kraje, kjer so doživeli katastrofalna neurja. Še posebej pa so gasilci dejavni v mesecu oktobru, na začetku kurilne sezone, ko vsako leto tradicionalno izvedejo več različnih tekmovanj, vaj in nalog na področju preventive in izobraževanja občanov. V tem prispevku bomo zajeli samo tri vaje, ki so jih pripravili gasilci: prva je bila 17. 10., pozno popoldne, vaja gašenja gozdnega požara na severovzhodnem delu Slivniškega hriba, takoj za mostom na cesti Mlačevo – Račna in na območju železniške proge za Kočevje; druga je bila istega dne velika nočna vaja vseh 18 prostovoljnih društev v podjetju G-M&M; tretja (in prvič v zgodovini grosupeljskega gasilstva) 21. 10. vaja gašenja travniškega požara med Spodnjimi in Zgornjimi Duplicami ob avtocesti Ljubljana – Zagreb. Posamezna društva pa vaje pripravljajo že tradicionalno v svojih požarnih rajonih ali pa skupaj s sosednjimi društvi.

Jože Miklič

Mesec oktober je že tradicionalno mesec požarne varnosti. Tema letošnjega meseca požarne varnosti je »Varujmo naravo pred požari« in je posvečena večji varnosti pred požari v naravi. Prostovoljna gasilska društva iz Gasilske zveze Grosuplje, poleg rednih aktivnosti, ki jih izvajajo skozi vse leto, želijo v oktobru svoje aktivnosti približati tudi krajanom, ki jih v obliki preventivnih akcij vključujejo v svoje programe.

V skladu s priporočili GZS se v oktobru med krajane razdelijo zloženke in drugo gradivo, ki nas opozarjajo na nevarnost požarov ter postopke, s katerimi nastanek požara preprečujemo, gasilci pa se v oktobru s krajani tudi srečujemo in jih poskušamo v največji možni meri neposredno tudi osveščati s področjem požarne preventive.

Tudi v letošnjem letu prostovoljna gasilska društva obiskujejo osnovne šole in otrokom predstavljajo gasilsko organizacijo in jih seznanjajo s požarno preventivo ali pa šolsko mladino povabijo v gasilski dom, kjer jim razkažejo delovanje društva. Za najmlajše je GZS izdelala tudi zloženko, ki je namenjena otrokom od prvega do tretjega razreda osnovne šole. Zloženko so gasilci posredovali v osnovne šole in upajo, da so dosegle ciljno skupino, saj je

zloženka s slikovnim delom in besedilom prirejena najmlajšim ter jim na zanimiv način posreduje osnovne informacije za boljšo požarno varnost.

Poleg aktivnosti, usmerjenih v preventivno dejavnost s krajani, pa gasilci v tem obdobju intenzivirajo izvajanje programe praktičnega usposabljanja za čim bolj uspešno delovanje v primeru požara ali drugih nesreč. Posamezna prostovoljna gasilska društva izvajajo gasilske taktične vaje ter ob tem preizkušajo gasilsko opremo in tehniko ter skozi vajo dodatno usposabljujejo svoje člane.

Janez Pozdir,
poveljnik Gasilske zveze Grosuplje

Vaja 1: Gozd gori...

Nekaj minut po 17. uri, 17. 10., so člani gasilskih društev Veliko in Malo Mlačevo ter Gatine in Zagradca prejeli prek pozivnikov z Regijskega centra za obveščanje Ljubljana poziv, da gori gozd takoj za boštanjskim ribnikom med cesto Mlačevo – Račna, ki se je približal železnici in tam ogroža tudi (telekomunikacijski/skladiščni) objekt. Ker je v bližini bilo dovolj vode v potoku, so črpali vodo iz potoka. Le gatinjski gasilci med temi štirimi društvi imajo



Oktober – mesec požarnega varstva – Grosupeljski odmevi, 2008, št. 10, str. 5 in 6.



avtocisterno, zato so odšli na nekoliko bolj oddaljeno južno stran požara in so ga s te strani omejevali. Ker pa se je požar razvnel na obeh straneh proge, je bilo treba skopati pod progo kanal, kamor so položili gasilske cevi in jih napeljali tudi visoko v pobočje hriba, kamor so vodo »podajali« v gasilski verigi na višje ležeči del gozda.

Najprej so se lotili gašenja v okolici objekta ter ga uspešno zaščitili. Nato so z motornimi žagami napravili presek in tako fizično onemogočili širjenje ognja. Vsi ostali gasilci so požar gasili tudi z uporabo požarnih kovinskih metel in s priročnimi sredstvi.

Med gašenjem z metlami pa je eden od gasilcev spregledal vdor med skalami in si je zlomil nogo. Zato so ga morali gasilci

odnesti proti cesti, kjer naj bi ga odpeljal reševalec. Ker pa niso s seboj imeli nobenih nosil, so za nosila improvizirano uporabili lestev.

Po vaji je zboru gasilcev poveljnik Gasilske zveze Grosuplje Janez Pezdirc dal nekaj napotkov in opozoril, saj je pri gašenju sodelovalo kar precej mladih gasilcev, ki še nimajo veliko izkušenj. Take vaje pa so namenjene prav takim, saj imajo veliko volje, moči in sposobnosti in bodo porok uspešnega nadaljnjega dela v društvih. Poleg tega pa je zelo pomembno, da se spoznajo med seboj tudi z gasilci iz sosednjih društev, saj je v primeru večjih intervencij zelo dobrodošlo, da se gasilci poznajo in vsaj približno vedo, s kakšnim znanjem, orodjem in opremo razpolagajo.

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO VELIKO MLAČEVO



podeljuje



Priznanje

za sodelovanje

na XII. tradicionalnem meddruštvenem tekmovanju

NAPAD NA RDEČEGA PETELINA

GASILSKEMU DRUŠTVU

PGD Malo Mlačevo

Poveljnik:

[Signature]

Prodornik:

[Signature]

Tajnik:

[Signature]

10. avgust 2011

ZGORAJ:

Priznanje za udeležbo na odprtem gasilskem tekmovanju Npad na rdečega petelina na Velikem Mlačevem 2011.

FOTOGRAFIJA LEVO -

Z GROSUPELSKIH ODMEVOV:

Fotografija vseh tekmovalnih ekip Napad na rdečega petelina 2010 ob podelitvi priznanj in pokalov. (Malo Mlačevo je rdeče podčrtano.)



Ker je bilo tekmovanje odprtega značaja, so se ga udeležila tudi nekatera društva iz širše okolice. Uvrstitve na koncu so bile naslednje: Batina II, Šmarje -Sap, Ponova vas, Batina I, Luče, Polica, Žalna, Zagradec pri Grosupljem, Krka, Veliko Mlačevo, Malo Mlačevo, Mala Nova Gora, Šil. Jurij, Velika Loka, Komenda (nedejstvena vaja), Grosuplje (nedejstvena vaja).



Čistilna akcija v KS Mlačevo 2011: Skupinska slika in zaključna malica po čistilni akciji v gasilskem domu na Malem Mlačevem.



2009

- ▶ Skupno število članov 40.
- **24. 1.** so sestavili vlogo za sofinanciranje novega gasilskega doma na Gasilsko zvezo Grosuplje. Okvirni predračun v glavnem za material brez upoštevanega udarniškega dela članov in sovaščanov je znašal 41.000 €. Zato so poleg sredstev, ki so jih zbirali v društvu, zaprosili tudi nekaj donatorjev in naredili nabiralno akcijo med vaščani.
- **1. 3.** so imeli občni zbor.
- **28. 3.** – Čistilna akcija s sodelovanjem vseh treh gasilskih društev v Krajevni skupnosti Mlačevo z zaključno malico v Zagradcu. (Glej prilogo na strani 67 !)
- Nadaljevali so z gradnjo gasilskega doma. Predvsem so se posvetili obdelavi notranjih prostorov - polaganje keramike, epoksi tlaki, končne instalacije, pleskanje ter na koncu še izdelava pročelja in asfaltiranje dvorišča.
- **24. 6.** so od PGD Grosuplje za 1€ »kupili« vozilo Citroen C25D. Ob tej priložnosti so naredili interni prevzem s prisotnostjo vodstva GZ Grosuplje, nato so pripravili še piknik za »prodajalce« in domače. V spomladanskem času so se trije člani Tadej Garbas, Andrej Janežič in Benjamin Steklačič udeležili licitacije v Gasilski brigadi Maribor in nakupili 18 zaščitnih delovnih oblek. 4 so prodali PGD Čušperk, 4 pa PGD Veliko Mlačevo. Naknadno so dokupili škornje in čelade. Večino nakupov so izvedli prek spletne ponudbe, ki ji je sledil Andrej Janežič.
- **3. 10.** so se udeležili člani A občinskega tekmovanja v Grosupljem.
- **23. 10.** so sodelovali v vaji, ki jo je organiziralo PGD Gatina skupaj z gasilci iz Velikega Mlačevega in Zagradca.

2010

- Do **2. 1.** je opravilo tečaj za gasilca 12 članov in članic.
- Občni zbor so imeli že v novem gasilskem domu.
- V tem letu so zgradili še betonski podporni zid ob zadnjem delu parcele ob gasilskem domu. Zaradi izkoristka prostora so za na podstrešje, ki bo namenjeno za rezervne skladiščne prostore, naredili zunanje stopnice.
- V februarju so prek interneta našli oglas o licitaciji motorne brizgalne Rosenbauer Fox 2 v mestu Ham v Nemčiji. Licitacijo je za PGD Malo Mlačevo izvajal Andrej Janežič. Licitacija je uspela.
- **17. 4.** – Sodelovali so v akciji Očistimo Slovenijo v okviru KS Mlačevo – zaključek na Velikem Mlačevem.
- **8. 5.** – Udeležili so se florijanjenja v cerkvi pod Boštanjem v organizaciji PGD Zagradec pri Grosupljem.
- **14. 8.** so se člani A PGD Malo Mlačevo udeležili meddruštvenega odprtega tekmovanja na Velikem Mlačevem Napad na rdečega petelina in med 17 ekipami dosegli 11. mesto.
- **18. do 21. 9.** so bile v občini Grosuplje velike poplave, ki so prizadele tudi več hiš in gospodarskih poslopij na Malem Mlačevem. Tudi gasilci so imeli poplavljen gasilski dom, zato so morali kar precej truda vložiti za sanacijo zidov. (Glej priloge na straneh od 71 do 75!).
- **3. 10.** – Člani A so se udeležili občinskega gasilskega tekmovanja v Grosupljem.
- **16. in 17. 10.** sta se poveljnik in predsednik udeležila izleta po Bosni in Hercegovini, ki ga je organizirala Gasilska zveza Grosuplje.
- **19. 10.** je PGD Malo Mlačevo sodelovalo v meddruštveni vaji Presenečenje v Zagradcu skupaj z gasilci z Gatine, Velikega Mlačevega in Zagradca, v kateri so izvedli gasilsko verigo skupaj z Zagradčani. Vaja je bila kombinirana še s sodelovanjem zagraških članic, ki so gasile iz hidrantnega omrežja in reševanja ponesrečenega z izolirnimi dihalnimi aparati. Na koncu je PGD Grosuplje prikazalo vajo tehničnega reševanja osebe iz prevrnjene osebnega avtomobila. ▶



PGD Grosuplje je po proslavi svoje 100-letnice sklenilo, da podari za 1 € gasilsko moštveno vozilo PGD Malo Mlačevo.



Poveljnik PGD Matija Brodnik in namestnik poveljnika PGD Malo Mlačevo Jure Janežič sta v prisotnosti predsednika Gasilske zveze Grosuplje Andreja Bahovca s predajo ključev in stiskom rok potrdila veljavnost darila.

**Poplave –
Grosupeljski odmevi,
2010,
št 8/9, str. 4 do 7.**

Poplave

Ob intervenciji v poplavah sem se pogovarjal z mnogimi pristojnimi in prisotnimi v intervenciji: med drugim z županom Janezom Lesjakom, poveljnikom Gasilske zveze Grosuplje Janezom Pezdircem, direktorjem Javnega komunalnega podjetja Grosuplje Tomažem Riglerjem, vodjem intervencije Borisom Njenjčkom in številnimi predstavniki prostovoljnih gasilskih društev. Nekaj njihovih izjav, poročil in pogovorov ali samo kot pripise k fotografijam, ki sem jih posnel od sobote zjutraj, 18. 9., pa do srede popoldne, 22. 9., pa objavljam v nadaljevanju.

Jože Miklič

Kako je poplavljal?

Fotoreportaža poplav v občini Grosuplje:

Opomba: Pri navedbah ob fotografijah je napisan čas nastanka fotografije, same poplave ali drugo vzporedno dogajanje pa se je lahko začelo tudi že nekoliko prej.)



Dotok vode proti mostu na slivniški cesti in vzporedni železniški progi je bil 18. 9., ob 9:11, še vedno znosen in v soboto dopoldne še ni poplavljal čistilno napravo.



Pretok vode pod železnico ni bil oviran.



Most na križišču pri Malem Mlačevem pa je bil v tem času, ob 9.33, že zalit do vrha in je voda še odtekala proti Bubnovki pod Malim Mlačevem v sotočje s Podlomsčico.



Voda pri gostilni Lovor je v soboto, ob 9.03, segla do vrha plošče na mostičku. Vož je ni moglo steči proti zadrževalniku.



Zato je voda ubrala nižjo točko na cesti proti Pecam in se razlila po travnikih za Ponoovo vasjo.



Pri mostu v predelu Ob Grosupeljščici je bila (ob 9.15 že spet kot leta 2004) poplavljen cesta in bližnja okolica.





Gasilski center Grosuplje in dvorišče pred njim sta bila v nedeljo, 19. 9., ob 0.24, povprečno zalita že z 20 do 50 cm vode.



Gasilec je vodo ponoči uspelo odvrniti od Gasilskega centra Grosuplje s prekopi in nasipi z vrečami peska. (fotografirano 19. 9., ob 9.34).



S potopno črpalko na hodniku gasilskega centra.



Grosupeljskim gasilcem so na pomoč prihiteli gasilci z različnih koncev - 16 gasilskih društev.



V nedeljo zjutraj je bil tudi avtocestni podvoz pri Hotelu & Casino Kongo pod vodo in je prav tako dopoldne voda že odtekla. (9.38).



Potopljen hodnik med pisarnami, komandno sobo, sanitarijami in garažami.



Šmarski in slivniški gasilci (fotografirano 19. 9., ob 0.56) so v Sončnih dvorih črpali iz kanalizacijskih jaškov, skozi katere je voda vdirla v naselje.



Podvoz za Paradišče je bil ob 9.55 zalit s pol metra vode.



Na križišču za Malo Mlačevo v hiši družine Rozman (na nekdanji lokaciji boštanjskega mlina) je voda že grozila spodnjim prostorom.



Zato so družini ob 1.15 pomagali malomlačevski gasilci preseliti pohištvo v gornje prostore.



V hišo, ki stoji na samem ob cesti proti Podgorici, je voda ponoči po dolini drla na vse kriplice, da so jo domači s pomočjo šmarskih gasilcev komaj odvrnili stran od hiše z opažnimi elementi in vrečami peska.



Okoli 10. ure je bila sesta proti Troščinam že »skoraj«
prevozna.



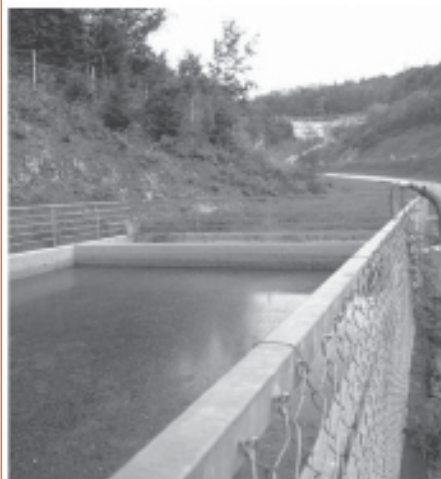
V nedeljo je bil ob 10.13 žmarski avtocestni priključek približno 2,5 m pod vodo.



Cesta proti Dobropolju je bila že v nedeljo zjutraj zaprta.



V Veliko in Malo Loko se je dalo priti le skozi križišče Na šoli v Lučah, saj je bila cesta med Žalno in Veliko Loko pri križu poplavljen približno 1 m, iz višnjegorske smeri pa je bila zaradi plazov na Peščeniku zasuta. Poplave so bile tudi v Lučah.



V odlagališču odpadkov Špaja dolina so se nenormalno povečale izcedne vode.



Zato so iz Špaje doline izcedne vode odvažali z veliko cisterno in jih spuščali v kanalizacijo pri Senčnih dvorih. (19. 9., ob 10.21). [Vprašljivo?]



V zgornjem predelu Radenskega polja (med slivniško železniško postajo in Malim Mlačevim) se je voda ob 10.40 že razlezla po vseh nižinskih travniških in njivskih površinah in grozila nižje ležečim gospodarskim poslopjem in stanovanjskim zgradbam na Malim Mlačevim.



Poplave so vedno bolj silile na območje osrednje grosupeljske čistilne naprave - v nedeljo popoldne jo je poplavilo, kot tudi nekaj okoliških industrijsko-obrtniških obratov (Omaplast...). Fekalije so plavale vspovsod!

Povzetek poročila o intervencijah ob poplavih od 18. do 20. 9. 2010

Zaradi vztrajnih padavin je v zgodnjih jutranjih urah 18. 9. začela močno naraščati Grosupeljščica in prestopati bregove neposredno ob ulici Ane Galetove in Ob Grosupeljščici. Ob približno 5. uri je bilo zalite cca 100 m ceste od mostu pri starem gasilskem domu proti nogometnemu igrišču.

Na telefonski poziv Republiškega centra za obveščanje (ReCO) je poveljnik PGD Grosuplje Boris Njenjič opravil ogled in oceno situacije.

Ob 7.04 je bila preko pozivnikov aktivirana gasilska enota PGD Grosuplje, ob 7.17 pa še enota PGD Šmarje - Sapa. Obe enoti sta takoj pričeli pripravljati in postavljati vreče s peskom za zavarovanje ogroženih hiš. Ker se je stanje poslabševalo, so bile postopoma aktivirane še druge enote iz GZ Grosuplje, in sicer:

PGD Spodnja Slivnica, Zagradec, Polica, Veliko Mlačvo, Malo Mlačvo, Ponova vas, Žalna, Čušperk, Gatina, Luče, Mala Ilova Gora, Račna, Št. Jurij, Velika Ilova Gora in Velika Loka.

Poleg različnih lokacij v Grosupljem (naselje Marles/Prešernova, Rožna dolina, Sončni dvori, pri starem gasilskem domu ...) so gasilske enote posredovale tudi na območju Šmarja - Sapa, Velikega in Malega Mlačvega, Št. Jurija, Zagradca ... V številnih intervencijah so izvedle naslednje:

- 72 x črpanje vode in zavarovanje objektov z vrečami peska,
- 1 x odstranjevanje podrtega drevesa s cestišča,
- 3 x izvek vozil iz vode,
- 1 x reševanje osebe iz potopljenega vozila,
- 2 x črpanje vode, pomešane s kurilnim oljem [odpeljalo podjetje Kemis 21. 9. 10]
- 2 x zavarovanje plazov [obveščeno Javno komunalno podjetje Grosuplje in Policijska postaja Grosuplje],
- 1 x čiščenje mostu [odstranjevanje vej,



Hiše ob cesti na Zgornjih logovih med Grosupljem in Velikim Mlačevim so imele vodo tik pred vrati.



Nekoč je bil poleg mostu ob Bregu pri Velikem Mlačevem še večji propust Ø80, ki je skrbel, da se je razlita voda v depresiji za strugo potoka prelivala naprej pod cesto proti Radenskomu polju. Ob gradnji pločnika in sočasne gradnje vzdolžne kanalizacije za odvodnjavanje ceste na tem mestu ter poznejšega zasipavanja bližnje parcele, je bil propust zasut in ni omogočal pretoka vode od novozgrajenih hiš in dostopne ceste. Nedvomno bi bile poplave v bližnjih šestih stanovanjskih hišah, če bi propust ne bil zasut, precej manjše (19. 9., ob 11.04).

drevesnih stebel in ostalih naplavin),

- 2 x izdelava začasnega zaščitnega nasipa iz gramoza,
- 2 x strojno čiščenje struge potoka.

Ob polnoči je Grosupeljščica prestopila bregove v Rožni dolini in po cesti kot hudournik drla v smeri gasilskega centra in ga poplavlila. To je povzročilo velike logistične težave v vodenju intervencije, istočasno pa je bilo potrebno nekaj enot prerazporediti v reševanje gasilskega centra.

Vse gasilske enote kot tudi posamezni operativci so se z velikimi napori in požrtvovalnostjo upirali sili narave, ki je bila na momente močnejša. Kljub temu lahko ugotovimo, da je bilo narejeno vse, da bi v največji možni meri omilili škodo.

Intervencijo je odlično in uspešno vodil poveljnik PGD Grosuplje Boris Njenjič, ki se v svojem imenu in v imenu PGD Grosuplje zahvaljuje vsem gasilcem GZ Grosuplje, Franciju Glaviču iz podjetja Motvoz, dežurnemu s policijske postaje Grosuplje in vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali in olajšali vodenje intervencije.

Pregled gasilskih enot na intervencijah:

GASILCI PGD	OBMOČJE INTERVENCIJE	ŠT. GASIL-CEV	ŠT. UR	GAS. VOZILA	ČRPAL-KE AGRE-GATI
GROSUPLJE	GROSUPLJE, MLAČEVO	41	820	4	4
ŠMARJE-SAP	GROSUPLJE, ŠMARJE, MLAČEVO, ŠT. JURIJ	31	650	3	2
ČUŠPERK	GROSUPLJE, RAČNA	20	120	2	1
GATINA	GATINA, PRAPROČE	13	105	1	1
LUČE	LUČE, ŽALNA	7	35	1	
MALA ILOVA GORA	GROSUPLJE	4	25	1	1
MALO MLAČEVO	MLAČEVO, GROSUPLJE	9	90	1	1
POLICA	GROSUPLJE, POLICA	12	93	1	2
PONOVA VAS	GROSUPLJE	13	115	2	2
RAČNA	GROSUPLJE, RAČNA	15	90	2	1
SPODNJA SLIVNICA	GROSUPLJE	11	104	2	2
ŠT. JURIJ	GROSUPLJE, ŠT. JURIJ	13	115	3	1
VELIKA ILOVA GORA	GROSUPLJE	4	22	1	1
VELIKA LOKA	VELIKA LOKA	28	290	1	2
VELIKO MLAČEVO	GROSUPLJE, MLAČEVO	15	150	1	1
ZAGRADEC	GROSUPLJE, ZAGRADEC, MLAČEVO	7	70	1	1
ŽALNA	GROSUPLJE, ŽALNA, MLAČEVO	16	130	2	1
	SKUPAJ	259	3024	29	24

Porabili smo: 8000 VREČ (40 x 60 cm), 270 ton oziroma cca. 135 m³ GRAMOZA (80 m³ za vreče, ostalo za izdelavo začasnih zaščitnih nasipov), 8 x 1 m³ cisterna (plastična 1 x 1 x 1 m, za nevarne snovi).

Poleg dela gasilcev in gasilske tehnike so bili v intervenciji uporabljeni tudi drugi delovni stroji (bager, rovokopači, viličar, traktorji, osebni avtomobili in prikolice, potopne črpalke in motorne žage v zasebni lasti ...).



Zaradi poplavljenih cest in dela gasilcev je bilo izvedenih 9 cestnih zapor.

Zaključek intervencij: 20. 9. 2010, ob 17. uri.

V imenu GZ Grosuplje in v svojem imenu se zahvaljujem vsem gasilcem, ki so sodelovali v intervenciji ob poplavih in s srčnostjo in požrtvovalnostjo nesebično pomagali občanom v nesreči. Hvala Borisu za odlično vodenje intervencije in tudi občanom, ki so sodelovali z gasilci in nam pomagali.

Če so kakršnikoli pomisleki ali očitki na delo gasilcev, dobronamerne kritike oz. predloge, ki bi nam koristili v nadaljnjem delu, posredujte na naslov GZ Grosuplje. Mogoče nismo uspeli pomagati vsem v okviru pričakovanj, vendar verjemite, da smo se trudili dati največ.

Poveljnik GZ Grosuplje Janex Pezdirc



Poplave v Sloveniji ...

(komentar)

V takratnih poplavalih je bilo prizadetih po oceni nekaj več kot 10 % vseh prebivalcev Slovenije, čeprav smo iz nekaterih medijev zasledili, da nekateri celo številko manipulirajo in jo hočejo prikazati manjšo. (Le v čigavem interesu? Si predstavljate za kakšno številko gre?)

»V Agenciji za okolje (ARSO) pravijo, da je zagotavljanje sredstev za urejanje vode večleten in v zadnjem času glede na stanje vodne infrastrukture tudi skrb zbujajoč problem. Za redno vzdrževanje vodne infrastrukture je letos v proračunu rezerviranih dobrih 10 milijonov € (v prvotnem proračunu je bilo še 2 milijona več, a so v rebalansu znesek zmanjšali), prihodnje leto pa 12 milijonov €. A vrednost objektov vodne infrastrukture znaša nekaj več kot 724 milijonov €. Zato bi za njihovo letno vzdrževanje ter vzdrževanje vodnih in priobalnih zemljišč potrebovali skoraj 14,5 milijona €, pravijo na ARSO in dodajajo, da v zadnjih desetih letih nikoli ni bilo zagotovljenih dovolj sredstev, da bi se zagotovo ustrezno vzdrževanje objektov vodne infrastrukture. Ob tem še poudarjajo, da zgolj redno vzdrževanje vodne infrastrukture ni dovolj, ampak so potrebna tudi sredstva za naložbe, ki pomagajo k izboljšanju poplavne varnosti. Na postavki »upravljanje vod« je sicer v letošnjem rebalansu proračuna zagotovljenih 31 milijonov €, v prihodnjem letu skoraj 40 milijonov.« (Dnevnik, 21. 9. 2010)

Različni raziskovalci in strokovnjaki pa poleg tega opozarjajo, da se je v Sloveniji naredilo v zadnjih 50 letih vse pravač napak pri regulacijah vodotokov in širitvi pozidanih območij. Vodotoki se v zadnjih 20 letih sploh ne (ali pa zelo slabo) vzdržujejo, kar je v odločnih predelih (pod naselji) marsikje usodno. Ponekod nad naselji pa je to celo dobrodošlo, saj voda nekoliko počasneje pribeka na območja naselij in zato ne poplavlja tako hitro. Mnogokrat na počasno reševanje vplivajo tudi predolgi upravno-administrativni postopki.

Je pa še ena stvar pri tem zelo pomembna! Če bi se kdo na državni zavedal, kako pomembno je urejanje okolja, bi ne bili (pred)zadnji štirje ministri vse drugo, samo poznavalci okoljskega področja ne. Tudi zato bi bilo najbrž na področju poplavne zaščite narejenega kaj več. Poleg tega se kaže prav tako že skoraj vse od osamosvojitve Slovenije dalje problem v tem, da ni nikogar od vidnejših slovenskih politikov, ki bi resneje prevzel to področje, kar kaže na pomanjkanje politične volje za reševanje tako kompleksne problematike. Državni sekretarji in sekretarke ter vodje direktoriatov in njihovi projektantje na ministrstvih pa že desetletja »prekladajo« le papirje in besede. Da bi pa se kdo zares zagrizel v delo in bi te papirje in besede v »meso spreminila«, ga pa ni.

... in v občini Grosuplje

Zdaj glede poplav v občini Grosuplje imamo, kar imamo in s tem je treba računati! Vendar se je po mojem mnenju v bodoče potrebno še bolj organizirati tako, da bodo ukrepi za zaščito (in morebitno) reševanje usmerjeni predvsem v preventivo in ne v kurativo. Morda s tega vidika niti ni tako slabo, da se občinski prostorski načrt še ni sprejel, saj bo o in v poplavnih področjih po mojem globokem prepričanju (in po dvajsetletnih izkušnjah v gradbeništvu in urbanizmu) treba doreči še marsikaj, kar do zdaj ni bilo dorečeno.

Na območjih, kjer so desetletja (nekdanji) občine izdelovale prostorske plane (po novem načrti), ministrstva dajala soglasja, upravne enote pa podeljevale gradbene dovoljenja, je zato treba nekaj ukreniti, saj je nedopustno, da se ljudi pri takih katastrofah prepušča zgolj poštrevolnosti prostovoljnim gasilcem in njihovi lastni iznajdljivosti. Preventivo v občini Grosuplje vidim predvsem v sanaciji obstoječih vodotokov, gradnji vsaj še enega zadrževalnika, nesipov, izboljšanju (vodotesnosti) kanalizacijskih sistemov, namestitvi »žab« (nepovratnih ventilov) na kanalizaciji v poplavnih območjih protipoplavni zaščiti čistilne naprave!!! ter še nekaterih drugih ukrepih.

Nadalje menim, da je poplava povzročila tudi veliko škodo, ki jo bodo nosile zavarovalnice, še več pa posamezni prizadeti, kar v širšem pogledu prav tako predstavlja velik del »narodovega« premoženja. Že samo v intervencije je bilo vloženega ogromnega dela (Kaj? Dela? – Garanciji, ki so ga tudi to pot opravili številni gasilci (in gasilke!) iz 17 gasilskih društev v Gasilski zvezi Grosuplje ter pridruženi posamezniki v akcijo. Se kdo sploh zaveda, kako zgleda brodenje gasilcev v 50 cm globoki in deroči vodi, ki nima več kot 10 °C, ko v njej vtrajajo uro, dve ali tudi več? Misliti in praznogeni na dežul! Kakšno je danes njihovo zdravje in kakšno bo čez 10 let?

Če bi to ovrednotili, bi bili veliko večji vložki tako v državnih kot občinskih proračunih in preventivne ukrepe verjetno lažje razumljeni in sprejeti. Poleg tega je bila »oneča v nesreči« tudi to, da je bilo večina gasilcev preko vikenda prostih in s tem niso dodatno trpela še podjetja in ustanove, kjer so zaposleni.

O (na)gradnji zadrževalnika Veliki potok in poplavalh smo v Grosupeljskih odmevih že večkrat pisali. Občinski svet, župan, civilna iniciativa so opozarjali ... Pa nič! Morda smi o bili pri tem v občini Grosuplje le premalo vajetni, povezani in odločni? Poleg tega osebno kljub pripombam posameznih lahkomišelnih in politikanstskih Grosupeljsčanov, ki med drugim trdijo, da je urednik Grosupeljskih odmevov gasilec in da preveč piše o gasilcih, ugotavljam, da smo o njih pisali komaj dovolj. Sem pa ponosen, da sem že 45 let v teh vrstah, ki so ob takih in podobnih katastrofah EDINE v Sloveniji sposobne ponuditi (prostovoljno!) kolikor toliko zadostljivo pomoč. Vse drugo je bolj za kuliso kot kaj uporabnega. In tako pomoči bodo tudi v bodoče, že ne bomo v Sloveniji in v občini Grosuplje hitro ukrepali, še kako in vedno bolj pogosta potrebne.

Jože Mikliž



► **22. 10.** - Sodelovali so v 4. sektorju skupne vaje Vihar v industrijski coni pri čistilni napravi skupaj z Velikim Mlačevim, Veliko llovo Goro in Zagradcem pri Grosupljem.

2011

• Do odprtja doma so naredili še nekaj regalov in omar za razmestitev gasilske opreme in orodja ter dokončali čajno kuhinjo in kopalnico.

• Začeli so tudi z izobraževanjem članstva in organizirali osnovni tečaj za 18 gasilcev.

• **6. 3.** – Občni zbor.

• **28. 3.** – so odhiteli na gašenje gozdnega požara v gozdu pri Zagradcu, a so ugotovili, da so požar omejili že domači gasilci.

• **9. 4.** – Čistilna akcija v Krajevni skupnosti Mlačevo s sodelovanjem vseh treh gasilskih društev, zaključek na Malem Mlačevem.

• **7. 5.** – so se udeležili Florijanove sv. maše v Žalni in skupnega fotografiranja. Po maši pa je vse zbrane povabilo na pogostitev PGD Žalna v tamkajšnjo dvorano.

• **14. 5.** – Zbrali so ekipo in odšli na zabavno tekmovanje Vlečenje gasilske C cevi za Lambergov pokal v Zagradec pri Grosupljem. Predsednik Tadej Garbas je bil tudi eden od treh sodnikov na tekmih. ►





► **28. 5. - je bil velik dan za PGD Malo Mlačevo, saj so odprli nov gasilski dom. (Glej priloge na straneh od 77 do 80!)**

- **1. 7.** so 3 gasilci odhiteli na požar v transformatorju na odcepu ceste za Malo Mlačevo in Boštanj. Poklicali so elektro službo.
- **V juliju (od 8. do 18.)** so najprej udarniško podrli ostrešje starega gasilskega doma, nato je podjetnik Martin Javornik iz Žalne v enem dnevu porušil in odpeljal ruševine starega gasilskega doma. Zemljo so izravnali ter s tem pridobili na ozkem delu tudi na širini vaške poti in boljšo preglednost.
- **21. 9.** - občinsko gasilsko tekmovanje (vaja razvrščanje, gasilski kviz in taktična mokra vaja).
- **21. 8.** - Udeležba malomlačevske ekipe na tekmovanju z mokro taktično vajo z motorno brizgalno Napad na petelina na Velikem Mlačevem.
- **1. 10.** - so se člani A udeležili občinskega gasilskega tekmovanja v Zagorici (GZ Dobrepolje).
- **29. 10.** - so organizirali vajo skupaj s PGD Gatina, Veliko Mlačevo in Zagradec. Gašenje Tucovega gospodarskega poslopja na Malem Mlačevem. Na vaji je skupaj sodelovalo 40 gasilcev, iz Malega Mlačevega 12.

2012

- **23. 3. - Udeležba v čistilni akciji Krajevne skupnosti Mlačevo z zaključkom v Zagradcu pri Grosupljem. (Glej prilogo spodaj!)**
- **30. 4.** - Florijanovo praznovanje je bilo to pot v organizaciji PGD Luče v cerkvi sv. Ožbolta, nato je sledil še blagoslov tamkajšnjega športnega igrišča in postrežba pri gasilskem domu. ►

Čistilna akcija 2012 v Krajevni skupnosti Mlačevo

V soorganizaciji KS Mlačevo so se priključili čistilni akciji Ribiška družina Grosuplje, Turistično društvo Boštanj ter vsa tri prostovoljna gasilska društva - Malo in Veliko Mlačevo ter Zagradec. Iz vseh štirih vasi Malo in Veliko Mlačevo ter Lobčka in Zagradca se je zbralo približno 80 ljudi, v glavnem mladine, ki so najprej obšli vse glavne in vaške ceste, nato pa še posamezne smeri po obdelovalnih površinah in proti gozdovom. Ribiči so počistili okolico ribnika in brežine ob bližnjih potokih, turistično društvo okolico Boštanja, Malomlačevci pa še okolico cerkve sv. Martina pod Boštanjem. Na teh območjih so čistilci ugotavljali, da je zares smeti vsako leto manj, a jih je še vedno preveč, saj so jih nabrali okoli 70 vreč.

Nekaj skupin pa je odšlo s traktorji in prikolicami tudi po zgornjem delu Radenskega polja in pobralo kar precej različnih odpadkov. Med njimi je največ naplavljenih plastike (ki še ni vsa pobrana, saj se najbolj ustavlja po gozdni robovih in v grmovju), pa tudi sta-

rih kovinskih posod in sodov do odsluženih vzmetnic in drugega kosovnega materiala. Takoj po končani akciji je JKP Grosuplje poskrbelo, da je z velikim tovornjakom te odpadke tudi odpeljalo na deponijo.

Gradbenih odpadkov, ki so na Radensko polje napeljani večinoma ob poti pod slivniškim Gradiščem do Kotov in Sredn'c, pa to pot niso pobirali, saj bi za to potrebovali vsaj rovokopače in tovornjake.

Za malico je poskrbela KS, zagraški gasilci pa za organizacijo postrežbe in skuhal so okusen golaž. Pred začetkom malice smo naredili še skupinsko fotografijo, na kateri niso vsi, ki so se čistilne akcije udeležili.

Predsednik KS Janez Svetek se je vsem zahvalil za opravljeno delo. Akciji se je pridružila tudi občinska svetnica Valentina Vehovec. V lepem sončnem vremenu je bilo nato na gasilskem vrtu prav prijetno tudi pokramljati.



Skupaj z vodstvom krajevne skupnosti ugotavljamo, da je akcija dobro uspela. Žal, pa ni bilo nikogar od tistih, ki se "iz pisarn" in deklarativno tako zavzemajo za zaščito krajinskega parka Radensko polje, kar pomeni, da jih ne briga prav veliko, kakšna bo ekološka podoba tega potencialno zares lepega okolja, ki pa je tudi "s pomočjo prebivalcev" zgornjega in srednjega konca Grosupeljske kotline vedno bolj ogroženo.

Janez Svetek

Čistilna akcija 2012 v Krajevni skupnosti Mlačevo – Grosupeljski odmevi, 2012, št. 4, str. 15.

Odprtje novega gasilskega doma na Malem Mlačevem

Gasilstvo na Malem Mlačevem je najstarejše v Krajevni skupnosti Mlačeva oziroma v soseski sv. Martina pod Boštanjem, kjer delujeta še dva društva – Veliko Mlačevo in Zagradec, saj njegova ustanovitvega sega v leto 1914. Razlogov za ustanovitve tako na gosto posejanih društev v naši bližini je bilo zelo veliko, ki bi jih nekoč veljalo strokovno obdelati. Kljub časovni odmaknjenosti pa se že kaže, da je bila večinoma na prvem mestu tudi pri teh dejanjih izražena pomeč bližnjemu.

Na Malem Mlačevem je gasilstvo po drugi svetovni vojni, kot povsod drugod, imelo vzpone in padce. Največji problem je bil majhen gasilski dom, ki pa je stal (in še stoji) na privatni zemlji. Vanj se zaradi same lokacije in velikosti objekta praznopravnih ni dala politično zapeljati gasilskega kombija, da ne bi bilo treba posebej manevrirati in se izpostavljati nesrečam.

Kmalu po izgradnji športnega igrišča so Malomlačevci začeli razmišljati o novem gasilskem domu. Vmes je preteklo še nekaj časa, da je med tem časom odrasla nova generacija mladih gasilcev, ki je s Tadejem Garbasom prevzela v roke vajeti in izpeljala gradnjo s pomočjo krajevne skupnosti, občine, gasilske zveze in številnih donatorjev in sponzorjev, predvsem pa z lastnim znanjem in delom, kar je tudi v svojem nagovoru izpostavil župan dr. Peter Veržič.

V soboto, 28. maja 2011, je napočil ta slavnostni trenutek, ko so se za povorko sredi vasi pri Bobnu začeli zbirati vsi, ki so bili povabljeni. Povorka je pod taktom pihalnega orkestra Glasbene šole Grosuplje odšla na prireditveni prostor pod veliki šotor, ki so ga postavili na že omenjeno športno igrišče.

Na slavnostni tribuni so povorko pričakali gostje in domači predsedniki. Tadej Garbas, ki je urodoma na kmetu skiciral predvoem delo od začetkov zbiranja sredstev za nakup zemlje, iskanja dokumentacije ter nato tudi same gradnje. Sečemo pa so od PGD Grosuplje dobili rabljeno kombi vozilo ter nabavili rabljeno, a visoko kakovostno materino brigadno Rosenbauer.

Sledil je blagoslov gasilskega doma, ki ga je opravi domači župnik Andrej Šink, rezanje traku pa so opravili župan dr. Peter Veržič, predsednik OZ Grosuplje Andrej Bahovec in domači predsednik Tadej Garbas. Predsednik KS Mlačeva Janez Svetek in bivša predsednica Valentina Vehovec sta v svojih nagovornih in čestitkah poudarila širši pomen gasilstva tudi pri gojenju temeljnih pozitivnih slovenskih vrednot.

Poleg ŽPZ Lastovke je s kulturno točko nastopili tudi Toni Okorn s frajtonerico, ob koncu so podelili zahvale udeležencem prireditve in donatorjem, po prireditvi pa je bila veselica z ansamblom Kelovrat in Sašo Landerer.

Jože Mikliž



V kulturnem delu programa so nastopile pevke Ženskega pevskega zbora Lastovke pod vodstvom Mojce Intihar, v katerem prepeve tudi nekdanja predsednica (in sedanja podpredsednica) KS Mlačeva v času intenzivne gradnje gasilskega doma ter sedanja občinska svetnica Valentina Vehovec. Zadej na slavnostni tribuni gostje (župan dr. Peter Veržič in podžupan Dušan Hečovar in iztok Vrbovec, predsednik OZ Grosuplje Andrej Bahovec in poveljnik OZ Janez Pezdirc, predsednik KS Mlačeva Janez Svetek in domači župnik Andrej Šink). Poleg njih so še domači predstavniki gasilcev ter voditelj programa Tone Košmrlj.

Fotoreportaža odprtja novega gasilskega doma na Malem Mlačevem

Gasilsko parado so začeli sredi vasi in odšli na prireditveni prostor pod velikim šotorom na športnem igrišču pri novem gasilskem domu.



Na začetku je na konju nosil slovensko zastavo Alojz Klančar, za njim je Bojan Pečjak na federacijsko peljal častne goste, župana dr. Petra Verliča in dva starejša malomlačevska gasilca Ludvika Hrone in Antona Okornja.



Na čelu praporščakov vseh prostovoljnih gasilskih društev v Gasilski zvezi Grosuplje je malomlačevski prapor nosil Anton Guša.



Gasilke (z novimi kolesčki) na začetku sklopa gasilcev.



Del gasilcev v povorki.



Predsednik PGD Malo Mlačevo Tadej Barbas pri nagovoru.



Blagoslavljanje novega gasilskega doma in opreme v njem je s krajšim nagovorom opravil žalski župnik Andrej Šink.



Predsednik Gasilske zveze Grosuplje Andrej Blahovec, predsednik PGD Malo Mlačevo Tadej Barbas in župan dr. Peter Verlič pri rezanju traku in izročitvi ključa.



Praporščaki in godbeniki Glasbene šole Grosuplje v zboru na proslavi.



Gasilsko vozilo GVM Cintroen C25D v povorki.



Starejša malomlačevska gasilca Ludvik Hren in Anton Okorn st. sta se popeljala v povorki z zapravljičkom.



V kulturnem programu je nastopil Mark Okorn s frajtonerico.



V imenu gasilcev in sovaščanov se je predsedniku Tadeju Garbasu za umirjeno in uspešno vodenje gradnje novega gasilskega doma zahvalila Darja Podržaj.



Zbor gasilk in gasilcev na proslavi.



Tudi predsednik Krajevne skupnosti Mlačevo Janez Svetek, nekdanji predsednik KS Mlačevo Polde Kadunc in župnik Andrej Šink so si ogledali gasilsko opremo malomlačevskih gasilcev.



Na veselici je igral ansambel Kolovrat.



Za kuhinjo in postrežbo so (v glavnem) poskrbela domača dekleta.



Podiranje starega gasilskega doma so začeli takoj po veselici 2011.



"Grad gori ..." in gozd v okolici

V petek, 12. oktobra, okoli 17. ure, so gasilci s PGD Malo in Veliko Mlačevo ter Gatina in Zagradec pri Grosupljem v mesecu požarne varnosti izvedli skupno vajo na boštanskem hribu.

Zagradčani so imeli nalogo, da črpajo vodo neposredno iz potoka in jo po enem kraku dovajajo v gasilski verigi do višje postavljene malomlačevske črpalke, z enim krakom pa so gasili gozd na vzhodu. Malomlačevci so nato prek trojaka razvili dva napada in se požarišča, ki je bilo označeno z belo-rdečim trakom, lotili od spodaj in delno z zahoda.

Gatinci so prišli z obema voziloma. Z avtocisterno so zapeljali kar na grad in se z zahoda približali požaru. Tam je tudi "že gorelo" eno od stanovanj v gospodarsko-stanovanjskem objektu v neposredni bližini gozda, zato so morali vstopati z dihalnimi aparati.

Velikomlačevci so dva napada izvedli s hidranta na gradu na ta način, da so priključili najprej B cev, takoj nato pa prehodno spojko in z A sesalno cevjo prek svoje motorne črpalke "vlekli" vodo in povečevali pritisk na ročnikih.

Pri gašenju "si je zlomil nogo" eden od gasilcev. Zato so ga morali najprej imobilizirati (za preveze so uporabili kar gasilsko opasalo) in ga prenesti v dolino, kamor bi (lahko) prišel reševalec.

Gatinci pa so z drugim vozilom in delom moštva pripeljali še eno brizgalno, saj je med gašenjem »pihal močan jugovzhodnik« in je



gasilec na vzhodu delal precej težav. Zato so s svojo brizgalno (Johstadt ZL 1500, enakega tipa, kot je zagraška) razvili še dva napada – enega z južne in drugega z vzhodne strani.

Ker je vrsta za organizacijo vaje letos pripadala PGD Veliko Mlačevo, so po končani vaji imeli zbor pri dan prej blagoslovljenem "temeljnem kamnu", kjer je poveljnik zveze Janez Pezdirc vajo komentiral v spodbudnem duhu in se je kritično dotaknil le pogovorov po radijskih zvezah.

Jože Miklič



Malomlačevska ekipa 7 članov se je pomerila tudi v vlečenju vrvi – gasilske C cevi za Lambergov pokal, 14. 5. 2011. (Slika je narejena z video posnetka.)



Del malomlačevske in del zagraške ekipe skupaj pred razglasitvijo rezultatov občinskega gasilskega tekmovanja v Zagorici – GZ Dobropole, 30. 9. 2012.

► **18. 6.** – Intervencija: Gori kozolec na Lobčku - Intervencije so se udeležili gasilci iz PGD Grosuplje, Malo Mlačevo, Veliko Mlačevo in Zagradec pri Grosupljem. Kozolec so že lastnik in sosedje v začetni fazi precej uspešno pogasili, gasilci so samo še pomagali odstraniti obgoreni material in pregledali morebitna še živa žarišča požara.

• PGD Škocjan so gasilci PGS Malo Mlačevo podarili staro vozilo GVM Citroen C25D.

• **7. 7.** – so se udeležili hitrega spajanja sesalnega voda v Čušperku.

• **17. 8.** – so se predstavniki PGD Malo Mlačevo udeležili prevzema in blagoslova nove motorne brizgalne v Zagradcu pri Grosupljem.

• **25. 8.** – so člani A tekmovali v Napadu na rdečega petelina na Velikem Mlačevem.

• **30. 9.** – so se člani A udeležili občinskega gasilskega tekmovanja v Grosupljem.

• **12. 10.** – so sodelovali v meddruštveni vaju »Grad gori ... in gozd v okolici« skupaj z Gatino, Velikim Mlačevim in Zagradcem pri Grosupljem. Vaje so se udeležili že z novim gasilskim vozilom. (Glej prilogo na strani 81!)

• **13. 10.** – so gasilci Malega Mlačevega z manjšo slovesnostjo prevzeli opremljeno rabljeno vozilo GVV-1 od PGD Andraž nad Polzelo, znamke Mercedes Benz Sprinter 414 KA s 140 KM, letnik 1999, prevoženih 30.600 km. Ima vgrajeno 500 l cisterno z vodo in visokotlačno črpalko Zebra s pretokom 50 l/min pri tlaku 40 barov z navijakom in visokotlačnim ročnikom. Na strehi je trodelna lestev, v nadgradnji je prostor za kompleten trodelni napad z opremo in prostora za 6 gasilcev. (Glej prilogo na sosednji strani!)

• **1. 11.** – Intervencija pod Boštanjem na deponiji zbiralnice za razstavljanje odsluženih avtomobilov: Ob 22.35 je v Velikem Mlačevem v občini Grosuplje zagorelo ob avtoodpadu. Gorelo je vlečno vozilo (avtovleka), ogenj pa se je razširil še na dve kombinirani vozili. Požar so pogasili gasilci PGD Grosuplje, Veliko Mlačevo, Malo Mlačevo in Zagradec pri Grosupljem. Vlečno vozilo je v celoti pogorelo, kombi vozili pa so uspeli delno rešiti.

• **13. 11.** – Intervencija na velikem gospodarskem posloplju pod Boštanjem. V intervenciji so sodelovali gasilci PGD Gatina, Grosuplje, Luče, Malo Mlačevo, Polica, Ponova vas, Šmarje – Sap, Veliko Mlačevo, Zagradec pri Grosupljem, Žalna in Gasilska brigada Ljubljana - skupaj približno 80 gasilcev. Med gasilci ni bil nihče poškodovan. ►



Dve ekipi mladincev z mentorjema, ki sta se udeležili orientacije gasilske mladine v Veliki Loki, 1. 6. 2013.



Gasilci iz Malega Mlačevega bogatejši za opremljeno gasilsko vozilo

V soboto, 13. oktobra, je predsednik Gasilske zveze Grosuplje Andrej Bahovec simbolično predal ključje gasilskega avtomobila Mateju Podržaju, poveljniku Prostovoljnega gasilskega društva Malo Mlačevo. Vozilo je sicer rabljeno, je pa zelo dobro ohranjeno in opremljeno za potrebe gašenja in prevoza posadke. S tem se je bistveno povečala požarna varnost na področju KS Mlačevo in sorazmerno tudi v občini.

Prisotne je najprej nagovoril predsednik gasilskega društva Tadej Garbas, ki je pozdravil prisotne, predstavnike sosednjih gasilskih društev: Čušperk, Gatina, Veliko Mlačevo in Zagradec pri Grosupljem, s katerimi dobro sodelujejo, predstavnike gasilskega društva Andraž nad Polzelo, od katerega so vozilo kupili ter seveda predsednika GZ Grosuplje Andreja Bahovca, predsednika KS Mlačevo Janeza Svetka in župnika Andreja Šinka, ki je vozilo kasneje tudi blagoslovil. Predstavil je delo društva v zadnjih letih ter način, kako so prišli do omenjenega vozila.

Andrej Bahovec je članom društva čestital za pridobitev, jih pohvalil za aktivno delo v društvu, jim obljubil finančno pomoč tudi v prihodnjem letu ter jim zaželel uspešno delo naprej.

Tudi predsednik KS Mlačevo je članom čestital za pridobitev in pohvalil njihovo prizadevnost na vseh področjih.



PGD Malo Mlačevo je bilo ustanovljeno že leta 1914, o čemer pričajo vpisi prvih članov v matično knjigo društva. Največji projekt društva v zadnjem času je bil izgradnja novega gasilskega doma. Z deli so pričeli leta 2011 in jih s pomočjo članov društva, vaščanov Malega Mlačevega in prijateljev gasilstva ter ob podpori Gasilske zveze Grosuplje, KS Mlačevo in Občine Grosuplje še v istem letu zaključili in dom tudi uradno odprli.

Članom PGD Malo Mlačevo gre vsa pohvala, saj je napredek društva v zadnjih letih res velik. Pred kratkim so zgradili nov gasilski dom, uredili okolico z igriščem, nabavili kar nekaj opreme, čeprav rabljene, a v dobrem stanju. Pomembno novo opremo pa predstavlja tudi nov gasilski avtomobil. Ker se bliža 100-letnica društva, načrtujejo v naslednjem letu pripraviti zbornik o delovanju društva, že letos pa bodo obnovili stari gasilski voz, ki je zapuščina predhodnikov.

Brane Petrovič



Pred krajšo slovesnostjo prevzema opremljenega gasilskega vozila Mercedes so malomlačevski operativni gasilci prikazali gašenje požara z visokim tlakom in dihalnimi aparati.



Od leve: predsednik PGD Malo Mlačevo Tadej Garbas, predsednik Gasilske zveze Grosuplje Andrej Bahovec, župnik župnije Žalna Andrej Šink in predsednik krajevne skupnosti Janez Svetek.



Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki PGD Andraž nad Polzelo, ki so jim opremljeno GVV-1 prodali.



Še nekaj utrinkov s tekmovanja članov A PGD Malo Mlačevo v hitrem spajanju sesalnega voda v Čušperku, 8. 6. 2013.

Hitro spajanje sesalnega voda v Čušperku



Prostovoljno gasilsko društvo Čušperk je v soboto, 8. junija 2013 popoldne, na tamkajšnjem športnem igrišču pripravilo 2. tekmovanje v hitrem spajanju sesalnega voda za članice in člane.

Med članicami so tekmoval 3 ekipe - 1. mesto je zasedla ženska ekipa PGD Čušperk (GZ Grosuplje), 2. ekipa PGD Rova (GZ Domžale) in 3. ekipa PGD Zagorica (GZ Dobrepolje).

Tekmovanja se je udeležilo 5 moških ekip - 1. mesto je prav tako zasedla ekipa PGD Čušperk (GZ Grosuplje), 2. (in veliko presenečenje) je bila ekipa PGD Malo Mlačevo (GZ Grosuplje), 3. mesto pa je dosegla ekipa PGD Kompolje (GZ Dobrepolje). Prve tri moške in ženske ekipe so dobile pokale, najboljši v obeh kategorijah pa še prehodni pokal.

Poleg teh ekip sta se tekmovanja udeležili še dve članski ekipi - prva iz PGD Ponikve (GZ Dobrepolje) in druga PGD Zagradec pri Grosupljem (GZ Grosuplje), ki sta poleg priznanj za udeležbo prejeli še tolažilni nagradi - vsak po dve roladi, ki so ju fantje "zmazali na licu mesta".

Tekmovanje so sodili Andrej Pate (GZ Novo mesto - član pripravljalnega tima naših ekip, ki bodo letos nastopale na gasilski olimpijadi v Franciji), Milan Pajk (GZ Novo mesto) Stane Bajt (GZ Kočevje) in Cene Habič (GZ Grosuplje).

Vaje oz. tekmovanja v hitrem spajanju sesalnega voda so sestavni del vaje z motorno brizgalno, s katero običajno člani in članice tekmujejo na občinskih in drugih pokalnih tekmovanjih, tako v suhi kot mokri izvedbi. V vaji nastopa 6 tekmovalcev (desetar, strojnik, 1. in 2. vodar ter 1. in 2. cekar).

Jože Miklič



Hitro spajanje sesalnega voda v Čušperku – Grosupeljski odmevi, 2013, št. 6, str. 53.



Intervencija: Požar avtovleke na avtoodpadu Boštanj, 1. 11. 2012.



Intervencija: Požar velikega gospodarskega poslopja pod Boštanjem, 13. 11. 2012.



Zaključna malica v gasilskem domu Malo Mlačevo po čistilni akciji krajevne skupnosti 2013.





Člani A PGD Malo Mlačevo proti koncu taktične mokre vaje z motorno brizgalno na občinskem gasilskem tekmovanju, 21. 9. 2013.



Obnavljanja stare ročne prevozne črpalke so se lotili kar sami v lanskem letu in jo v letu praznovanja 100-letnice dokončno obnovili.

2013

- Predsednik Jure Janežič, poveljnik Klemen Garbas.
- Z mladimi gasilci, ki jih vodijo Darja in Boris Krstič ter poveljnik Klemen Garbas, so se srečevali enkrat tedensko, v pripravah na posamezna tekmovanja pa tudi bolj pogosto.
- V gasilskem domu so namestili klimo napravo, ki hkrati lahko tudi ogreva prostor. Nabavili so elektro agregat znamke Honda in štiri varnostne pasove po tipizaciji ter še nekaj druge gasilske opreme.
- **13. 4.** - Čistilna akcija na območju Krajevne skupnosti Mlačevo. Za zakusko krajevne skupnosti je bilo poskrbljeno v prostoru PGD Malo Mlačevo.
- **30. 5.** - Intervencija: dimniški požar Veliko Mlačevo 1 (sodelovali še PGD Grosuplje in Veliko Mlačevo).
- **1. 6.** - so tekmovali z dvema ekipama mladincev na gasilski orientaciji v Veliki Loki in so dosegli solidni 13. in 18. mesto med 32 ekipami, kar je za prvi nastop na takem tekmovanju odličen uspeh.
- **8. 6.** - hitro spajanje sesalnega voda in doseženo 2. mesto v Čušperku. (Glej priloge na straneh 84 in 85!)
- **22. 6.** - so se udeležili Napada na rdečega petelina na Velikem Mlačevem. Malo Mlačevo doseže soliden rezultat – 7. mesto od skupaj 12 ekip.
- **22. 9.** - so se v Čušperku udeležili prvega srečanja mladih gasilcev v GZ Grosuplje.
- **18. 10.** - je na meddruštveni vaji gašenja kozolca izven vasi Gatina sodelovalo 9 članov skupaj s člani PGD Gatina, Malo Mlačevo in Veliko Mlačevo. Sodelujejo v gasilski verigi in uporabijo tudi agregat.
- **19. 10.** - Udeležili so se tudi vaje v okviru GZ Grosuplje s poudarkom na vrvi tehniki, predvsem za reševanje na visokih strehah, vezanjem vozlov, prve pomoči in spuščanje ponesrečenca z višine.
- Dva člana sta uspešno zaključila obnovitveni tečaj za bolničarja in sta se hkrati seznanila s pravilno uporabo defibrilatorja.
- Dva člana sta se udeležila izleta v Toskano, ki ga je organizirala GZ Grosuplje, finančna soudeležba pa je bila približno 50 %.
- **6. 12.** - sta se dva člana udeležila tečaja za uporabnike radijskih postaj.
- **12. 12.** - sta se dva člana udeležila tudi tečaja za uporabo izolirnih dihalnih aparatov, ko sta opravila tudi zdravniški pregled. ➤





MojaObčina.si

Grosuplje



Novice

Dogodki

Imenik

Zaposilci

Razpis

Rahnejši se tuka! Novice | Občinske | Gasilni in gasilci
MEDDRUŠTVENA GASILSKA VAJA: POŽAR NA KOZOLCU

GASILCI IN ZAŠČITA, PROSTOVOLJSTVO, DOBROČIN | Jaka Kralj | 23.10.2013 | 12:21

33 Vredni je

T

8

A

A

MEDDRUŠTVENA GASILSKA VAJA: POŽAR NA KOZOLCU IZVEN VASI GATINA

Petek, 18. oktobra 2013 - Nekaj minut po 18. uri je zagorel Brijunčev kozolce blizu vasi Gatina, ki je ločen na polju, gledano z vasi na drugi strani železniške proge proti Velikemu Mlačevemu. PGD Gatina za gašenje takega požara razpolaga avtocestno in motorno brigado ter nekaj hidrantov v vasi. Od kozolca stran nekaj več kot 300 m pa teče stalen potok Breg.



Meddruštvena vaja POŽAR NA KOZOLCU PROTI GATINI
 za je zadržalo približno 30 gasilcev iz 4 prostovoljskih gasilskih društev.

Gatinci so najprej postavili na požarišče svojo avtocestno in nato začeli razvijati od najbližjega hidranta do celotnega cevnodov za dovajanje vode. Ker jim je zmanjkalo cevi, so zaprli za pomoč. Med tem časom so se v gasilsko verigo po vsi razporedili PGD Zagradec, PGD Malo Mlačevo in PGD Veliko Mlačevo in v približno petnajstih minutah dovedli vodo do požarišča. Pri tem so komunicirali med seboj po radijskih postajah. Ker pa se je vaja začela že v precej močnem mraku, so si morali pomagati tudi z lučmi na gasilskih vozilih, kot tudi s samostojnimi reflektori.

Na koncu je vse postrojili gatinski poveljniki Drago Jagodic proti pastirski domovi in vajo ocenil za sorazmerno uspešno z manjšimi pomanjkljivostmi zaradi začetnega nesporazuma

o sami lokaciji požara, pa nato tudi zaradi nedogovorjenega delovnega šaka na brigadah v verigi, ki je bil na napadih od začetka precej previsok (tudi do 15 barov, kar je priložno enkrat več kot se običajno to počne). Podobne upotovitve je svedel tudi Martin Jakič, poveljnik grosupeljskih gasilcev, ki je to pot zamenjal zasedenega poveljnika GZ. Pohvalil je veliko število sodelujočih, pravilno ukrepanje, a jim je hkrati priporočil, da naj bi v prihodnje nekoliko izboljšali upotovitve pomanjkljivosti.

Vredni je 141 ocenjen je to všeč



Malomlačevci v gasilski verigi na Gatini 2013.

Meddruštvena gasilska vaja: Požar na kozolcu izven vasi Gatina – www.moja.obcina.si/



Malomlačevski gasilci v reševanju posledic žledoloma v februarju 2014 (fotografiji sta posnети z mobitelom).

2014

- **Od 2. do 6. 2.** – Intervencije v žledolomu.
- **1. 3.** – Kamnik: Podelitev srebrnega znaka Civilne zaščite Republike Slovenije.
- **5. 3.** – Nesreča v gozdu - Na Malem Mlačevem v občini Grosuplje sta gasilca PGD Malo Mlačevo včeraj zjutraj v gozdu nudila pomoč reševalcem NMP Ljubljana. Pomagala sta pri prenosu poškodovane osebe do reševalnega vozila. Dolenjski list.
- Občinska orientacija za mlade gasilce na Polici: Udeležili sta se dve ekipi pionirjev.
- **18. 6.** – Zlati znak občine Grosuplje PGD Malo Mlačevo je Občina Grosuplje podelila na slavnostni seji Občine Grosuplje.
- Z obnovo stare ročne brizgalne so začeli že v letu 2013 in so s tem delom nadaljevali tudi v letu 2014 in ga v juliju dokončali.

- **PREDVIDOMA 16. 8.: Praznovanje 100 letnice s povorko, kulturnim programom, z gosti in veselico z ansamblom Modrijani.**



Srebrni znak Civilne zaščite R Slovenije ob 100-letnici PGD Malo Mlačevo. Na skupinski fotografiji po podelitvi priznanj je tudi predsednik PGD Malo Mlačevo Jure Janežič, Kamnik, 5. 3. 2014.





Malomlačevski gasilci v reševanju posledic žledoloma v februarju 2014. (fotografiji sta posneta z mobilnim telefonom).



Zlati znak je podelil župan dr. Peter Verlič predsedniku PGD Malo Mlačevo Juretu Janežiču, le-ta pa se je v imenu PGD zahvalil.

